נזיר

תלמוד בבלי

תלמוד בבלי (ויקיטקסט), ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

דף ב עמוד א

מתני׳ כל כינויי נזירות כנזירות

האומר אהא הרי זה נזיר או אהא נאה נזיר נזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר הריני כזה הריני מסלסל הריני מכלכל הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר

הרי עלי ציפורים ר״מ אומר נזיר וחכמים אומרים אינו נזיר:

גמ׳ מכדי תנא בסדר נשים קאי מאי טעמא תני נזיר

תנא אקרא קאי (דברים כד, א) והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וה״ק מי גרם לה לעבירה יין וקאמר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין

פתח בכינויין ומפרש ידות

אמר רבא ואיתימא כדי חסורי מיחסרא והכי קתני כל כינויי נזירות כנזירות וידות נזירות כנזירות ואלו הן ידות האומר אהא הרי זה נזיר

ולפרוש כינויי ברישא תנא מההוא דסליק ההוא מפרש ברישא כדתנן במה מדליקין ובמה אין מדליקין ומפרש אין מדליקין ברישא

במה טומנין ובמה אין טומנין ומפרש אין טומנין ברישא

במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה ומפרש לא תצא אשה ברישא

והתנן במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה ומפרש יוצא גמל ברישא

יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין מנחילין ולא נוחלין לא נוחלין ולא מנחילין ומפרש אלו נוחלין ומנחילין ברישא

אלא לעולם תני הכי ותני הכי

אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא

דף ב עמוד ב

גבי יש נוחלין נמי מפרש עיקר נחלה ברישא

אלא [הכא] לפרוש כינויי ברישא אלא היינו טעם ידות הואיל ואתיין ליה מדרשא חביבין ליה

וליפתח בהון ברישא תנא כי מתחיל מתחיל בעיקר קרבן ולענין פירושי מפרש ידות ברישא:

האומר אהא הרי זה נזיר: דלמא אהא בתענית קאמר אמר שמואל כגון שהיה נזיר עובר לפניו

לימא קסבר שמואל ידים שאינן מוכיחות לא הוויין ידים אמרי בזמן שנזיר עובר לפניו ליכא לספוקא במילתא אחרינא אבל ודאי אין הנזיר עובר לפניו אמרינן דלמא אהא בתענית קאמר

ודלמא לפוטרו מן קרבנותיו קאמר דקאמר בלבו

אי הכי מאי למימרא מהו דתימא בעינן פיו ולבו שוין קמ״ל:

אהא נאה נזיר: ודלמא אנאה לפניו במצות כדתניא (שמות טו, ב) זה אלי ואנוהו אנאה לפניו במצות אעשה לפניו סוכה נאה לולב נאה ציצית נאה אכתוב לפניו ספר תורה נאה ואכרכנו בשיראין נאים

אמר שמואל שתפוס בשערו ואמר אנאה

נזירא מילתא דעבירה ואמרי׳ ליה נאה

דף ג עמוד א

אין דאפילו לרבי אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא הני מילי גבי נזיר טמא דאיידי דבעי מיסתר דאמ׳ רחמנא (במדבר ו, יב) והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו התם הוא דלמא אתי למיעבר על נזירותיה אבל נזיר טהור לאו חוטא קרי ביה:

הריני כזה: נהי נמי דתפוס בשערו הריני כזה לא אמר אמר שמואל כגון שהיה נזיר עובר לפניו:

הריני מסלסל: ממאי דהדין סלסול שערא כדאמרה ליה ההיא אמתא דבי רבי להההוא גברא עד מתי אתה מסלסל בשערך

אימא תורה דכתיב (משלי ד, ח) סלסלה ותרוממך אמר שמואל הכא נמי שתפוס בשערו:

הריני מכלכל: ממאי דהדין כילכול שערו הוא כדתנן סיד ר׳ יהודה אומר כדי לסוד כילכול ואמר רב בת צידעא

אימא מיזן עניי כדכתיב (בראשית מז, יב) ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו אמר שמואל הכא נמי שתפוס בשערו:

הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר: ממאי דהדין שילוח ריבויא הוא דכתיב (שיר השירים ד, יג) שלחיך פרדס רמונים

אימא מידי דעבורי כדכתיב (איוב ה, י) ושולח מים על פני חוצות

תנא פרע פרע יליף כתיב הכא (במדבר ו, ה) קדוש יהיה גדל פרע וכתיב התם גבי כהן הדיוט (יחזקאל מד, כ) ופרע לא ישלחו

ואיבעית אימא האי שולח מים נמי ריבוי הוא (כדמתרגם רב יוסף) דכד משקין ליה מיא לפירא ורבי:

הרי עלי ציפרין רבי מאיר אומר נזיר: מאי טעמא דרבי מאיר אמר ריש לקיש ציפרין סמוכין לשיער קיבל עליו דכתיב (דניאל ד, ל) עד די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי כצפרין

רבי מאיר סבר מתפיס איניש במידי דסמיך ליה

דף ג עמוד ב

ורבנן סברי לא מתפיס איניש במידי דסמיך ליה

ר׳ יוחנן אמר דכ״ע לא מתפיס אלא היינו טעמא דר״מ דחיישינן שמא צפורי נזיר טמא קיבל עליו

מכדי חיישינן קאמר דלמא צפורי נדבה קיבל עליו א״כ הרי עלי קן מבעי ליה

ודלמא הרי עלי צפורי מצורע קאמר כגון שהיה נזיר עובר לפניו ודלמא נזיר טמא ולפוטרו מן קרבנותיו קאמר כגון שהיה נזיר טהור עובר לפניו

מאי בינייהו

איכא בינייהו כגון דאמר ציפרין הסמוכין לשער עלי לר׳ יוחנן אע״ג דאמר הכי אי נזיר עובר לפניו אין אי לא לא לרשב״ל אע״ג דאין נזיר עובר לפניו

מי איכא למ״ד לא מתפיס איניש במילתא דסמיך ליה והתניא האומר ימין הרי זו שבועה מ״ט לאו משום דכתי׳ (דניאל יב, ז) וירם ימינו ושמאלו אל השמים וישבע בחי העולם

אמרי לא משום דימין גופיה איקרי שבועה דתניא מניין לאומר ימין שהיא שבועה שנאמר (ישעיהו סב, ח) נשבע ה׳ בימינו ומניין לאומר שמאל שהיא שבועה שנאמר (ישעיהו סב, ח) ובזרוע עוזו:

מתני׳ הריני נזיר מן החרצנים ומן הזגים ומן התגלחת ומן הטומאה הרי זה נזיר וכל דקדוקי נזירות עליו:

גמ׳ מתני׳ דלא כר׳ שמעון דתניא ר״ש אומר אינו חייב עד שידור מכולם ורבנן אמרי אפילו לא נזר אלא בחד מנהון הוי נזיר

מ״ט דר״ש אמר קרא (במדבר ו, ד) מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג ורבנן מ״ט אמר קרא (במדבר ו, ג) מיין ושכר יזיר

ור׳ שמעון נמי הכתיב מיין ושכר יזיר ההוא מיבעי ליה לאסור יין מצוה כיין הרשות

מאי היא קדושתא ואבדלתא

דף ד עמוד א

הרי מושבע ועומד עליו מהר סיני

אלא כי הא דאמר רבא שבועה שאשתה וחזר ואמר הריני נזיר אתיא נזירות חיילא על שבועה

ורבנן נמי הא מיבעי ליה לאסור יין מצוה כיין רשות א״כ לימא קרא מיין מאי ושכר שמעת מינה תרתי

ור״ש היינו טעמא דכתב שכר לאלופי שכר שכר למקדש דכתיב (ויקרא י, ט) יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך מה גבי נזיר יין הוא דליתסר אבל שאר משקין לא אף גבי מקדש נמי יין הוא דליתסר אבל שאר משקין המשתכרין לא

ולאפוקי מדר׳ יהודה דתניא ר׳ יהודה אומר אכל דבילה קעילית ושתה דבש וחלב ונכנס למקדש חייב

איבעית אימא ר״ש לית ליה איסור חל על איסור

דתניא ר״ש אומר האוכל נבילה ביום הכפורים פטור

ולרבנן נמי הכתיב (במדבר ו, ד) מכל אשר יעשה מגפן היין אמרי לך רבנן התם לימד על איסורי נזיר שמצטרפים זה עם זה

ור״ש לית ליה צירוף דתניא ר״ש אומר כל שהו למכות לא אמרו כזית אלא לענין קרבן:

מתני׳ הריני כשמשון כבן מנוח כבעל דלילה כמי שעקר דלתות עזה כמי שנקרו פלשתים את עיניו הרי זה נזיר שמשון:

גמ׳ למה לי למיתנא כל הלין צריכי דאי אמר הריני כשמשון הוה אמינא שמשון אחרינא קמ״ל כבן מנוח

ואי תנא כבן מנוח הוה אמינא איכא דמיתקרי הכי קמ״ל כבעל דלילה וכמי שנקרו פלשתים את עיניו:

מתני׳ מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון נזיר עולם הכביד שערו מיקל בתער ומביא שלש בהמות ואם נטמא מביא קרבן טומאה

נזיר שמשון הכביד שערו אינו מיקל ואם נטמא אינו מביא קרבן טומאה:

גמ׳ נזיר עולם מאן דכר שמיה חסורי מיחסרא והכי קתני האומר הריני נזיר עולם הרי זה נזיר מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון נזיר עולם הכביד שערו מיקל בתער ומביא שלש בהמות ואם נטמא מביא קרבן טומאה נזיר שמשון הכביד שערו אינו מיקל בתער

דף ד עמוד ב

ואינו מביא קרבן טומא׳

קרבן הוא דלא מייתי אבל נזירות חיילא עליה

מני מתני׳ לא רבי יהודה ולא ר״ש דתניא ר׳ יהודה אומר נזיר שמשון מותר ליטמא למתים שכן מצינו בשמשון שנטמא ר״ש אומר האומר נזיר שמשון לא אמר כלום שלא מצינו בשמשון שיצאת נזירות מפיו

מני אי ר׳ יהודה האמר אפילו לכתחילה ומתניתין קתני אם נטמא אי ר׳ שמעון האמר לא חיילא עליה נזירות כלל

לעולם ר׳ יהודה היא ואיידי דקתני גבי נזיר עולם אם נטמא תנא נמי גבי נזיר שמשון אם נטמא

לימא בפלוגתא דהני תנאי קמיפלגי דתנן הרי עלי כבכור רבי יעקב אוסר ור׳ יוסי מתיר

מאי לאו ר׳ יהודה סבר לה כר׳ יעקב דאמר לא בעינן דבר הנידר ור׳ שמעון סבר לה כר׳ יוסי דאמר בעינן דבר הנידר

לא דכולי עלמא בעינן דבר הנידר ושאני גבי בכור דכתיב ביה (במדבר ל, ג) לה׳ לרבות את הבכור

ור׳ יוסי אמר לך ההוא לה׳ מיבעי ליה לרבות חטאת ואשם

ומה ראית לרבות חטאת ואשם ולהוציא את הבכור מרבה אני חטאת ואשם שכן מתפיסן בנדר ומוציא אני את הבכור שאין מתפיסו בנדר

ור׳ יעקב אמר לך בכור נמי מתפיסו בנדר הוא דתניא של בית רבינו אמרו מנין לנולד לו בכור בתוך עדרו שמצוה עליו להקדישו שנאמר (דברים טו, יט) הזכר תקדיש

ור׳ יוסי אמר לך נהי דמצוה להקדישו אי לא מקדיש ליה מי לא קדוש

גבי נזיר נמי הכתיב (במדבר ו, ב) לה׳

ההוא מיבעי ליה לכדתניא אמר שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא חוץ מאדם אחד שבא אלי מן הדרום יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים אמרתי לו בני מה ראית לשחת שער נאה זה

אמר לי רועה הייתי לאבי בעירי והלכתי לשאוב מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז יצרי עלי וביקש לטורדני מן העולם אמרתי לו ריקה מפני מה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך שסופך להיות רמה ותולע׳ העבודה שאגלחך לשמי׳

עמדתי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו כמותך ירבו נזירים בישראל עליך הכתוב אומר (במדבר ו, ב) איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה׳

ושמשון לאו נזיר הוה והכתיב (שופטים יג, ה) כי נזיר אלהים יהיה הנער מן הבטן התם מלאך הוא דקאמר

ומנלן דאיטמי למתים אילימא מדכתיב (שופטים טו, טז) בלחי החמור הכיתי אלף איש דילמא גרויי גרי בהו ולא נגע בהו

אלא מהכא (שופטים יד, יט) ויך מהם שלשים איש ויקח את חליצותם דילמא אשלחינון ברישא והדר קטלינן ויך ויקח כתיב

ודילמא גוססין שוינן אלא גמרא גמירי לה

ונזיר עולם היכא כתיב דתניא רבי אומר אבשלום נזיר עולם היה שנאמר (שמואל ב טו, ז) ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי לה׳ בחברון ומגלח אחד לשנים עשר חדש שנא׳ (שמואל ב יד, כו) ויהי מקץ ימים לימים

דף ה עמוד א

ויליף (ויקרא כה, כט) ימים ימים מבתי ערי חומה מה התם י״ב חדש אף כאן י״ב חדש

ר׳ נהוראי אומר מגלח אחת לל׳ יום רבי יוסי אומר מגלח מערב שבת לערב שבת שכן מצינו בבני מלכים שמגלחים מע״ש לע״ש

מאי טעמא דרבי יליף מבתי ערי חומה והא רבי הוא דאמר אין ימים פחותין משנים

האי גזירה שוה משום כובד גמיר ובשני ימים ליכא כובד

ואימא ב׳ שנים דכתיב ויהי מקץ שנתים ימים דנין ימים שאין עמהן שנים מימים שאין עמהן שנים ואל יוכיח זה שיש עמו שנים

ואימא ל׳ יום דכתיב (במדבר יא, כ) עד חדש ימים דנין ימים שאין עמהם חדשים מימים שאין עמהם חדשים ואל יוכיח זה שיש עמו חדשים

ואימא מהכא (שופטים יא, מ) מימים ימימה וגו׳ דנין ימים מימים ואין דנין ימים מימימה

ומאי נפקא מינה והא תנא דבי ר׳ ישמעאל (ויקרא יד, לט) ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה

הני מילי היכא דליכא דדמי ליה אבל היכא דאיכא דדמי ליה מדדמי ליה ילפינן

איכא דאמרי מנא ידעינן דכל תלתא ירחין חד זימנא דילמא ארבעה זימני בשתא (א״נ) ארבעה ירחין חד זימנא תרין ירחין בחד זימנא

רבי נהוראי אומר מגלח אחת לשלשים יום מאי טעמא גבי כהנים משום דאיכא כובד ה״נ איכא כובד

ר׳ יוסי אומר מגלח מערב שבת לערב שבת מאי איכא ביניה לשאר אחוהי

יום טוב שחל להיות באמצע שבת דאחוהי מגלחין הוא לא מגלח אי נמי לגלוחי מן צפרא דמעלי שבתא אחוהי מגלחין איהו לא מגלח עד פניא

הני ארבעים שנה מאי עבידתייהו ר׳ נהוראי אומר משום רבי יהושע לקץ מ׳ שנה ששאלו להן מלך תנא אותה שנה ששאלו להן מלך היא שנת עשר לשמואל הרמתי:

מתני׳ סתם נזירות ל׳ יום:

גמ׳ מנהני מילי אמר רב מתנא אמר קרא (במדבר ו, ה) קדוש יהיה יהיה בגמטריא תלתין הוו

בר פדא אמר כנגד נזיר נזרו האמורים בתורה ל׳ חסר אחת

ורב מתנא נמי נילף מנזיר נזרו

אמר לך ההוא לדרשה (במדבר ו, ג) מיין ושכר יזיר לאסור יין מצוה כיין רשות (במדבר ו, ב) כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר מלמד שהנזירות חלה על נזירות

דף ה עמוד ב

ובר פדא אמר לך ליכא חד מינהון דלאו לדרשא אלא מדההוא למניינא כולהו נמי למניינא

תנן סתם נזירות שלשים יום בשלמא לרב מתנא ניחא אלא לבר פדא קשיא

אמר לך בר פדא איידי דאיכא יום תלתין דמגלח ומביא קרבנותיו משום הכי תנא שלשים

תנן מי שאמר הריני נזיר מגלח יום שלשים ואחד בשלמא לרב מתנא ניחא אלא לבר פדא קשיא

אמר לך בר פדא אימא סיפא אם גילח ליום שלשים יצא אלא סיפא מסייעא ליה רישא נעשה כאומר שלימין

ולרב מתנא קשיא סיפא קסבר מקצת היום ככולו

תנן הריני נזיר שלשים יום אם גילח יום ל׳ לא יצא באומר שלימין

תנן מי שנזר ב׳ נזירות מגלח את הראשונה יום ל׳ ואחד והשניה ליום ששים ואחד בשלמא לרב מתנא ניחא

דף ו עמוד א

אלא לבר פדא קשיא

אמר לך בר פדא אימא סיפא ואם גילח את הראשונה ליום שלשים מגלח את השניה ליום ששים אלא סיפא מסייעא ליה רישא באומר שלימים

ולרב מתנא קשיא סיפא אמר לך רב מתנא כדקתני סיפא יום שלשים עולה לכאן ולכאן

מאי היא מקצת היום ככולו הא אמרה חדא זימנא מהו דתימא ה״מ לענין חדא נזירות אבל לשתי נזירות לא קמ״ל

תנן אם גילח יום ששים חסר אחד יצא שיום שלשים עולה לו מן המנין בשלמא לרב מתנא ניחא אלא לבר פדא למה לי הא אמר שלשים חסר אחד

אמר לך אנא נמי אהא סמכי

תנן מי שאמר הריני נזיר נטמא יום שלשים סותר את הכל בשלמא לרב מתנא ניחא אלא לבר פדא קשיא

דף ו עמוד ב

אמר לך בר פדא אימא סיפא רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שבעה אי סלקא דעתך שלשים בעינן נסתור כולהו

קסבר רבי אליעזר מקצת היום ככולו

תנן הריני נזיר מאה יום נטמא יום מאה סותר את הכל רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שלשים יום ואי סלקא דעתך סבר רבי אליעזר מקצת היום ככולו נסתור שבעה ואי לא סבר מקצת היום ככולו ליסתור כולהו

לעולם לא אמרינן מקצת היום ככולו אי הכי ליסתור כולהו אמר ריש לקיש היינו טעמא דרבי אליעזר אמר קרא (במדבר ו, יג) זאת תורת הנזיר ביום מלאת ימי נזרו התורה אמרה נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר

לימא כתנאי (במדבר ו, ה) עד מלאת הימים

שומעני מיעוט ימים שנים ת״ל קדוש יהיה גדל פרע אין גידול שער פחות משלשים דברי רבי יאשיה

רבי יונתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר עד מלאת הימים אי אלו הן ימים שצריכין למלאות הוי אומר שלשים

מאי לאו רב מתנא דאמר כרבי יאשיה ובר פדא דאמר כרבי יונתן

אמר לך רב מתנא כולי עלמא שלשים בעינן והכא בעד ועד בכלל פליגי רבי יאשיה סבר עד ולא עד בכלל ורבי יונתן סבר עד ועד בכלל

אמר מר אי אלו הן ימים שצריכין למלאות הוי אומר שלשים ואימא שבת שבת מי איכא חסירותא

דף ז עמוד א

ואימא שנה מי מנינן ליומי והא רבנן דקיסרי אמרי מנין שאין מונין ימים לשנים שנאמר (שמות יב, ב) לחדשי השנה חדשים מחשבין לשנים ולא ימים לשנים:

מתני׳ אמר הריני נזיר אחת גדולה הריני נזיר אחת קטנה אפילו מכאן ועד סוף העולם נזיר שלשים יום:

גמ׳ אמאי והא מכאן ועד סוף העולם קאמר הכי קאמר אריכא לי הדא מילתא כמכאן ועד סוף העולם

תנן הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדים כמה ימים מכאן ועד מקום פלוני פחות משלשים יום נזיר שלשים יום ואם לאו נזיר כמנין הימים ואימא הכא נמי אריכא לי הא מילתא כמכאן ועד מקום פלוני

אמר רבא שהחזיק בדרך וליהוי כל פרסה ופרסה אמר רב פפא באתרא דלא מני פרסי

וליהוי כל אוונא ואוונא מי לא תנן הריני נזיר כעפר הארץ וכשער ראשי וכחול הים הרי זה נזיר עולם ומגלח אחד לשלשים יום

כל מילתא דאית ביה קיצותא לא קתני

והתניא הריני נזיר כל ימי חיי הריני נזיר עולם הרי זה נזיר עולם אפילו מאה שנה אפילו אלף שנים אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם

רבה אמר שאני שערות הואיל ומובדלות זו מזו

גבי יומי נמי הא כתיב (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד

התם לאו דמפסקי מהדדי הוא מאי קאמר יממא וליליא חד יומא הוא ולעולם לא מפסקי מהדדי

רבא אמר למה לך אקשויי כולי האי שאני התם דהא קתני הריני נזיר אחת:

מתני׳ הריני נזיר ויום אחד הריני נזיר ושעה אחת הריני נזיר אחת ומחצה ה״ז נזיר שתים:

גמ׳ למה לי למיתנא כל הני צריכי דאי תנא הריני נזיר ויום אחד הכא הוא דאמרינן אין נזירות ליום א׳ אמטו להכי קמני תרתין אבל הריני נזיר ושעה אחת לימני ל׳ ואחד יום קמ״ל

דף ז עמוד ב

ואי תנא שעה אחת משום דלא נחית לדוקא אבל אחת ומחצה דנחית לדוקא אימא לא לימני תרתי קמשמע לן כולהו נזיר שתים:

מתני׳ הריני נזיר שלשים יום ושעה אחת נזיר שלשים ואחד יום שאין נזירות לשעות:

גמ׳ אמר רב לא שנו אלא דאמר שלשים ואחד יום אבל אמר שלשים [יום] ויום אחד נזיר שתים

רב סבר לה כרבי עקיבא דדריש לישנא יתירא

דתנן לא את הבור ולא את הדות אע״פ שכתב לו עומקא ורומא וצריך ליקח לו דרך דברי ר״ע

וחכ״א א״צ ליקח לו דרך ומודה רבי עקיבא בזמן שאמר לו חוץ מאלו שאינו צריך ליקח לו דרך:

דף ח עמוד א

מתני׳ הריני נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום

רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזהו מגלח אחת לשלשים האומר הרי עלי נזירות כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים

הריני נזיר מלא הבית או מלא הקופה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי נזיר ל׳ יום ואם אמר סתם נזרתי רואין את הקופה כאילו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו

הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדין כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות מל׳ יום נזיר ל׳ יום ואם לאו נזיר כמנין הימים

הריני נזיר כמנין ימות החמה מונה נזירות כמנין ימות החמה אמר רבי יהודה מעשה היה כיון שהשלים מת:

גמ׳ רואין את הקופה כאילו מלאה חרדל ונזיר כל ימיו ואמאי וליחזייה כאילו מלאה קישואין ודלועין ותיהוי ליה תקנתא

אמר חזקיה במחלוקת שנויה ור״ש היא דאמר אדם מכניס את עצמו לדבר שספיקו חמור מודאי

דתניא הריני נזיר ע״מ שיהא בכרי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר״ש אוסר שספק נזירות להחמיר

ר׳ יהודה מתיר שספק נזירות להקל

רבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי יהודה התם לא נחית ליה לנזירות הכא נחית ליה לנזירות במאי לסלוקיה מיניה

אמאי לא ליחזיה לקופה כאילו מלאה קישואין ודלועין ותיהוי ליה תקנתא הא ס״ד נזירות הוא דקביל עילויה

דף ח עמוד ב

דר׳ יהודה סבר לה כרבי דתנן רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזהו שמגלח אחת לשלשים יום האומר [הרי] עלי נזירות כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים

ורבי יהודה מי סבר לה כרבי והתנן הריני נזיר כמנין ימות החמה וכו׳ א״ר יהודה מעשה היה וכיון שהשלים מת

אא״ב נזירות קא מקבל עליה היינו טעמא דכיון דהשלים מת אלא א״א חדא נזירות קבל עילויה מי הוי השלמה כלל

ועוד מי סבר לה כרבי והא תניא רבי יהודה אומר הריני נזיר מנין הילקטי קיץ ומנין שבלי שמיטה מונה נזירות כמנין הילקטי קיץ וכמנין שבלי שמיטה

מנין שאני

ומי שאני ליה לרבי מנין והתניא הריני נזיר כמנין ימות החמה מונה נזירות כמנין ימות החמה כימי הלבנה מונה כימי הלבנה רבי אומר עד שיאמר נזירות עלי כמנין ימות החמה וכמנין ימות הלבנה

רבי יהודה סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא סבר לה כותיה בחדא נזירות קביל עילויה ופליג עליה בחדא דאילו רבי יהודה שני ליה מונה ורבי לא שני ליה מונה:

ת״ר הריני נזיר כל ימי חיי הריני נזיר עולם הרי זה נזיר עולם אפילו מאה שנה אפילו אלף שנים אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם:

ת״ר הריני נזיר ואחת מונה שתים ועוד מונה שלש ושוב מונה ארבע פשיטא מהו דתימא ושוב כי כולהו והויא ליה שית קמ״ל דלא:

ת״ר הריני נזיר סומכוס אומר הן אחת דיגון שתים טריגון שלש טטרגון ארבע פונטיגון חמש:

ת״ר בית עגול דיגון טריגון פונטיגון אינו מטמא בנגעים טטרגון מטמא בנגעים מ״ט למטה הוא אומר (ויקרא יד, לז) קיר קירות למעלה הוא אומר קיר קירות הרי כאן ארבע:

הדרן עלך כל כנויי

דף ט עמוד א

מתני׳ **הריני** נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה בש״א נזיר ובה״א אינו נזיר אמר רבי יהודה אף כשאמרו ב״ש לא אמרו אלא באומר הרי הן עלי קרבן:

גמ׳ הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה ב״ש אומרים נזיר ואמאי (במדבר ו, ד) מכל אשר יעשה מגפן היין אמר רחמנא ב״ש סברי לה כר״מ דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה

וב״ה סברי לה כרבי יוסי דאמר בגמר דבריו אדם נתפס והאי נדר ופתחו עמו הוא

ובית שמאי נמי נדר ופתחו עמו הוא

אלא ב״ש סברי לה כרבי מאיר דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה וכיון דאמר הריני נזיר הוה ליה נזיר כי קאמר מן הגרוגרות ומן הדבילה לאיתשולי הוא דקאתי וב״ש לטעמייהו דאמרי אין שאלה בהקדש וכיון דאין שאלה בהקדש אין שאלה בנזירות

ובית הלל סברי כר״ש דתנן ור״ש פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבים

דף ט עמוד ב

מתני׳ דלא כי האי תנא דתניא רבי נתן אומר בש״א נדור ונזיר וב״ה אומרים נדור ואין נזיר ב״ש סברי לה כר״מ וכר׳ יהודה וב״ה סברי לה כרבי יוסי

לישנא אחרינא אמרי לה רבי נתן אומר בית שמאי אומרים נדור ואינו נזיר ובית הלל אומרים לא נדור ולא נזיר ב״ש כרבי יהודה וב״ה כר״ש

תנן התם האומר הרי עלי מנחה להביא מן השעורים יביא מן החיטים קמח יביא סולת שלא בשמן ולבונה יביאנה בשמן ולבונה חצי עשרון יביא עשרון שלם עשרון ומחצה יביא שנים ר״ש פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבים

מאן תנא דכי אמר הרי עלי מנחה מן השעורים מביא מן החיטים אמר חזקיה במחלוקת שנויה וב״ש היא לאו אמרי ב״ש כי אמר מן הגרוגרות ומן הדבילה הוי נזיר הכי נמי כי אמר מן השעורין מביא מן החיטים

ורבי יוחנן אמר אפילו תימא דברי הכל באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא נדרתי כך אלא כך

אמר חזקיה לא שנו אלא שאמר מן השעורים אבל אמר מן העדשים לא מייתי ולא כלום

מכדי חזקיה כמאן מוקים לה למתני׳ כבית שמאי והא עדשים לגבי מנחה כגרוגרות לגבי נזיר דמו וקאמרי בית שמאי הוי נזיר הדר ביה חזקיה

ואמאי הדר ביה אמר רבא מתני׳ קשיתיה מאי איריא דתני מן השעורים ליתני מן העדשים אלא סבר חזקיה כי קאמרי ב״ש התם כרבי יהודה

ורבי יוחנן אמר אפילו מן העדשים והא רבי יוחנן הוא דאמר באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא נדרתי כך אלא כך לדבריו דחזקיה הוא דקאמר

את מ״ט קא הדרת בך משום דלא קתני מן העדשים דלמא לא מיבעיא קאמר לא מיבעי׳ כי אמר מעדשים דמייתי מנחה מעלייתא דאיכא למימר מיהדר הוא דהדר ביה ותפוס לשון ראשון אלא כי אמר מן השעורין ודאי דהכי קאמר אי קדשה כמנחת העומר

דף י עמוד א

או כמנחת סוטה תקדוש אי לא לא קמ״ל דמייתי מן החיטים:

מתני׳ אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני אומר הדלת הזה הריני נזירה אם נפתח אני בש״א נזיר ובה״א אינו נזיר אמר רבי יהודה אף כשאמרו ב״ש לא אומרים אלא באומר הרי פרה זו עלי קרבן אם עומדת היא:

גמ׳ פרה מי קא מישתעיא אמר רמי בר חמא הכא במאי עסקינן כגון שהיתה פרה רבוצה לפניו ואמר כסבורה פרה זו אינה עומדת הריני נזיר מבשרה אם עמדה מאליה ועמדה מאליה והלכו ב״ש לשיטתן וב״ה לשיטתן

בית שמאי דאמרי מן הגרוגרות ומן הדבילה הוי נזיר הכא נמי כי אמר מבשרה הוי נזיר וב״ה אומרים לא הוי נזיר

והא אמרוה ב״ש חדא זימנא אמר רבא תרתי תלת וכן תני ר׳ חייא תרתי תלת וכן א״ר אושעיא תרתי תלת

וצריכי דאי איתמר בהא גרוגרות ודבילה התם הוא דאמרי ב״ש הוי נזיר משום דמיחלפן בענבים אבל בשר בענבים לא מיחלף ואי איתמר בשר הכא הוא דאמרי ב״ש הוי נזיר בבישרא וחמרא אבל גרוגרות ודבילה לא קמ״ל

ואי איתמר הני תרתי הני הוא דקאמרי בית שמאי אבל דלת אימא מודו להו לבית הלל ואי תנא דלת בהא קאמרי בית הלל אבל בהך תרתי אימא מודו להו לבית שמאי קמשמע לן דלא

אמר רבא מי קתני אם עמדה מאליה אלא אמר רבא כגון שהיתה פרה רבוצה לפניו ואמר הרי עלי קרבן בשלמא פרה בת קרבן היא אלא דלת בת קרבן היא אלא אמר רבא כגון שהיתה פרה רבוצה לפניו

דף י עמוד ב

ואמר הריני נזיר מיין אם לא עמדה ועמדה מאליה בית שמאי סברי תורפיה דהאי גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה ובית הלל סברי משום דרביעא הוא והא קמת

אי הכי אימא סיפא אמר רבי יהודה אף כשאמרו בית שמאי לא אמרו אלא באומר הרי הן עלי קרבן פרה מי קא מתפיס בה מידי

אלא כגון דאמר הריני נזיר מבשרה אם לא עמדה ועמדה מאליה בית שמאי סברי תורפיה דההוא גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה ובית הלל סברי תורפיה דהאי גברא משום דרביעא והא קמת

וב״ה סברי אי לא קמת הוי נזיר והאמרי מבשרה לא הוי נזיר

לטעמייהו דב״ש קאמרי לדידן אפי׳ לא קמת נמי לא הוי נזיר לדידכו דאמריתו הוי נזיר אודו לן מיהת דתורפיה דהדין גברא משום דרביעא והא קמת ובית שמאי לאו תורפיה דהאי גברא משום אוקמה בידיה הוא והא לא אוקמה:

דף יא עמוד א

מתני׳ מזגו לו את הכוס ואמר הריני נזיר ממנו ה״ז נזיר מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה ומזגו לה את הכוס ואמרה הריני נזירה ממנו אמרו חכמים לא נתכוונה זו אלא לומר הרי הוא עלי קרבן:

גמ׳ מעשה לסתור אמרת רישא הרי זה נזיר והדר תני מעשה באשה אחת אלמא בהאי הוא דאסור הא יינא אחרינא שרי

חסורי מיחסרא והכי קתני מזגו לו את הכוס ואמר הריני נזיר ממנו הרי זה נזיר ואם שיכור הוא ואמר הריני נזיר ממנו אינו נזיר מ״ט כמאן דאמר הרי עלי קרבן הוא וכ״ת לימא הכי סבר מייתין לי אחרינא ומצערן לי אימא להו הא מילתא דפסיקא להו ומעשה נמי באשה אחת:

מתני׳ הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין ומיטמא למתים הרי זה נזיר ואסור בכולן

יודע אני שיש נזירות אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור ור׳ שמעון מתיר יודע אני שהנזיר אסור ביין אבל סבור הייתי שחכמים מתירין לי מפני שאין אני יכול לחיות אלא ביין או מפני שאני קובר את המתים הרי זה מותר ור׳ שמעון אוסר:

גמ׳ ולפלוג נמי רבי שמעון ברישא אריב״ל חלוק היה ר״ש אף ברישא

רבינא אמר ברישא לא פליג ר״ש מאי טעמא משום דהוה ליה מתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל ור׳ יהושע בן לוי אמר לך [האי] על מנת כחוץ דמי

תניא כוותיה דרבינא אמר הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין ומיטמא למתים ה״ז נזיר ואסור בכולן מפני שהוא מתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל:

יודע אני שהנזיר אסור ביין: והאמרת רישא אסור ורבי שמעון מתיר אימא נמי הרי זה אסור ור״ש מתיר ואיבעית אימא לעולם לא תיפוך התם

דף יא עמוד ב

רישא כגון דנזר מחדא לרבנן דאמרי דאפי׳ לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר ואסור לר׳ שמעון דאמר עד שיזיר מכולם מותר

סיפא דנדר מכולהו ואיתשיל מחדא

לרבנן דאמרי אפילו לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר כי מתשיל מחדא מינייהו אישתרי לרבי שמעון דאמר עד שיזיר מכולם כי מתשיל נמי מההוא עד דמתשיל מכולהו משום הכי קתני ור״ש אוסר

ואב״א בנדרי אונסין קא מיפלגי ובפלוגתא דשמואל ורב אסי דתנן ארבעה נדרים התירו חכמים נדרי זירוזין נדרי הבאי נדרי שגגות נדרי אונסין

ואמר רב יהודה אמר רב אסי ארבעה נדרים הללו צריכין שאלה לחכמים כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי תנא קתני התירו חכמים ואת אמרת צריכין שאלה לחכמים

רבנן סברי כשמואל ור״ש כרב אסי:

מתני׳ הריני נזיר ועלי לגלח נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחים מגלחין זה את זה ואם לאו מגלחין נזירים אחרים:

גמ׳ איבעיא להו שמע חבירו ואמר ואני מהו ואני אכוליה דיבורא משמע או דלמא אפלגיה דדיבורא משמע את״ל אפלגיה דדיבורא משמע ארישא או אסיפא

תא שמע ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחים מגלחין זה את זה מדקאמר ואני ועלי ש״מ ואני אפלגיה דדיבורא אמרי אין אפלגיה דדיבורא משמע מיהו ארישא או אסיפא מינה מדקאמר ועלי לגלח ש״מ ואני על תחילת דיבורא משמע

א״ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ממאי דהכי לעולם אימא לך ואני אכוליה דדיבורא ואי משום ועלי מאי קאמר ועלי בהא מילתא דאי לא תימא הכי דקתני סיפא הרי עלי לגלח חצי נזיר ושמע חבירו ואמר ואני עלי לגלח חצי נזיר התם מי איכא תרתין מילי אלא מאי קאמר עלי בהא מילתא הכא נמי כי קאמר עלי בהא מילתא

א״ל רבא הכי השתא אי אמרת בשלמא רישא צריכא סיפא לא צריכא תני סיפא דלא צריכא משום רישא דצריכא אלא אי אמרת רישא לא צריכא סיפא לא צריכא תני רישא דלא צריכא ותני סיפא דלא צריכא

אמר ר׳ יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן האומר לשלוחו

דף יב עמוד א

צא וקדש לי אשה סתם אסור בכל הנשים שבעולם חזקה שליח עושה שליחותו וכיון דלא פריש ליה הא לא ידע הי ניהו קדיש ליה

איתיביה ר״ל לרבי יוחנן קן סתומה שפרחה גוזל אחד מהן לאויר העולם או שפרחה לבין חטאות המתות או שמת אחד מהן יקח זוג לשני

ואילו קן מפורשת אין לו תקנה

ואילו שאר קינין בעלמא מיתקנן ואמאי לימא כל חדא וחדא דלמא האי ניהו

אמר ליה קאמינא אנא אשה דלא ניידא ואמרת לי את איסורא דנייד

וכ״ת הכא נמי נייד אימור בשוקא אשכח וקדיש התם הדרא לניחותא גבי קן מי הדרא

אמר רבא ומודה רבי יוחנן באשה שאין לה לא בת ולא בת בת ולא בת בן ולא אם ולא אם אם ולא אחות ואף על פי שהיתה לה אחות ונתגרשה לאחר מכאן דההיא שריא

מאי טעמא דבההיא שעתא דקא״ל הוה נסיבן לגברי כי משוי שליח במילתא דקיימא קמיה במילתא דלא קיימא קמיה לא משוי שליח

תנן הריני נזיר ועלי לגלח נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ועלי לגלח נזיר אם היו פקחין מגלחין זה את זה ואם לאו מגלחין נזירים אחרים בשלמא בתראה איכא קדמאה קמיה אלא קדמאה מי איכא בתראה קמיה

דף יב עמוד ב

אלא הכי קאמר אי משכחנא דהוי נזיר אגלחיה הכא נמי הכי קאמר ליה אי משכחת דמיגרשה קדיש לי

אמרי לא משוי איניש שליח אלא במילתא דמצי עביד השתא במילתא דלא מצי עביד ליה השתא לא משוי

ולא ת״ש האומר לאפוטרופוס שלו כל נדרים שתדור אשתי מכאן עד שאבוא ממקום פלוני הפר לה והפר לה יכול יהו מופרין ת״ל (במדבר ל, יד) אישה יקימנו ואישה יפירנו דברי ר׳ יאשיה ור׳ יונתן אומר מצינו בכל מקום ששלוחו של אדם כמותו

טעמא דאמר רחמנא אישה יקימנו ואישה יפירנו הא לאו הכי אפוטרופוס מיפר ואילו גבי דידיה תניא האומר לאשתו כל נדרים שתדורי מכאן ועד שאבא ממקום פלוני יהו קיימין לא אמר כלום הרי הן מופרין ר״א אומר מופר וחכ״א אינו מופר

קס״ד כי אמר רבי יאשיה אליבא דרבנן דאמרי לא מצי מיפר ואי לאו דאמר רחמנא אישה יקימנו ואישה יפירנו אפוטרופוס הוה מיפר

ודלמא אליבא דרבי אליעזר דאמר מצי מיפר אי הכי למה לי לשוויי שליח ליפר לה איהו קסבר דלמא משתלינא או רתחנא או מיטרידנא:

מתני׳ הרי עלי לגלח חצי נזיר ושמע חבירו ואמר ואני עלי לגלח חצי נזיר זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח נזיר שלם דברי רבי מאיר וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר וזה מגלח חצי נזיר:

גמ׳ אמר רבא הכל מודים כל היכא דאמר חצי קרבנות נזיר עלי חצי קרבן מייתי קרבנות חצי נזיר עלי כוליה קרבן בעי איתויי מאי טעמא דהא לא אשכחן נזירות לפלגא

וכי פליגי בלישנא דמתני׳ פליגי ר״מ סבר כיון דאמר הרי עלי איחייב אכוליה קרבן נזירות וכי קאמר חצי נזירות לאו כל כמיניה ורבנן סברי נדר ופתח עמו הוא:

מתני׳ הריני נזיר לכשיהיה לי בן ונולד לו בן הרי זה נזיר נולד לו בת טומטום ואנדרוגינוס אינו נזיר אם אמר כשיהיה לי ולד אפילו נולד לו בת טומטום ואנדרוגינוס הרי זה נזיר

דף יג עמוד א

הפילה אשתו אינו נזיר ר״ש אומר יאמר אם היה בן קיימא הרי אני נזיר חובה ואם לאו הרי אני נזיר נדבה

חזרה וילדה ה״ז נזיר ר״ש אומר יאמר אם הראשון בן קיימא הראשון חובה וזו נדבה ואם לאו הראשון נדבה וזו חובה:

גמ׳ האי מאי למימרא משום סיפא בת טומטום ואנדרוגינוס אינו נזיר פשיטא מהו דתימא לכשאבנה הוא דקאמר קמ״ל דלא:

ואם אמר כשיהיה לי ולד כו׳: פשיטא מהו דתימא ולד דמיחשב ביני אינשי בעינן קמ״ל:

הפילה אשתו אינו נזיר: מאן קתני לה רבי יהודה דכרי הוא:

ר״ש אומר יאמר אם היה בן קיימא הריני נזיר חובה ואם לאו הריני נזיר נדבה: בעא מיניה רבי אבא מרב הונא הריני נזיר לכשיהיה לי בן והפילה אשתו והפריש קרבן וחזרה וילדה מהו

אליבא דמאן אי אליבא דר״ש מאי תיבעי ליה הא אמר ר״ש ספק נזירות להחמיר ואלא אליבא דרבי יהודה דאמר ספק נזירות להקל מאי קדוש או לא קדוש

מאי נ״מ לגיזתו ולעבוד בו תיקו

בעא מיניה בן רחומי מאביי הריני נזיר לכשיהא לי בן ושמע חבירו ואמר ועלי מהו אדיבוריה משמע או אגופיה משמע

את״ל אגופיה משמע אמר הריני נזיר לכשיהא לי בן ושמע חבירו ואמר ואני מהו אנפשיה קאמר או דילמא ה״ק רחימנא לך כוותיך את״ל כל באנפיה

דף יג עמוד ב

כסיפא ליה מילתא אמר הריני נזיר לכשיהא לפלוני בן ושמע חבירו ואמר ואני מהו מי אמרינן שלא בפניו אנפשיה קאמר או דילמא הכי קאמר ליה רחימנא ליה כוותיך תיבעי:

מתני׳ הריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן התחיל מונה את שלו ואח״כ נולד לו בן משלים את שלו ואח״כ מונה את של בנו הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר התחיל מונה את שלו ואח״כ נולד לו בן מניח את שלו ומונה את של בנו ואח״כ משלים את שלו:

גמ׳ בעי רבא אמר הריני נזיר לאחר עשרים יום ומעכשיו מאה יום מהו כיון דהלין מאה בעשרין לא שלמין לא חיילין או דילמא כיון דאית ליה גידול שער לבסוף חיילין

ותיבעי ליה נזירות מועטת חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה

דף יד עמוד א

את״ל נזירות מועטת כיון דעשרה יומין הוא דיתרין לא סליק ליה הלין עשרה ודאי נזיר מאה יום כיון דאית ליה תמנין יומין לבסוף סלקין ליה או לא

ואת״ל חיילי אמר הריני נזיר לאחר כ׳ יום ומעכשיו נזיר עולם מהו מי חיילא עליה או לא

את״ל הכא כיון דאפשר לאיתשולי חיילא אמר הריני נזיר שמשון לאחר עשרים יום ומעכשיו נזיר סתם מהו הכא לא אפשר לאיתשולי מי חיילא או לא אמר כמשה בשבעה באדר מאי

פשוט מינייהו קדמייתא הריני נזיר לאחר עשרים יום ומעכשיו מאה יום מונה עשרים ואח״כ מונה שלשים ואח״כ מונה שמונים כדי להשלים נזירות ראשונה

נטמא בימי בנו רבי יוחנן אמר סותר ריש לקיש אמר אינו סותר

רבי יוחנן אמר סותר חדא נזירות אריכתא היא ריש לקיש אמר אינו סותר נזירות דידיה לחוד ודבריה לחוד

דף יד עמוד ב

נטמא בימי צרעתו ר׳ יוחנן אמר סותר ריש לקיש אמר אינו סותר

רבי יוחנן אמר סותר דהא בנזירות קאי ריש לקיש אמר אינו סותר צרעת לחוד ונזירות לחוד

וצריכא דאי איתמר בהך קמייתא בההיא א״ר יוחנן סותר שם נזירות אחת היא אבל בהא אימא מודה ליה לריש לקיש דנזיר לחוד וצרעת לחוד

ואי איתמר בהא בהא קאמר ר״ל אבל בהך אימא מודה ליה לר׳ יוחנן צריכא

נטמא ביום גידול שער רב אמר אינו סותר אפי׳ לר׳ יוחנן דאמר סותר הני מילי היכא דקאי בנזירות גידול שער מישלם נזירות הוא

ושמואל אמר סותר אפי׳ לריש לקיש דאמר אין סותר התם שתי נזירות הכא חדא נזירותא

אמר רב חסדא הכל מודים שאם קדש שער בדם אין לו תקנה

אליבא דמאן אי אליבא דרבי אליעזר כיון דאמר תגלחת מעכבת תוך מלאת היא ולסתור אלא אליבא דרבנן האמרי תגלחת לא מעכבת לעולם אליבא דרבנן ומאי אין לו תקנה אין לו תקנה למצות גילוח

אמר ר׳ יוסי ברבי חנינא נזיר שכלו לו ימיו לוקה על הטומאה ואינו לוקה על התגלחת ולא על היין מאי שנא טומאה דלקי דאמר קרא (במדבר ו, ו) כל ימי הזירו לה׳ לרבות ימים שלאחר מלאת כימים שלפני מלאת

אי הכי אתגלחת נמי ליחייב דהא אמר רחמנא (במדבר ו, ה) כל ימי נדר נזרו תער לא יעבור על ראשו לעשות ימים שלאחר מלאת כימים שלפני מלאת ותו (במדבר ו, ד) כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין לעשות ימים שלאחר מלאת כימים שלפני מלאת

דף טו עמוד א

שאני הכא דאמר רחמנא (במדבר ו, ט) וטמא ראש נזרו מי שנזרו תלוי לו בראשו מיתיבי נזיר שכלו לו ימיו אסור לגלח ולשתות יין ולטמא למתים ואם גילח ושתה יין ונטמא למתים ה״ז סופג את הארבעים תיובתא:

מתני׳ הריני נזיר לכשיהא לי בן ונזיר מאה יום נולד לו בן עד שבעים לא הפסיד כלום לאחר שבעים סותר שבעים שאין תגלחת פחות משלשים יום:

גמ׳ אמר רב יום שבעים עולה לכאן ולכאן תנן נולד לו עד שבעים לא הפסיד כלום ואי סלקא דעתך עולה לכאן ולכאן איתגורי מיתגר אלא בדין הוא דלא ליתני עד שבעים ומשום דקתני סיפא אחר שבעים סותר שבעים קתני רישא שבעים

ת״ש מסיפא נולד אחר שבעים סותר שבעים מאי אחר אחר אחר

אבל אחר ממש מאי הכי נמי דלא סתר אי הכי מאי אירי דתני נולד עד שבעים לא הפסיד כלום אפי׳ אחר שבעים נמי הא אמרת לא סתר אלא ש״מ אחר ממש וכן מתני׳ לרב שמע מינה

ורב כמאן אמרה לשמעתיה אילימא כאבא שאול דתנן הקובר את מתו שלשה ימים קודם לרגל בטלה ממנו גזירת שבעה

שמנה ימים קודם לרגל בטלה ממנו גזירת שלשים ומותר לספר ערב הרגל ואם לא סיפר ערב הרגל אסור לספר אחר הרגל

דף טו עמוד ב

אבא שאול אומר אפי׳ לא סיפר קודם הרגל מותר לספר אחר הרגל שכשם שמצות שלשה מבטלת גזירת שבעה כך מצות שבעה מבטלת גזירת ל׳

מ״ט דאבא שאול לאו משום דקסבר שביעי עולה לכאן ולכאן דלמא עד כאן לא קאמר אבא שאול אלא באבילות ז׳ דרבנן אבל בנזיר דאורייתא לא

אלא רב דאמר כר׳ יוסי דתניא ר׳ יוסי אומר שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה

ואח״כ ראתה הרי זו אינה אוכלת ופטורה מלעשות פסח שני

מ״ט דר׳ יוסי לאו משום דקסבר מקצת היום ככולו ממאי ודלמא משום דקסבר מכאן ולהבא הוא מטמא

ומי סבר ר׳ יוסי הכי

והתניא ר׳ יוסי אומר זב בעל שתי ראיות ששחטו וזרקו עליו בשביעי וכן שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה ואח״כ ראו אע״פ שמטמאין משכב ומושב למפרע פטורין מלעשות פסח שני

מאי למפרע מדרבנן הכי נמי מיסתברא דאי ס״ד מדאורייתא אמאי פטורין מלעשות פסח שני

לעולם אימא לך טומאה דאורייתא תהום דזיבה התירו

ואף רבי אושעיא סבר למפרע מדרבנן דתניא רבי אושעיא אמר (אבל) הרואה זב בשביעי שלו סותר את שלפניו ואמר ליה ר׳ יוחנן לא נסתור אלא יומו

מה נפשך אי סתר כולהו סתר אי לא סתר לא נסתור ולא יומו אלא אימא לא נסתור ולא יומו

דף טז עמוד א

וא״ל רבי יוסי קאי כותיך דאמר מכאן ולהבא מטמא והא רבי יוסי למפרע הוא דאמר מאי למפרע מדרבנן

ורבי יוסי מכדי סבר מקצת היום ככולו זבה גמורה דמייתא קרבן היכי משכחת לה כיון דחזיא בפלגיה דיומא אידך פלגיה דיומא סליק לה לשימור אב״א דקא שפעה תלתא תלתא יומי בהדי הדדי ואב״א דחזיא תלתא יומי סמוך לשקיעת החמה דלא הואי שהות דסליק ליה למניינא:

הדרן עלך הריני נזיר

מתני׳ **מי** שאמר הריני נזיר מגלח יום שלשים ואחד ואם גילח ליום שלשים יצא הריני נזיר שלשים יום אם גילח ליום שלשים לא יצא

מי שנזר שתי נזירות מגלח את הראשונה יום שלשים ואחד ואת השניה יום ששים ואחד ואם גילח את הראשונה יום שלשים מגלח את השניה יום ששים ואם גילח יום ששים חסר אחד יצא

וזו עדות העיד רבי פפייס על מי שנזר שתי נזירות שאם גילח את הראשונה יום שלשים מגלח את השניה ליום ששים ואם גילח ליום ששים חסר אחד יצא שיום של שלשים עולה לו מן המנין

מי שאמר הריני נזיר נטמא יום שלשים סותר את הכל רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שבעה הריני נזיר שלשים יום נטמא יום שלשים סותר את הכל הריני נזיר מאה יום נטמא יום מאה סותר את הכל ר״א אומר אינו סותר אלא שלשים נטמא יום מאה ואחד סותר שלשים יום רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שבעה:

גמ׳ מי שאמר הריני נזיר ונטמא יום שלשים סותר את הכל רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שבעה

דף טז עמוד ב

קסבר ר״א כל אחר מלאת שבעה סותר הריני נזיר שלשים יום ונטמא יום שלשים סותר את הכל לא פליג ר״א דאמר שלימין

הריני נזיר מאה יום ונטמא יום מאה סותר את הכל ר״א אומר אינו סותר אלא שלשים וכולה כדהוינן בה אליבא דבר פדא ורב מתנא:

מתני׳ מי שנזר והוא בבית הקברות אפי׳ היה שם ל׳ יום אין עולין לו מן המנין ואינו מביא קרבן טומאה יצא ונכנס עולין לו מן המנין ומביא קרבן טומאה

ר״א אומר לא בו ביום שנאמר (במדבר ו, יב) והימים הראשונים יפלו עד שיהו לו ימים ראשונים:

גמ׳ איתמר מי שנזר והוא בבית הקברות ר׳ יוחנן אמר נזירות חלה עליו ור״ל אמר אין נזירות חלה עליו ר׳ יוחנן אמר נזירות חלה עליו סבר מיתלא תליא וקיימא כיון דמשכחא טהרה חיילא ור״ל אמר אין נזירות חלה עליו אי הדר ואמר חיילא עליה ואי לא לא

איתיביה ר׳ יוחנן לר״ל מי שנזר והוא בבית הקברות אפי׳ היה שם שלשים יום אין עולין מן המנין ואינו מביא קרבן טומאה קרבן טומאה הוא דלא מייתי הא מיחל חיילא עליה א״ל אינו בתורת טומאה ואינו בתורת קרבן

איתיביה מי שהיה טמא ונזר אסור לגלח ולשתות יין וליטמא למתים ואם גילח ושתה יין ונטמא למתים ה״ז סופג את הארבעים אי אמרת בשלמא חיילא היינו טעמא דסופג את הארבעים אלא אי אמרת לא חיילא אמאי סופג את הארבעים

דף יז עמוד א

הכא במאי עסקינן ביוצא ונכנס

איתיביה אין בין טמא שנזר לנזיר טהור שנטמא אלא טמא שנזר שביעי שלו עולה לו למנין ונזיר טהור שנטמא אין שביעי שלו עולה לו למנין ואי ס״ד לא חיילא אמאי עולה לו מן המנין

אמר מר בר רב אשי מיחל כ״ע לא פליגי דחיילא אלא כי פליגי למלקי רבי יוחנן סבר כיון דחיילא לקי ור״ל סבר לא לקי וחיילא

איתיביה ר׳ יוחנן לר״ל מי שנזר והוא בבית הקברות אפילו היה שם שלשים יום אין עולין לו מן המנין ואינו מביא קרבן טומאה קרבן טומאה הוא דלא מייתי הא מילקי לקי עליה

בדין הוא דליתני אינו לוקה אלא משום דקא בעי למיתנא סיפא יצא ונכנס עולה לו מן המנין ומביא קרבן טומאה תנא רישא אינו מביא קרבן טומאה

ת״ש אין בין טמא שנזר לנזיר טהור שנטמא אלא שטמא שנזר שביעי שלו עולה לו מן המנין ונזיר טהור שנטמא אין שביעי שלו עולה לו מן המנין הא למלקות זה וזה שוין א״ל לא לתגלחת זה וזה שוין

אבל לענין מלקות מאי זה לוקה וזה אינו לוקה ליתנייה בתקנתיה קא מיירי בקלקוליה לא קא מיירי

תא שמע מי שהיה טמא ונזר אסור לגלח ולשתות יין ואם גילח ושתה יין ונטמא למתים הרי זה סופג את הארבעים תיובתא

בעי רבא נזיר והוא בבית הקברות מהו בעי שהייה למלקות או לא

היכי דמי אילימא דאמרי ליה לא תינזור למה לי שהייה נזיר מאי טעמא לא בעי שהייה דקא מתרי ביה ה״נ קא מתרי ביה

דף יז עמוד ב

אלא כגון שנכנס בשידה תיבה ומגדל ובא חבירו ופרע מעליו מעזיבה

כי גמירין שהייה בבית המקדש אבל אבראי לא או דלמא לא שנא תיקו

בעי רב אשי נזר והוא בבית הקברות טעון גילוח או לא כי בעי תגלחת טהור שנטמא דקא מטמא לנזירותיה אבל טמא שנזר לא או דלמא לא שנא

ת״ש מי שנזר והוא בבית הקברות אפילו היה שם שלשים יום אינו עולה לו מן המנין ואינו מביא קרבן טומאה קרבן טומאה הוא דלא מייתי אבל גלוחי בעי מה טעם קאמר מה טעם אינו מביא קרבן טומאה משום דלא בעי גלוחי

ת״ש אין בין טמא שנזר לנזיר טהור שנטמא אלא טמא שנזר שביעי שלו עולה לו מן המנין ונזיר טהור שנטמא אין שביעי שלו עולה לו מן המנין מאי לאו הא לתגלחת זה וזה שוין לא הא למלקות זה וזה שוין

אבל תגלחת מאי זה מגלח וזה אינו מגלח ליתנייה תנא שביעי שלו וכל מילי

ת״ש אין לי אלא ימי טומאתו שאין עולין לו מן המנין ימי חלוטו מנין ודין הוא מה ימי טומאתו מגלח ומביא קרבן אף ימי חלוטו מגלח ומביא קרבן ומה ימי טומאתו אין עולין לו מן המנין אף ימי חלוטו אין עולין לו מן המנין

לא אם אמרת בימי טומאתו שכן מבטל בהן את הקודמין לפיכך אין עולין לו מן המנין תאמר בימי חלוטו שאינו מבטל את הקודמין לפיכך עולין לו מן המנין

אמרת ומה נזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת אין עולין לו מן המנין ימי חלוטו שאין ראוי לתגלחת לא כ״ש שאין עולין לו מן המנין

מאי לאו תגלחת טומאה לא תגלחת טהרה הכי נמי מסתברא

דף יח עמוד א

דאי ס״ד תגלחת טומאה ימי חלוטו מי לא בעי תגלחת לא תגלחת דנזירות קתני

ת״ש (במדבר ו, ט) וטמא ראש נזרו בטהור שנטמא הכתוב מדבר שהוא טעון העברת שער והבאת ציפרין ולפטור את הנזיר בקבר שאין טעון העברת שער והבאת ציפרין

והלא דברים ק״ו ומה טהור שנטמא טעון העברת שער והבאת ציפרין מי שהיה טמא מתחלה אינו דין שיהא טעון העברת שער והבאת ציפרין

ת״ל וטמא ראש נזרו במי שהיה טהור ונטמא הכתוב מדבר שיהא טעון העברת שער והבאת ציפרין ולפטור את הנזיר בקבר ש״מ

מאן תנא הא דת״ר אין בין טמא שנזר לנזיר טהור שנטמא אלא שטמא שנזר שביעי שלו עולה לו מן המנין ונזיר טהור שנטמא אין שביעי שלו עולה לו מן המנין

א״ר חסדא רבי היא דאמר רבי אין נזירות טהרה חלה אלא עד שמיני דאי תימא ר׳ יוסי בר׳ יהודה היא האמר נזירות דטהרה משביעי הוא דחיילא

מאי רבי ומאי ר׳ יוסי ברבי יהודה דתניא (במדבר ו, יא) וקדש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו דברי רבי ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומר ביום תגלחתו

והא דתנן נזיר שנטמא טומאות הרבה אינו מביא אלא קרבן אחד מאן תנא אמר רב חסדא ר׳ יוסי בר׳ יהודה היא דאמר נזירות טהרה משביעי חיילא ומשכחת לה כגון שנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי (ומני ר׳ יוסי בל׳ יהודה היא) כיון דלא יצא שעה הראויה להביא קרבן אינו חייב אלא קרבן אחד

דאי תימא רבי היא אי דנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי (וחזר ונטמא בשביעי) כולהו טומאה אריכתא היא ואי דנטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני הרי יצתה שעה שראויה להביא קרבן

מאי טעמא דרבי אמר קרא (במדבר ו, יא) וכפר עליו מאשר חטא על הנפש והדר וקדש את ראשו ורבי יוסי ברבי יהודה אם כן לימא קרא וקדש את ראשו

דף יח עמוד ב

ביום ההוא למה לי אם אינו ענין לשמיני תנהו ענין לשביעי ורבי נמי הכתיב ביום ההוא אמר לך רבי ההוא דאתא לומר לך אע״פ שלא הביא קרבנותיו

ורב חסדא מאי דוחקיה לאוקמיה כר׳ יוסי ברבי יהודה לוקמה כגון דנטמא דחזיא בליל שמיני ורבי היא

מדלא מוקים לה כרבי לימא קסבר ליליא לאו מחוסר זמן הוא

אמר רב אדא בר אהבה הא בהא תליא אי אמרת ליליא מחוסר זמן אימת מיחזי לקרבן לצפרא נזירות נמי לא חיילא עד צפרא ואי אמרת ליליא אינו מחוסר זמן נזירות טהרה חיילא מאורתא:

גופא נטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי אינו מביא אלא קרבן אחד נטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני מביא קרבן על כל אחד ואחד מתחיל ומונה מיד דברי ר׳ אליעזר

וחכ״א קרבן אחד על הכל עד שיביא חטאתו הביא חטאתו ונטמא והביא חטאתו ונטמא מביא קרבן על כל אחד ואחד הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה

ר׳ ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר כשם שחטאתו עיכבתו כן אשמו מעכבו

בשלמא לרבי אליעזר אמר קרא (במדבר ו, יא) וקדש את ראשו ביו׳ ההוא אע״פ שלא הביא קרבנותיו ורבנן ההוא אע״פ שלא הביא אשמו

אלא רבי ישמעאל ההוא למה לי אמר לך ההוא אע״פ שלא הביא עולתו ורבנן עולה לא בעי מיעוטא דורון בעלמא הוא

מאי טעמייהו דרבנן דתניא (במדבר ו, יב) והזיר לה׳ את ימי נזרו והביא כבש בן שנתו לאשם מה ת״ל לפי שמצינו שכל אשמות שבתורה שהן מעכבין יכול אף זה מעכבו

דף יט עמוד א

ת״ל והזיר והביא אע״פ שלא הביא הזיר רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר והזיר והביא אימתי הזיר בזמן שהביא

מאן תנא להא דת״ר אשה שנדרה בנזיר ונטמאה ואח״כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף

אמר רב חסדא ר׳ ישמעאל היא

מאי קסבר אי קסבר בעל מיעקר עקר חטאת העוף נמי לא לייתי אי קסבר בעל מיגז גייז עולת העוף נמי לייתי לעולם קסבר בעל מיעקר עקר ור׳ ישמעאל סבר לה כר׳ אלעזר הקפר

דתניא ר׳ אלעזר הקפר ברבי אומר מה ת״ל (במדבר ו, יא) וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין וק״ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה

והא בנזיר טמא כתיב ואנן אפילו נזיר טהור קאמרינן קסבר ר׳ אלעזר הקפר נזיר טהור נמי חוטא הוא והיינו טעמא דכתיב בנזיר טמא הואיל ושנה בחטא:

יצא ונכנס עולין לו מן המנין: קתני עולין לו מן המנין משום דיצא חל עליה נזירות אמר שמואל כגון שיצא והזה ושנה וטבל

אלא נכנס הוא דעולין לו מן המנין לא נכנס אין עולין לו מן המנין לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא יצא אלא אפילו נכנס עולין לו מן המנין

אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב מ״ט לא מפרשת לן כהלין מילי אמר להון אמינא דלמא לא צריכיתו:

ר״א אומר לא בו ביום שנאמר (במדבר ו, יב) והימים הראשונים יפלו עד שיהיו ימים ראשונים: אמר עולא לא אמר רבי אליעזר אלא בטמא שנזר אבל בנזיר טהור שנטמא אפילו יום אחד סותר

דף יט עמוד ב

אמר רבא מ״ט דר״א אמר קרא (במדבר ו, יב) כי טמא נזרו משום דבטומאה נזר

איתיביה אביי הריני נזיר מאה יום ונטמא בתחלת מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו עד שיהו לו ימים ראשונים וזה אין לו ראשונים

נטמא בסוף מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה אין לו אחרונים נטמא ביום מאה חסר אחת יכול לא יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה יש לו ראשונים ואחרונים

והא בטמא שנזר לא מצית אמרת מדקתני הריני נזיר מאה ונטמא בתחלת מאה וקתני עד שיהו לו ימים ראשונים תיובתא

א״ל רב פפא לאביי הלין ימים דקאמרינן דנפק חד ומתחילין תרין או דלמא דנפקין תרין ומתחילין תלתא לא הוה בידיה אתא שיליה לרבא א״ל יפלו כתיב

ואיצטריך למיכתב ימים ואיצטריך למיכתב יפלו דאי כתב רחמנא ימים ולא כתב יפלו ה״א עד דנפקין תרין ועיילין תלתא כתב רחמנא יפלו ואי כתב יפלו ולא כתב ימים הוה אמינא אפילו חד כתב רחמנא ימים:

מתני׳ מי שנזר נזירות הרבה והשלים את נזירותו ואח״כ בא לארץ בש״א נזיר שלשים יום ובית הילל אומרים נזיר בתחלה

מעשה בהילני המלכה שהלך בנה למלחמה ואמרה אם יבוא בני מן המלחמה בשלום אהא נזירה שבע שנים ובא בנה מן המלחמה והיתה נזירה שבע שנים ובסוף שבע שנים עלתה לארץ והורוה ב״ה שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות ובסוף שבע שנים נטמאת ונמצאת נזירה עשרים ואחת שנה אמר רבי יהודה לא היתה נזירה אלא ארבע עשרה שנה:

גמ׳ קתני רישא בית שמאי אומרים נזיר שלשים יום ובה״א נזיר בתחלה לימא בהא קמיפלגי דבית שמאי סברי ארץ העמים משום גושה גזרו עליה

דף כ עמוד א

ובית הלל סברי משום אוירא גזרו עליה לא דכולי עלמא משום גושה גזרו עליה וב״ש סברי בסתם נזירות קניסנא וב״ה סברי כי קניסנא בתחילת נזירות:

מעשה בהילני המלכה וכו׳: איבעיא להו בשנטמאת ואליבא דב״ש או דלמא בשלא נטמאת ואליבא דב״ה

ת״ש עלתה לארץ והורוה ב״ה שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות וכו׳ ואי ס״ד בשנטמאת ואליבא דב״ש אי הכי ר׳ יהודה אומר לא היתה נזירה אלא י״ד שנה י״ד שנה ושלשים יום מיבעי ליה

תניא נמי הכי רבי יהודה אומר משום ר׳ אליעזר דאמר קרא (במדבר ו, יג) זאת תורת הנזיר התורה אמרה כי נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר:

מתני׳ מי שהיו שתי כיתי עדים מעידות אותו אלו מעידים שנזר שתים ואלו מעידים שנזר חמש ב״ש אומרים נחלקה העדות ואין כאן נזירות וב״ה אומרים יש בכלל חמש שתים שיהא נזיר שתים:

גמ׳ מתני׳ דלא כי האי תנא דתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר לא נחלקו ב״ש וב״ה על שתי כיתי עדים אחת אומרת שתים ואחת אומרת חמש שיש בכלל חמש שתים על מה נחלקו על כת אחת אחד אומר שתים ואחד אומר חמש שב״ש אומרים נחלקה עדותן ובה״א יש בכלל חמש שתים

אמר רב הכל מודים במונה א״ל רב חמא לרב חסדא מאי קאמר אילימא אחד אומר חמש ולא שתים ואחד אומר שתים ולא חמש הא קא מכחשי אהדדי אלא אחד אומר אחת ושתים ואחד אומר שלש ארבע חמש

דף כ עמוד ב

הא למה לי השתא יש לומר חמירתא אמר רב קילתא לא אמר אמרי במערבא אין הכחשה במונה:

הדרן עלך מי שאמר

מתני׳ **מי** שאמר הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ואני כולם נזירים הותר הראשון הותרו כולן הותר האחרון האחרון מותר וכולם אסורין אמר הריני נזיר ושמע חבירו ואמר פי כפיו ושערי כשערו ה״ז נזיר

הריני נזיר ושמעה אשתו ואמרה ואני מיפר את שלה ושלו קיים הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר הריני נזיר ואת ואמרה אמן מיפר את שלה ושלו קיים הריני נזירה ואתה ואמר אמן אינו יכול להפר:

גמ׳ יתיב ר״ל קמיה דר׳ יהודה נשיאה ויתיב וקאמר והוא שהתפיסו כולן בתוך כדי דיבור וכמה תוך כדי דיבור כדי שאלת שלום וכמה כדי שאלת שלום כדי שאומר שלום תלמיד לרב

א״ל תוב לא שבקת רווחא לתלמידא

דף כא עמוד א

תניא נמי הכי מי שאמר הריני נזיר ושמע חבירו ושהה כדי דבור ואמר ואני הוא אסור וחבירו מותר וכמה כדי דבור כדי שאילת שלום תלמיד לרב

לימא מסייעא ליה מי שאמר הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ואני ותו לא תנא כי רוכלא ליחשיב וליזיל

וליתני חד ולשמעינן הני ה״נ ומשום דקתני סיפא הותר הראשון הותרו כולן הותר האחרון האחרון מותר וכולן אסורין מכלל דאיכא אמצעי ומשום הכי קתני ואני ואני

איבעיא להו חד בחבריה מיתפיס או דלמא בקמא מיתפסי למאי נפקא מינה לאתפוסי ומיזל אי אמרת חד בחבריה מתפיס מתפסין ואזלין לעולם ואי אמרת בקמא מתפסי טפי מכדי דבור לא מתפסין מאי

ת״ש הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ואני ותו לא מידי ש״מ בקמא הוא דמתפסי דאי ס״ד חד בחבריה מיתפיס ליתני טובא ואני תנא כי רוכלא ליחשיב וליזיל

וליתני חד ולשמעינן כולהון איידי דקתני הותר הראשון הותרו כולן הותר האחרון האחרון מותר וכולן אסורין מכלל דאיכא אמצעי משום הכי קתני ואני ואני

ת״ש הותר הראשון הותרו כולן ראשון הוא דשרו הא אמצעי לא ש״מ בקמא מתפסין

אימא לך לעולם חד בחבריה מתפיס ואיידי דבעי מיתנא הותרו כולן דאי תנא אמצעי איכא ראשון דלא משתרי משום הכי קתני ראשון

ת״ש הותר האחרון האחרון מותר וכולן אסורין דלא איכא אחרינא בתריה אבל אמצעי דאיכא אחרינא בתריה משתרי ש״מ חד בחבריה מתפיס

לעולם אימא לך בקמא מיתפסין ומאי אחרון דקתני אמצעי ואיידי דתנא ראשון תנא אחרון

ת״ש דתניא בהדיא הותר הראשון הותרו כולן הותר האחרון האחרון מותר וכולן אסורין הותר אמצעי הימנו ולמטה מותר הימנו ולמעלה אסור שמע מינה חד בחבריה מתפיס שמע מינה:

הריני נזיר ושמע חבירו ואמר פי כפיו ושערי כשערו וכו׳: משום דאמר פי כפיו ושערי כשערו הרי נזיר

דף כא עמוד ב

ורמינהו ידי נזירה ורגלי נזירה לא אמר כלום ראשי נזירה כבדי נזירה ה״ז נזיר זה הכלל דבר שהנשמה תלויה בו ה״ז נזיר

אמר רב יהודה דאמר הכי יעשה פי כפיו מיין ושערי כשערו מלגוז:

הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר: איבעיא להו בעל מיעקר עקר או דלמא מיגז גייז למאי נפקא מינה

לאשה שנדרה בנזיר ושמעה חברתה ואמרה ואני ושמע בעלה של ראשונה והפר לה אי אמרת מיעקר עקר ההיא נמי אישתראי ואי אמרת מיגז גייז איהי אישתראי חברתה אסירא מאי

ת״ש הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי ס״ד בעל מיגז גייז ליפר לאשתו והוא ליתסר אלא לאו ש״מ בעל מיעקר עקר

לא לעולם מיגז גייז ובדין הוא דליפר לה והיינו טעמא דלא מצי מיפר כיון דאמר לה ואני כמאן דאמר קיים ליכי דמי אי מתשיל אהקמתו מצי מיפר ואי לא לא מצי מיפר

ת״ש האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה ואח״כ הפר לה בעלה אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר ואם שלה היתה הבהמה החטאת תמות

ואי ס״ד בעל מיעקר עקר תיפוק לחולין אלא לאו ש״מ בעל מיגז גייז

לעולם אימא לך בעל מיעקר עקר והיינו טעמא כיון דלא צריכה כפרה הות כחטאת שמתו בעליה וגמירי דחטאת שמתו בעליה תמות

ת״ש האשה שנדרה בנזיר והיתה שותה יין ומטמאה למתים הרי זו סופגת את הארבעים היכי דמי אילימא דלא היפר לה בעל צריכא למימר

אלא פשיטא דהיפר לה בעל ואי ס״ד בעל מיעקר עקר אמאי סופגת ארבעים אלא לאו ש״מ בעל מיגז גייז

לעולם אימא לך בעל מיעקר עקר ומשום דקתני סיפא היפר לה בעלה והיא לא ידעה והיתה שותה יין ומטמאה למתים אינה סופגת את הארבעים

דף כב עמוד א

תנא נמי רישא סופגת

ת״ש האשה שנדרה בנזיר ונטמאת ואח״כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף ואי ס״ד בעל מיגז גייז תייתי נמי עולת העוף

ואלא מאי מיעקר עקר חטאת העוף נמי לא תייתי הכי נמי והא מני ר׳ אלעזר הקפר היא

דתניא ר״א הקפר (בר רבי) אומר מה ת״ל (במדבר ו, יא) מאשר חטא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא מפני שציער עצמו מן היין נקרא חוטא והלא דברים ק״ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה

ת״ש דתניא בהדיא האשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה ואני ובא בעלה של ראשונה והפר לה היא מותרת וחבירתה אסורה שמע מינה בעל מיגז גייז

רבי שמעון אומר אם אמרה לה הריני כמותיך שתיהן מותרות

דף כב עמוד ב

מר זוטרא בריה דרב מרי אמר האי היינו דרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר זבח שלמים מהו

כי מתפיס איניש בעיקרא מתפיס או דלמא בצננא מתפיס

מי דמי התם כיון דאמר הרי עלי כבשר זבח שלמים אע״ג דלאחר שנזרק דמו מצי אכיל ליה בחוץ מיקדש קדיש אבל הכא אי ס״ד בצננא קא מתפיס הא הפר לה בעלה איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא ודאי:

אמרה לה הריני נזירה בעיקביך מהו הריני בעיקביך בכולא מילתא ושריא או דלמא כמיקמי דליפר לה בעלה ואסירא

ת״ש האשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי סלקא דעתך כי אמר לה הריני בעיקביך בעיקרא קא מתפיס ליפר לה לדידה ולוקים דידיה

אלא לאו ש״מ בכולא דמילתא מתפיס והלכך הוא דלא מצי מיפר הא אשה דאמרה הריני בעיקביך היא נמי מותרת

לא לעולם בעיקרא מתפיס והכא כיון דאמר לה ואני כאומר קיים ליכי דמי ואי מתשיל אהקמתו מצי מיפר ואי לא לא:

הריני נזיר ואת ואמרה אמן מיפר את שלה ושלו קיים: ורמינהו הריני נזיר ואת ואמרה אמן שניהם אסורין ואם לאו שניהם מותרין מפני שתלה נדרו בנדרה

אמר רב יהודה תני מיפר את שלה ושלו קיים אביי אמר אפי׳ תימא כדקתני ברייתא כגון דקאמר לה הריני נזיר ואת דקא תלי נדרו בנדרה

דף כג עמוד א

ומתניתין כגון דאמר לה הריני נזיר ואת מאי משום הכי מיפר את שלה ושלו קיים:

מתני׳ האשה שנדרה בנזיר והיתה שותה ביין ומטמאה למתים ה״ז סופגת את הארבעים הפר לה בעלה והיא לא ידעה שהפר לה בעלה והיתה שותה ביין ומטמאה למתים אינה סופגת את הארבעים רבי יהודה אומר אם אינה סופגת את הארבעים תספוג מכת מרדות׃

גמ׳ ת״ר (במדבר ל, יג) אישה הפרם וה׳ יסלח לה באשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכתוב מדבר שהיא צריכה כפרה וסליחה

וכשהיה מגיע ר״ע אצל פסוק זה היה בוכה ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה טעון כפרה וסליחה המתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה

כיוצא בדבר אתה אומר (ויקרא ה, יז) ולא ידע ואשם ונשא עונו

ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר טלה ועלה בידו בשר חזיר כגון חתיכה ספק של שומן ספק של חלב אמר קרא ונשא עונו מי שנתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר עאכ״ו

איסי בן יהודה אומר ולא ידע ואשם ונשא עונו ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר טלה ועלה בידו בשר חזיר כגון שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן ונשא עונו המתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה

על דבר זה ידוו הדווים

וכל הני למה לי צריכין דאי תנא גבי אשה התם הוא דבעיא כפרה וסליחה משום דמעיקרא לאיסורא איכוון אבל חתיכה ספק של חלב ספק של שומן דלהיתרא איכוין לא בעי כפרה וסליחה

ואי איתמר הדא דאיכא איסורא אבל אשה דהפר לה בעלה דהתירא לא תיבעי כפרה וסליחה

ואי איתמר הני תרתי הוה אמינא הני תרתי הוא דסגי להון בכפרה וסליחה דלא איקבע איסורא אבל שתי חתיכות אחת של חלב ואחת של שומן דאיקבע איסורא לא סגי ליה בכפרה וסליחה קמ״ל דלא שנא

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מאי דכתיב (הושע יד, י) כי ישרים דרכי ה׳ וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם משל לשני בני אדם שצלו את פסחיהן אחד אכלו לשום מצוה ואחד אכלו לשום אכילה גסה זה שאכלו לשום מצוה וצדיקים ילכו בם וזה שאכלו לשום אכילה גסה ופושעים יכשלו בם

אמר ליה ר״ל האי רשע קרית ליה נהי דלא קא עביד מצוה מן המובחר פסח מיהא קא עביד אלא משל לשני בני אדם זה אשתו ואחותו עמו וזה אשתו ואחותו עמו לזה נזדמנה לו אשתו ולזה נזדמנה לו אחותו זה שנזדמנה לו אשתו צדיקים ילכו בם וזה שנזדמנה לו אחותו ופושעים יכשלו בם

מי דמי אנן קאמרינן חדא דרך הכא שני דרכים אלא משל ללוט ושתי בנותיו עמו הן שנתכוונו לשם מצוה וצדיקים ילכו בם הוא שנתכוין לשם עבירה ופושעים יכשלו בם

ודלמא הוא נמי לשום מצוה איכווין אמר רבי יוחנן כל הפסוק הזה על שם עבירה נאמר

(בראשית יג, י) וישא לוט (בראשית לט, ז) ותשא אשת אדוניו את עיניה [את עיניו] (שופטים יד, ג) כי היא ישרה בעיני

וירא (בראשית לד, ב) וירא אותה שכם בן חמור את כל ככר הירדן (משלי ו, כו) כי בעד אשה זונה עד ככר לחם כי כלה משקה (הושע ב, ז) אלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושיקויי

והא מינס אניס תנא משום רבי יוסי בר רב חוני למה נקוד על וי״ו (בראשית יט, לג) ובקומה של בכירה לומר שבשכבה לא ידע אבל בקומה ידע

ומאי הוה ליה למיעבד מאי דהוה הוה נפקא מינה דלפניא אחרינא לא איבעי למישתי חמרא׃

דרש רבא מאי דכתיב (משלי יח, יט) אח נפשע מקרית עוז

דף כג עמוד ב

ומדינים כבריח ארמון אח נפשע מקרית עוז זה לוט שפירש מאברהם ומדינים כבריח ארמון שהטיל מדינים כבריחין וארמון (דברים כג, ד) לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה׳

דרש רבא ואיתימא רבי יצחק מאי דכתיב (משלי יח, א) לתאוה יבקש נפרד ובכל תושיה יתגלע לתאוה יבקש נפרד זה לוט ובכל תושיה יתגלע שנתגלה קלונו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות דתנן עמוני ומואבי אסורין ואיסורן איסור עולם

אמר עולא תמר זינתה זמרי זינה

תמר זינתה יצאו ממנה מלכים ונביאים זמרי זינה נפלו עליו כמה רבבות מישראל

אמר ר״נ בר יצחק גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה והאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפי׳ שלא לשמן שמתוך שלא לשמן בא לשמן

אלא אימא כמצוה שלא לשמה דכתיב (שופטים ה, כד) תבורך מנשים יעל אשת חבר הקני מנשים באהל תבורך מאן נשים שבאהל שרה רבקה רחל ולאה

א״ר יוחנן שבע בעילות בעל אותו רשע באותה שעה שנאמר (שופטים ה, כז) בין רגליה כרע נפל שכב וגו׳

והא קא מתהניא מבעילה דיליה א״ר יוחנן כל טובתן של רשעים אינה אלא רעה אצל צדיקים

שנאמר (בראשית לא, כט) השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע בשלמא רע שפיר אלא טוב אמאי לא אלא לאו ש״מ טובתו רעה היא ש״מ:

גופא אמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפי׳ שלא לשמן שמתוך שלא לשמן בא לשמן שבשכר מ״ב קרבנות שהקריב בלק הרשע זכה ויצאה ממנו רות וא״ר יוסי בר׳ חנינא רות בת בנו של עגלון מלך מואב היתה

א״ר חייא בר אבא א״ר יוחנן מנין שאין הקב״ה מקפח אפי׳ שכר שיחה נאה דאילו בכירה דקריתיה מואב א״ל רחמנא (דברים ב, ט) אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה מלחמה הוא דלא אבל צעורי צערינן

ואילו צעירה דקריתיה בן עמי אמר ליה (דברים ב, יט) אל תצורם ואל תתגר בם אפילו צעורי לא תצערינן כלל

א״ר חייא בר אבין א״ר יהושע בן קרחה לעולם יקדים אדם לדבר מצוה שבשכר לילה אחת שקדמתה בכירה לצעירה

דף כד עמוד א

זכתה וקדמה ארבעה דורות בישראל למלכו׳:

מתני׳ האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה ואח״כ היפר לה בעלה אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר

ואם שלה היתה הבהמה החטאת תמות ועולה תקרב עולה שלמים תקרב שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם

היו לה מעות סתומין יפלו לנדבה מעות מפורשין דמי חטאת ילכו לים המלח לא נהנין ולא מועלין בהן

דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואין טעונין לחם:

גמ׳ מאן תנא דבעל לא משתעבד לה אמר רב חסדא רבנן היא דאי ס״ד רבי יהודה היא אמאי תצא ותרעה בעדר הא משתעבד לה

דתניא ר׳ יהודה אומר אדם מביא קרבן עשיר על אשתו

וכן כל קרבנותיה שהיא חייבת שכך כתב לה כל אחריות דאית ליך עלי מן קדמת דנא

רבא אמר אפי׳ תימא ר׳ יהודה כי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא

איכא דאמרי מאן תנא אמר רב חסדא רבי יהודה היא וכי משעבד לה במילתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא דאי רבנן לא משעבד לה כלל

אלא היכי דמי דמשעבד לה כגון דאקנייה לה וכיון דאקני לה הוה דנפשה

דף כד עמוד ב

רבא אמר אפי׳ תימא רבנן כי מקני לה נמי במלתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא מקני לה:

אם שלה היתה בהמתה חטאת תמות ועולה תקרב: היא מנא לה האמרת מה שקנתה אשה קנה בעלה אמר רב פפא שקמצתה מעיסתה איבעית אימא דאקני לה אחר ואמר לה ע״מ שאין לבעליך רשות בהן:

העולה תקרב עולה והשלמים תקרב כו׳: א״ל שמואל לאבוה בר איהי לא תיתיב על כרעיך עד דאמרת לי הדא מילתא ואלו הן ארבעה אילים שאינן טעונין לחם שלו ושלה ושלאחר המיתה ושלאחר כפרה

שלה הא דאמרן שלו דתנן האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר גילח או שגילחוהו קרובים מיחה או שמיחוהו קרובים

היו לו מעות סתומין יפלו לנדבה מעות מפורשין דמי חטאת ילכו לים המלח דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם

שלאחר מיתה מנלן דתניא המפריש מעות לנזירותו לא נהנין ולא מועלין בהן מפני שהן ראויין להביא בכולן שלמים

מת והיו לו מעות סתומים יפלו לנדבה מעות מפורשין דמי חטאת יוליך לים המלח לא נהנין ולא מועלין דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם

שלאחר כפרה סברא הוא שלאחר המיתה מאי טעם דלא חזיא לכפרה שלאחר כפרה נמי הא לא חזיא לכפרה

ותו ליכא והאיכא ושאר כל שלמי נזיר ששחטן שלא כמצותן כשרים ולא עולין לבעלים לשום חובה ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לא לחם ולא זרוע

כמצותן קא חשיב שלא כמצותן לא קא חשיב:

היו לו מעות סתומים יפלו לנדבה:

דף כה עמוד א

והלא דמי חטאת מעורבין בהן א״ר יוחנן הלכה היא בנזיר ר״ל אמר (ויקרא כב, יח) לכל נדריהם ולכל נדבותם התורה אמרה מותר נדר יהא לנדבה

בשלמא לר׳ יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אמטו להכי סתומין אין מפורשין לא אלא לר״ל לכל נדריהם ולכל נדבותם מאי איריא סתומין אפי׳ מפורשין

אמר רבא מפורשין לא מצית אמרת כבר פסקה תנא דבי ר׳ ישמעאל (דברים יב, כו) רק קדשיך אשר יהיו לך ונדריך בולדי קדשים ובתמורתם הכתוב מדבר

מה תקנתן (דברים יב, כו) תשא ובאת אל המקום אשר יבחר ה׳ יכול יעלם לבית הבחירה וימנע מהם מים ומזון בשביל שימותו ת״ל (דברים יב, כז) ועשית עולותיך הבשר והדם

לומר לך כדרך שאתה נוהג בעולה נהוג בתמורתה כדרך שאתה נוהג בשלמים נהוג בולדיהם יכול אף ולד חטאת ותמורת אשם כן ת״ל רק דברי ר׳ ישמעאל

ר״ע אומר אינו צריך הרי הוא אומר אשם הוא בהוייתו יהא

קתני יכול יעלם לבית הבחירה וימנע מהם מים ומזון בשביל שימותו ת״ל ועשית עולותיך אמאי הא ולד חטאת הוא דגמירין בה מיתה אי לאו קרא ה״א ולד חטאת בכל מקום

דף כה עמוד ב

וולדי קדשים בבית הבחירה קמ״ל דלא

קתני יכול אף ולד חטאת ותמורת אשם כן ת״ל רק למה לי קרא הילכתא גמירי לה ולד חטאת למיתה אזיל הכי נמי וקרא לאשם הוא דאתא

אשם נמי הילכתא גמירי לה כל שאילו בחטאת מתה באשם רועה

אלא אי מהילכתא הוה אמינא הילכתא ואי אקריביה לא ליחייב עליה ולא כלום קמ״ל קרא דאי מקריב ליה קאים עליה בעשה:

ר״ע אומר אינו צריך הרי הוא אומר אשם הוא בהוייתו יהא: למה לי קרא גמרא גמירין לה כל שבחטאת מתה באשם רועה

הכי נמי וכי אתא קרא לדרב דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעייה ושחטו לשם עולה כשר

טעמא דניתק הא לא ניתק לא דאמר קרא הוא בהוייתו יהא

אמר מר הלכה היא בנזיר ותו ליכא והתניא ושאר חייבי קינין שבתורה

דף כו עמוד א

שהפרישו מעות לקיניהם רצה להביא בהן חטאת בהמה יביא עולת בהמה יביא מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה

תנא נזיר וחייבי קינין דדמו ליה ולאפוקי מהא דתניא מי שהיה מחוייב חטאת ואמר הרי עלי עולה והפריש מעות ואמר הרי אלו לחובתי

רצה להביא בהן חטאת בהמה לא יביא עולת בהמה לא יביא מת והיו לו מעות סתומים ילכו לים המלח

אמר רב אשי הא דאמרת מפורשין לא לא תימא דאמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי ואלו לשלמי אלא אפי׳ אמר אלו לחטאתי ולעולתי ולשלמי מפורשין הן

ואיכא דאמרי אמר רב אשי לא תימא עד דאמר אלו לחטאתי ולעולתי ולשלמי אלא אפילו אמר אלו לחובתי הרי הן כמפורשין

אמר רבא הא דאמרן מעות סתומין יפלו לנדבה אם נפלה דמי חטאת מביניהן הרי הן כמפורשין

דף כו עמוד ב

תניא כוותיה דרבא אלו לחטאתי והשאר לשאר נזירותי דמי חטאת ילכו לים המלח והשאר יביא חציו לעולה וחציו לשלמים ומועלין בכולן ואין מועלין במקצתן

אלו לעולתי והשאר לשאר נזירותי דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן והשאר יפלו לנדבה ומועלין בכולן ואין מועלין במקצתן

א״ר הונא אמר רב לא שנו אלא מעות אבל בהמה הרי היא כמפורשת

אמר ר״נ הא דאמרי בהמה הרי היא כמפורשת לא שנו אלא תמימה אבל בעלת מום הרי היא כסתומה אבל נסכא לא

ור״נ בר יצחק אמר אפי׳ נסכא אבל סואר של קורות לא א״ל רב שימי בר אשי לרב פפא מאי טעמייהו דרבנן דאמרי מעות ולא בהמה ולא נסכא מעות ולא סוורא אלא מעתה מעות ולא עופות

וכי תימא ה״נ אלא הא דאמר רב חסדא אין הקינין מתפרשות אלא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן

אמאי הא מעות גמירין לה

דף כז עמוד א

אמר ליה וליטעמיך הא דתנן רשב״ג אומר הביא שלש בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים אמאי הא אמרת בהמה לאו כמפורשת דמיא

אמר ליה התם (ויקרא יב, ח) ולקח (ויקרא טו, ל) ועשה

אמר רחמנא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן הכא נמי

דף כז עמוד ב

מי מצית אמרת הדין דחטאת תקרב עולה הכא נקבה הכא זכר

מתיב רב המנונא ומי אמרינן בהמה בעלת מום כסתומה דמיא ת״ש כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו בזמן שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע״מ שאגלח על מעות אבא

היו לו מעות סתומות יפלו לנדבה היתה לו בהמה מופרשת חטאת תמות עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים מאי לאו אפי׳ בעלת מום

לא תמימה אבל בעלת מום כסתומה דמיא מאי איריא מעות לימא היתה לו בהמה בעלת מום יפלו לנדבה

הכי נמי בעלת מום למאי קדישא לדמי דמי היינו מעות

מתיב רבא (ויקרא ד, כג) קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא יצא בקרבנו של אביו שהפריש מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה

אבל יוצא בקרבן שהפריש אביו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה ת״ל (ויקרא ד, כג) קרבנו קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבנו של אביו

יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש אפי׳ מן הקלה על הקלה מן החמורה על החמורה שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות אבל יוצא במעות שהפריש אביו אפי׳ מן החמורה על הקלה או מן הקלה על החמורה שהרי אדם מגלח על מעות אביו בנזירות

דף כח עמוד א

בזמן שהן סתומין ולא בזמן שהן מפורשין ת״ל (ויקרא ד, כג) קרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו

יכול לא יצא במעות שהפריש אפי׳ מן הקלה על הקלה מן החמורה על החמורה אבל יוצא בקרבן שהפריש לעצמו מן הקלה על החמורה מן החמורה על הקלה ת״ל (ויקרא ד, כג) קרבנו על חטאתו עד שיהא קרבנו לשום חטאו

יכול לא יצא בבהמה שהפריש לעצמו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה אפי׳ מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה

שכן אם הפריש בהמה על החלב והביא על הדם או על הדם והביא על החלב שהרי לא מעל ולא כיפר

אבל יוצא במעות שהפריש לעצמו מן הקלה לקלה ומן החמורה לחמורה מן החמורה לקלה ומן הקלה לחמורה

שכן אם הפריש לעצמו מעות מן החלב והביא על הדם על הדם והביא על החלב שהרי מעל וכיפר

ת״ל על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם חטאו

קתני מיהת בהמה מאי לאו אפי׳ בעלת מום לא תמימה

אבל בעלת מום מאי כסתומה דמיא מאי איריא דקתני מעות שהפריש אביו ליתני בעלת מום הכי נמי דלמאי חזיא לדמי דמי היינו מעות:

מתני׳ נזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפר ר״ע אומר אפילו נשחטה עליה אחת מכל הבהמות אינו יכול להפר

בד״א בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה יפר שהוא יכול לומר אי אפשי באשה מנוולת רבי (מאיר) אומר אף בתגלחת הטהרה יפר שהוא יכול לומר אי אפשי באשה מגלחת:

גמ׳ מתני׳ דלא כר׳ אליעזר דאי ר״א האמר תגלחת מעכבת וכיון דלא גילחה אסירה בחמרא וכיון דאית לה ניוול מצי מיפר (ובהא פליגי)

דף כח עמוד ב

תנא דידן סבר כיון דאיזדריק עלה דם לאלתר שריא בחמרא והא לית לה ניוול ור״ע סבר אפי׳ אישתחיטת בהמה אינו יכול להפר משום הפסד קדשים

מתקיף לה רבי זירא ואמאי לזרוק דמן שלא לשמן ויתיר בשר באכילה מי לא תניא כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן או ששחטן לפני זמנן או לאחר זמנן הדם יזרק והבשר יאכל

ואם היתה שבת לא יזרק ואם זרק הורצה להקטיר אימורין לערב

אמרי אי דשחט עולה או שלמים ה״נ אלא הכא במאי עסקינן כגון ששחט חטאת ברישא

כדתנן אם גילח על אחת משלשתן יצא:

בד״א בתגלחת טהרה אבל בתגלחת טומאה יפר (מפני שיכול לומר אי אפשי באשה מנוולת) ור״מ אומר אפי׳ בתגלחת טהרה יפר מפני שיכול לומר אי אפשי באשה מגלחת:

ות״ק אמר לך אפשר בפאה נכרית ור״מ סבר בפאה נכרית איידי דזוהמא לא ניחא ליה:

מתני׳ האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר כיצד גילח או שגילחוהו קרוביו מיחה או שמיחו קרוביו

היתה לו בהמה מופרשת החטאת תמות והעולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם

היו לו מעות סתומין יפלו לנדבה מעות מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח לא נהנין ולא מועלין דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם:

גמ׳ איש אין אבל אשה לא מאי טעמא ר׳ יוחנן אמר הלכה היא בנזיר ורבי יוסי ברבי חנינא

דף כט עמוד א

אמר ריש לקיש כדי לחנכו במצות אי הכי אפי׳ אשה נמי קסבר איש חייב לחנך בנו במצות ואין האשה חייבת לחנך את בנה

בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אמטו להכי בנו אין בתו לא אלא לריש לקיש אפילו בתו קסבר בנו חייב לחנכו בתו אינו חייב לחנכה

בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אהכי בנזירות אין בנדרים לא אלא לריש לקיש אפילו נדרים נמי

לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא בנדרים דלית ליה ניוול אלא אפילו בנזירות דאית ליה ניוול אפילו הכי חייב לחנכו

בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר היינו דקתני מיחה או שמיחוהו קרוביו

אלא לרבי יוסי בר׳ חנינא אמר ריש לקיש כל כמיניהון קרובים דאמרין ליה לא תיגמריה מצות קסבר כל חינוך דלא חשיב לא ניחא ליה

בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר משום הכי מגלח ועביד הקפה

אלא לר׳ יוסי בר׳ חנינא אמר ר״ל כדי לחנכו במצות הא קעביד הקפה

קסבר הקפת כל הראש מדרבנן וחינוך מדרבנן ואתי חינוך דרבנן ודחי הקפה דרבנן

בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אהכי מגלח מייתי קרבן

אלא לרבי יוסי ברבי חנינא אמר ריש לקיש כדי לחנכו במצות הא קא מייתי חולין לעזרה קסבר חולין בעזרה לאו דאורייתא

בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אהכי כי מיטמא מייתי קרבן ציפרין ואכיל כהן מליקה

אלא לרבי יוסי ברבי חנינא אמר ריש לקיש הא קאכיל נבילה

קסבר כרבי יוסי בר׳ יהודה דאין שחיטה לעוף מן התורה וחולין בעזרה לאו דאורייתא

וסבר רבי יוסי הכי והתניא ר׳ יוסי ברבי יהודה אומר מנין לחטאת העוף שהיא באה על הספק שאינה נאכלת תלמוד לומר (ויקרא טו, לג) והזב את זובו לזכר ולנקבה מקיש נקבה לזכר מה זכר מביא קרבן על הודאי אף נקבה מביאה קרבן על הודאי ומה זכר מביא על הספק אף נקבה מביאה על הספק

ומה זכר ממין שהוא מביא על הודאי מביא על הספק אף נקבה ממין שהיא מביאה על הודאי מביאה על הספק אי מה זכר מביא קרבן ונאכל אף נקבה מביאה קרבן ונאכל אמרת

דף כט עמוד ב

לא אם אמרת בזכר שכן איסור אחד תאמר בנקבה ששני איסורין

מאי שני איסורין לאו איסור נבילה וחולין בעזרה מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא ודילמא מיחייב עליה משום דמיתחזי כתרין איסורין מדרבנן

לימא כתנאי עד מתי מדיר את בנו בנזיר עד שיביא שתי שערות דברי רבי יוסי ברבי יהודה אומר עד שיגיע לעונת נדרים

מאי לאו תנאי היא דרבי סבר הלכה היא בנזיר ואע״ג דהגיע לעונת נדרים מדיר ליה ואזיל עד דמייתי שתי שערות ור׳ יוסי ברבי יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים סבר כדי לחנכו במצות וכיון דנפיק מרשותיה תו לא מיחייב

אמרי לא דכולי עלמא הלכה היא בנזיר והכא במופלא הסמוך לאיש קמיפלגי

רבי סבר מופלא הסמוך לאיש דרבנן ואתיא דאורייתא דחיא דרבנן ור׳ יוסי בר׳ יהודה סבר מופלא הסמוך לאיש דאורייתא

ואיבעית אימא דכולי עלמא כדי לחנכו במצות ומופלא הסמוך לאיש דרבנן היא רבי סבר אתי חינוך דרבנן ודחי מופלא הסמוך לאיש דרבנן

ור׳ יוסי בר׳ יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים קסבר לא אתי חינוך דרבנן ודחי מופלא הסמוך לאיש

לימא הני תנאי כי הני תנאי דתניא מעשה ברבי חנינא שהדירו אביו בנזיר והביאו לפני רבן גמליאל והיה רבן גמליאל בודקו לידע אם הביא שתי שערות אם לא הביא

רבי יוסי אומר לידע אם הגיע לעונת נדרים אם לאו אמר לו רבי אל תצטער לבודקני אם קטן אני אהיה בשביל אבא אם גדול אני אהיה בשביל עצמי עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו אמר מובטח אני בזה שמורה הלכה בישראל אמרו לא היו ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל

בשלמא לרבי יוסי בר׳ יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים היינו דקאמר אם קטן אני אהיה בשביל אבא אלא לרבי דאמר עד שיביא שתי שערות ואם גדול אני אהיה בשביל עצמי

דף ל עמוד א

הא ברשותיה דאבוה קאים אלא דאמר אהא בשביל אבא אהא בשביל עצמי

אי אייתי שתי שערות מעיקרא קאים בנזירות דיליה ולבסוף קאים בנזירות דאבוה ואי אייתי במצעי מאי

הניחא לר׳ יוסי בר׳ יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים

אלא לרבי דאמר עד שיביא שתי שערות מאי איכא למימר אמרי לרבי ליכא תקנתא עד דיתיב דיליה ויתיב דאבוהי:

מתני׳ האיש מגלח על נזירות אביו ואין האשה מגלחת על נזירות אביה כיצד מי שהיה אביו נזיר והפריש מעות סתומים על נזירותו ומת ואמר הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא

אמר ר׳ יוסי הרי אלו יפלו לנדבה אין זה מגלח על נזירות אביו איזהו שמגלח על נזירות אביו מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות סתומים לנזירותו ומת זה הוא שמגלח על נזירות אביו׃

גמ׳ מ״ט אמר ר׳ יוחנן הלכה היא בנזיר פשיטא מאי למימרא דבן יורש את אביו בת לא

לא צריכא דלית ליה אלא בת מהו דתימא יורשין גמירין לה

דף ל עמוד ב

קא משמע לן הלכה

איבעיא להו פליגי רבנן עליה דר׳ יוסי או לא פליגי ואם תימצי לומר פליגי אריש או אסיפא ת״ש כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו

מי שהיה אביו נזיר והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על מעות אביו אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת הרי אלו יפלו לנדבה דברי ר׳ יוסי

ר׳ אליעזר ור׳ מאיר ורבי יהודה אמרו זה הוא שמגלח על מעות אביו

בעי רבה יש לו שני בנים נזירים מהו הילכתא גמירין לה כל דקדים גלח גלח או דילמא ירושה גמירין לה ופלגא הוי

בעי רבא בכור ופשוט מאי הילכתא גמירין לה והילכך לא בעי גלוחי לפום מאי דשקיל או דילמא ירושה היא וכי היכי דשקיל פי שנים הכי מגלח

ואם תימצי לומר ירושה היא ולפום דשקיל מגלח ובחולין הוא דאית ליה פי שנים אבל בהקדש לא או דילמא כיון דקני ליה לגלוח לא שנא

אביו נזיר עולם והוא נזיר סתם אביו נזיר סתם והוא נזיר עולם מאי כי גמירין הילכתא בסתם נזירות או דילמא לא שנא

ואם תימצי לומר הכא אידי ואידי נזירות טהרה בעי רב אשי אביו נזיר טמא והוא נזיר טהור אביו נזיר טהור והוא נזיר טמא מאי תיקו׃

הדרן עלך מי שאמר

מתני׳ **בית** שמאי אומרים הקדש טעות הקדש

דף לא עמוד א

וב״ה אומרים אין הקדש כיצד אמר שור שחור שיצא מביתי ראשון הרי הוא הקדש ויצא לבן בית שמאי אומרים הקדש ובית הלל אומרים אינו הקדש דינר זהב שיעלה בידי ראשון הרי הוא הקדש ועלה של כסף בית שמאי אומרים הקדש ובית הלל אומרים אינו הקדש חבית של יין שתעלה בידי ראשונה הרי היא הקדש ועלתה של שמן בש״א הקדש ובה״א אינו הקדש׃

גמ׳ בית שמאי אומרים הקדש כו׳׃ מאי טעמייהו דבית שמאי דילפינן תחלת הקדש מסוף הקדש מה תמורה אפי׳ בטעות אף הקדש אפי׳ בטעות

ובה״א הני מילי תמורה אבל אחותי הקדש בטעות לא מחתינן

ולב״ש מה אילו אמר ה״ז תחת זה לחצי היום מי הויא תמורה מההיא שעתא אלא עד דמטי חצי היום הוא דהויא תמורה ה״נ לכי מיגליא מילתא

אמר רב פפא לכך נאמר ראשון לכשיצא ראשון

והא שור שחור קאמר מי לא עסקינן דלית ליה אלא האי לא צריכא דאית ליה תרין תלתא ובה״א א״כ שיצא בראשון מיבעי ליה

א״ל רבא מברניש לרב אשי האי הקדש בטעות הוא הקדש בכוונה הוא משום דאטעייה לדיבוריה קמא

וסברי ב״ש הקדש בטעות לא הוי הקדש והתנן מי שנדר בנזיר ונשאל לחכמים והתירו והיתה לו בהמה מופרשת תצא ותרעה בעדר

אמרו ב״ה לב״ש אי אתם מודים שהקדש בטעות הוא ותצא ותרעה בעדר מכלל דסברי ב״ש הקדש בטעות הוי הקדש

אלא ב״ה הוא דקא טעו סברי טעמייהו דב״ש משום דהקדש בטעות הוי הקדש ואמרי להון ב״ש לאו משום הקדש בטעות הוא אלא משום דאטעייה לדיבוריה קמא

וסברי ב״ש הקדש בטעות לא הוי הקדש תא שמע היו מהלכין בדרך

דף לא עמוד ב

ואחד בא כנגדן ואמר אחד הריני נזיר שזה פלוני ואחד אמר הריני נזיר שאין זה פלוני הריני נזיר שאחד מכם נזיר שאין אחד מכם נזיר ששניכם נזירים שכולכם נזירים בש״א כולם נזירים

והא הכא הקדש בטעות הוא וקתני כולם נזירים אמרי סברי ב״ש הקדש בטעות הוי הקדש הכא לא

אביי אמר לא קס״ד דקאים בצפרא אלא הכא במאי עסקינן דקאים בטיהרא ואמר שור שחור שיצא מביתי ראשון ליהוי הקדש ואמרו ליה לבן נפק ואמר להון אי הוה ידענא דלבן נפק לא אמרי שחור

ומי מצית אמרת דקאים בטיהרא עסיק והקתני דינר של זהב שיעלה תני שעלה חבית של יין שתעלה תני שעלתה

אמר רב חסדא אוכמא בחיורא לקיא חיורא באוכמא לקיא תנן שחור שיצא מביתי ראשון הקדש קס״ד כי מקדיש בעין רעה מקדיש ואמרי ב״ש הוי הקדש

ואלא מאי בעין יפה מקדיש דינר של זהב שיעלה בידי ראשון ועלה כסף בש״א הקדש

ואלא מאי בעין רעה מקדיש חבית של יין שתעלה בידי ראשון ועלה של שמן בש״א הקדש והא שמן עדיף מיין אי משום הא לא קשיא בגלילא שנו דחמרא עדיף ממשחא

רישא קשיא לרב חסדא אמר לך רב חסדא כי אמרי בתורא דקרמנאי

ואמר רב חסדא אוכמא למשכיה סומקא לבשריה חיורא לרדיא והאמר רב חסדא אוכמא בחיורא לקיא כי אמרי בתורא דקרמונאי:

מתני׳ מי שנדר בנזיר ונשאל לחכם ואסרו מונה משעה שנדר נשאל לחכם והתירו היתה לו בהמה מופרשת תצא ותרעה בעדר

אמרו ב״ה לב״ש אי אתם מודים בזה שהוא הקדש טעות שתצא ותרעה בעדר אמר להן ב״ש אי אתם מודים במי שטעה וקרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שהוא מקודש

אמרו להם ב״ה לא השבט קידשו ומה אילו טעה והניח את השבט על שמיני ועל שנים עשר שמא עשה כלום אלא כתוב שקידש העשירי הוא קידש התשיעי

דף לב עמוד א

ואת אחד עשר:

גמ׳ מני מתני׳ לא ר׳ יוסי ולא רבנן

דתניא מי שנדר ועבר על נזירותו אין נזקקין לו אלא א״כ מונה בהן איסור כימים שנהג בהם היתר ר׳ יוסי אומר דיו שלשים יום

אי רבנן קשיא נזירות מועטת אי ר׳ יוסי קשיא נזירות מרובה

איבעית תימא ר׳ יוסי ואיבעית תימא רבנן איבעית תימא ר׳ יוסי כאן בנזירות מרובה כאן בנזירות מועטת

ואיבעית תימא רבנן לא תימא משעה שנזר אלא אימא כמשעה שנזר:

נשאל לחכמים והתירוהו וכו׳: א״ר ירמיה מדב״ש נשמע לדבית הלל לאו אמרי ב״ש הקדש בטעות הוי הקדש כיון דאיגלאי מילתא דלאו שפיר נזר תצא ותרעה בעדר

לב״ה נמי אע״ג דאמרי תמורה בטעות הויא תמורה ה״מ היכא דאיתיה לעיקר הקדש אבל היכא דמיתעקר עיקר הקדש איתעקר נמי תמורה:

אמר מר אי אתם מודים שאילו קרא לתשיעי עשירי כו׳: איתמר מעשר רב נחמן אמר טעותו ולא כוונתו רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי טעותו וכ״ש כוונתו

אמר ליה רבא לרב נחמן לדידך דאמרת טעותו ולא כוונתו דקאמרי בית שמאי לבית הלל אי אתם מודים שאילו קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי ששלשתן מקודשין ואישתיקו בית הלל

לימרו להון מה למעשר שכן אינו קדוש בכוונה

אמר רב שימי בר אשי היינו טעמא דלא אמרי להון דק״ו הוא מה מעשר שאינו קדוש בכוונה קדוש בטעות הקדש שקדוש בכוונה לא כל שכן

ולא היא דהקדש בדעתא דמריה תלי:

מתני׳ מי שנדר בנזיר והלך להביא את בהמתו ומצאה שנגנבה אם עד שלא נגנבה בהמתו נזר הרי זה נזיר

דף לב עמוד ב

ואם משנגנבה בהמתו נזר אינו נזיר וזו טעות טעה נחום המדי כשעלו נזירים מן הגולה ומצאו בהמ״ק חרב אמר להם נחום המדי אילו הייתם יודעין שבהמ״ק חרב הייתם נוזרים אמרו לו לא והתירן נחום המדי

וכשבא הדבר אצל חכמים אמרו כל שנזר עד שלא חרב בהמ״ק נזיר ומשחרב בהמ״ק אינו נזיר:

גמ׳ אמר רבה שטפוהו רבנן לר׳ אליעזר ואוקמיה בשיטתייהו דתנן פותחין בנולד דברי ר״א וחכמים אוסרין

ואמר רבא אע״ג דאמור רבנן אין פותחין בנולד אבל פותחין בתנאי נולד ה״ד אמרי להון אילו אתא איניש ואמר לכון דחרב בהמ״ק מי הוה נדריתון

אמר רב יוסף אי הואי התם הוה אמינא להון הכתיב (ירמיהו ז, ד) היכל י״י היכל י״י היכל י״י המה זה מקדש ראשון ומקדש שני

נהי דידעין להון דיחרוב מי יודעין לאימתי אמר אביי ולא ידעין לאימת והכתיב (דניאל ט, כד) שבועים שבעים נחתך על עמך ועל עיר קדשך ואכתי מי ידעינן בהי יומא:

מתני׳ היו מהלכין בדרך ואחד בא כנגדן אמר אחד מהן הריני נזיר שזה פלוני ואחד אמר הריני נזיר שאין זה פלוני הריני נזיר שאחד מכם נזיר שאין אחד מכם נזיר ששניכם נזירים שכולכם נזירים

בית שמאי אומרים כולן נזירין וב״ה אומרים אינו נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו ור״ט אומר אין אחד מהם נזיר

הרתיע לאחוריו אינו נזיר ר״ש אומר יאמר אם היה כדברי הריני נזיר חובה ואם לאו הריני נזיר נדבה:

גמ׳ מי שלא נתקיימו דבריו אמאי הוי נזיר אמר רב יהודה אימא מי שנתקיימו דבריו

דף לג עמוד א

אביי אמר כגון דאמר אי נמי לאו פלוני הוא אי הוי נזיר ומאי לא נתקיימו דבריו לא נתקיימו דבריו הראשונים אלא דבריו אחרונים:

הרתיע לאחוריו אינו נזיר כו׳: טעמא משום דהרתיע לאחוריו הא אתי לקמן הוי נזיר מני

דף לד עמוד א

אילימא ר׳ טרפון מי הוי נזיר כיון דבשעתא דקא נזר לא ידע אי פלוני הוא ואי לא מי חלה עליה נזירות והתניא ר׳ יהודה אומר משום ר׳ טרפון אין אחד מהן נזיר לפי שלא נתנה נזירות אלא להפלאה

אלא ר״י דכרי הוא דתניא הריני נזיר על מנת שיהא בכרי הזה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר״ש אוסר ור׳ יהודה מתיר

ר״ש סבר כיון דאילו לא נגנב דלמא הוו ביה מאה כור והוי נזיר השתא נמי הוי נזיר והכא נמי כיון דאי אתא לקמן וידעינן דפלוני הואי הוי נזיר השתא נמי הוי נזיר:

מתני׳ ראה את הכוי ואמר הריני נזיר שזה חיה הריני נזיר שזה אינו חיה הריני נזיר שזה בהמה הריני נזיר שאין זה בהמה הריני

נזיר שזה חיה ובהמה הריני נזיר שאין זה לא חיה ולא בהמה הריני נזיר שאחד מכם נזיר הריני נזיר שאין אחד מכם נזיר הריני נזיר שכולכם נזירין הרי כולן נזירין:

גמ׳ תני חדא תשעה נזירים ותניא אידך תשע נזיריות בשלמא תשעה נזירין כגון דהוי גברי טפי דאיתפיס ואזיל ביה

אלא תשע נזיריות לחד גברא היכי משכחת לה בשלמא שית משכחת לה כדתנן

אבל תלת היכי משכחת לה אמר רב ששת כגון דאמר הריני נזיר ונזירות הכל עלי:

הדרן עלך בית שמאי

מתני׳ **שלשה** מינין אסורין בנזיר הטומאה והתגלחת והיוצא מן הגפן וכל היוצא מן הגפן מצטרפין זה עם זה ואין חייב עד שיאכל מן הענבים כזית

דף לד עמוד ב

משנה ראשונה אומרת עד שישתה רביעית יין רבי עקיבא אומר אפי׳ שרה פיתו ביין ויש בה כדי לצרף כזית חייב וחייב על היין בפני עצמו ועל הענבים בפני עצמן ועל החרצנים בפני עצמן ועל הזגים בפני עצמן ר׳ אלעזר בן עזריה אומר אין חייב עד שיאכל שני חרצנים וזג

אלו הן חרצנים ואלו הן זגים החרצנים אלו החיצונים הזגים אלו הפנימים דברי ר׳ יהודה רבי יוסי אומר שלא תטעה כזוג של בהמה החיצון זוג והפנימי עינבל

גמ׳ שלשה מינין אסורין בנזיר הטומאה כו׳: היוצא מן הגפן אין גפן עצמו לא מתני׳ דלא כר״א דתניא רבי אלעזר אומר אפילו עלין ולולבין במשמע

איכא דאמרי לה אסיפא אינו חייב אלא עד שיאכל מן הענבים כזית מן הענבים אין מהגפן עצמו לא מתני׳ דלא כר״א דתניא רבי אלעזר אומר אפילו עלין ולולבין במשמע

במאי קמיפלגי ר״א דריש ריבויי ומיעוטי רבנן דרשי כללי ופרטי רבי אלעזר דריש רבויי ומיעוטי (במדבר ו, ג) מיין ושכר יזיר מיעט מכל אשר יעשה מגפן היין ריבה

מיעט וריבה ריבה הכל מאי ריבה ריבה כל מילי מאי מיעט מיעט שבישתא

ורבנן דרשי כללי ופרטי מיין ושכר יזיר פרט מכל אשר יעשה מגפן היין כלל מחרצנים ועד זג חזר ופרט פרט וכלל ופרט אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש פרי ופסולת פרי אף כל פרי ופסולת פרי

אי מה הפרט מפורש פרי גמור אף כל פרי גמור אמרת א״כ מה הניח לך הכתוב במשמעו שלא אמרו ענבים לחים ויבשים הא כתיבי יין וחומץ הא כתיבי הא אין עליך לדון כלשון אחרון אלא כלשון ראשון

ומאחר שסופינו לרבות כל דבר מה תלמוד לומר מחרצנים ועד זג לומר לך כל מקום שאתה מוצא פרט וכלל אי אתה רשאי למשכו ולדונו כעין הפרט

אלא נעשה כלל מוסף על הפרט עד שיפרוט לך הכתוב כדרך שפרט לך בנזיר

אמר מר מה הפרט מפורש פרי ופסולת פרי אף כל פרי ופסולת פרי פרי עינבי פסולת פרי מאי היא חומץ

אף כל פרי מאי היא גוהרקי אף כל דפסולת פרי מאי היא אמר רב כהנא לאיתויי עינבי דכרין ועד זג אמר רבינא לאיתויי דבין הבינים

אמר מר [אי] מה הפרט מפורש פרי גמור אף כל פרי גמור אמרת א״כ מה הניח הכתוב במשמעו שלא אמרו ענבים לחים ויבשים הא כתיבי יין וחומץ הא כתיבי הא אין עליך לדון כלשון אחרון אלא כלשון ראשון ומאחר שסופינו לרבות כל דבר מה ת״ל מחרצנים ועד זג לומר לך כל מקום שאתה מוצא פרט וכלל אי אתה רשאי למושכו ולדונו כעין הפרט אלא נעשה כלל מוסף על הפרט עד שיפרוט לך הכתוב

דף לה עמוד א

כדרך שפרט לך בנזיר מחרצנים ועד זג ולר׳ אלעזר בן עזריה דקא מוקים להאי מחרצנים ועד זג לומר שאינו חייב עד שיאכל ב׳ חרצנים וזג פרטא מנא ליה סבר לה כרבי אלעזר דדריש מיעט וריבה

ואי בעית אימא כרבנן דאי סלקא דעתך כדאמר רבי אלעזר בן עזריה ליכתביה רחמנא להאי מחרצנים ועד זג גבי פרטי למאי הלכתא כתביה בתר כלל שמע מינה למידייניה בכלל ופרט

ואימא כוליה להכי הוא דאתא א״כ לכתוב או שני חרצנים או שני זגים או חרצן וזג למאי הלכתא כתב רחמנא מחרצנים ועד זג שמע מינה למידרש ביה כלל ופרט ואיכא נמי למידרש ביה עד שיאכל שני חרצנים וזג

ורבי אלעזר דדריש מיעט וריבה פרט וכלל ופרט מנא ליה

א״ר אבהו נפקא ליה מהאי קרא (שמות כב, ט) וכי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה פרט וכל בהמה כלל לשמור חזר ופרט פרט וכלל ופרט אי אתה דן אלא כעין הפרט

רבא אמר נפקא ליה מהאי קרא (ויקרא א, י) ואם מן פרט הצאן כלל כבשים ועזים חזר ופרט

פרט וכלל ופרט אי אתה דן אלא כעין הפרט

אמר ליה רב יהודה מדיסקרתא לרבא ולילף מן הדין קרא (ויקרא א, ב) מן פרט הבהמה כלל בקר וצאן חזר ופרט פרט וכלל ופרט אי אתה דן אלא כעין הפרט

א״ל מן האי ליכא למשמע מינה דאי מהתם הוה אמינא הבהמה

דף לה עמוד ב

חיה בכלל בהמה

א״ל חיה בכלל בהמה הא כתיב בקר וצאן והוה ליה פרט וכלל ואי אתה דן אלא כעין הפרט

ומנלן דהכי הוא דתניא

(דברים יד, כו) ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך כלל בבקר ובצאן וביין ובשכר פרט ובכל אשר תשאלך נפשך חזר וכלל

כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש פרי מפרי וגידולי קרקע אף כל פרי מפרי וגידולי קרקע

מכדי כלל ופרט וכלל כעין פרטא דייניגן כללא בתרא מאי אהני אהני לאוסופי כל דדמי ליה

ותו פרט וכלל ופרט כעין הפרט דייניגן פרטא בתראה מאי אהני אי לאו פרטא בתראה ה״א נעשה כלל מוסף על הפרט

ומכדי תרין כללי ופרטא ותרין פרטי וכללא (כללא) כעין פרטא דייניגן מאי איכא ביני וביני

איכא דאילו תרתין כללי ופרטא אי איכא פרטא דדמי ליה אפילו בחד צד מרבינן תרי פרטי וכללא אי איכא פרטא דדמי משני צדדין מרבינן בחד צד לא מרבינן

מכדי פרט וכלל נעשה כלל מוסף על הפרט ואיתרבי כל מילי ומיעט וריבה נמי ריבה הכל ואיתרבי כל מילי מאי איכא בין מיעט וריבה לפרט וכלל

איכא דאילו פרט וכלל מרבינן אפילו עלין ולולבין ומיעט וריבה לולבין אין עלין לא:

א״ר אבהו אמר רבי יוחנן כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מאיסורי נזיר שהרי אמרה תורה (במדבר ו, ג) משרת

דף לו עמוד א

זעירי אמר אף שאור בבל תקטירו כמאן כר׳ אלעזר דדריש כל

אי הכי לענין חמץ נמי אין הכי נמי אלא לאפוקי מאביי דאמר יש הקטרה בפחות מכזית קמ״ל אין הקטרה בפחות מכזית

יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא איתיביה אביי המקפה של תרומה והשום והשמן של חולין ונגע טבול יום במקצתן פסל את כולן מקפה של חולין והשום והשמן של תרומה ונגע טבול יום במקצתן לא פסל אלא מקום מגעו

והוינן בה מקום מגעו אמאי פסול ואמר רבה בר בר חנה א״ר יוחנן מה טעם הואיל וזר לוקה עליה בכזית

מאי טעמיה

דף לו עמוד ב

לאו משום דהיתר מצטרף לאיסור אמר ליה לא מאי כזית דאיכא כזית בכדי אכילת פרס

ואכילת פרס דאורייתא היא א״ל אין אי הכי אמאי פליגי רבנן עליה דרבי אלעזר בכותח הבבלי

א״ל הנח לכותח הבבלי דליכא כזית בכדי אכילת פרס אי דקא שריף ליה מישרף בטלה דעתו אצל כל אדם אי מישטר קא שטר לא משכחת כזית בכדי אכילת פרס

איתיביה שתי מדוכות אחת של תרומה ואחת של חולין ולפניו שתי קדירות אחת של תרומה ואחת של חולין ונפלו אלו לתוך אלו שתיהן מותרות שאני אומר חולין לתוך חולין נפלו ותרומה לתוך תרומה נפלה

ואי סלקא דעתך כזית בכדי אכילת פרס דאורייתא אמאי אמרינן שאני אומר

אלא מאי היתר מצטרף לאיסור אמאי אמרי׳ שאני אומר אלא הנח לתרומת תבלין דרבנן היא

איתיביה שתי קופות אחת של תרומה ואחת של חולין ולפניהן שתי סאין אחת של חולין ואחת של תרומה ונפלו אלו לתוך אלו שניהן מותרין שאני אומר חולין לתוך חולין נפלו תרומה לתוך תרומה נפלה

ואי ס״ד כזית בכדי אכילת פרס אסור אמאי אמרינן שאני אומר

דף לז עמוד א

בשלמא לדידי דאמינא משום דהיתר מצטרף לאיסור כגון דנפישי חולין אלא לדידך דאמרת משום דאיכא כזית בכדי אכילת פרס כי נפישי חולין מאי הוי

אמר ליה הנח לתרומה בזמן הזה דרבנן

אמר ליה אביי ממאי דהאי משרת להיתר מצטרף לאיסור הוא דאתא דילמא ליתן טעם כעיקר הוא דאתא

ולאביי מעיקרא קא קשיא ליה מאי דקאמר רב דימי וקא מותיב ליה כל הלין תיובתא הדר אמר ליה ליתן טעם כעיקר

בתר דשני ליה אמר ליה דילמא ליתן טעם כעיקר הוא דאתא

לכדתניא משרת ליתן טעם כעיקר שאם שרה ענבים במים ויש בהן טעם יין חייב ומכאן אתה דן כל איסורין שבתורה

ומה נזיר שאין איסורו איסור עולם ואין איסורו איסור הנאה ויש היתר לאיסורו עשה בו טעם כעיקר כלאי הכרם שאיסורן איסור עולם ואיסורן איסור הנייה ואין היתר לאיסורן אינו דין שיעשה בו טעם כעיקר

והוא הדין לערלה בשתים

אמר ליה ההוא מרבנן רבי אבהו כי קאמר לר׳ עקיבא הי ר׳ עקיבא אילימא רבי עקיבא דהכא דתנן רבי עקיבא אומר אפילו שרה פיתו ביין ויש בו כדי לצרף כזית חייב וממאי דילמא הוא דאיכא כזית בעינא

וכ״ת מאי למימרא לאפוקי מת״ק דאמר עד שישתה רביעית יין

אלא רבי עקיבא דברייתא דתניא רבי עקיבא אומר נזיר ששרה פתו ביין ואכל כזית מפת ומיין חייב

אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי לרבי עקיבא דקא מוקים ליה להאי וכל משרת להיתר מצטרף לאיסור ליתן טעם כעיקר מנ״ל יליף מבשר בחלב לאו טעם בעלמא הוא ואסור הכא נמי לא שנא

ורבנן מבשר בחלב לא גמרינן דחידוש הוא

מאי חידושיה אילימא דהאי לחודיה והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי אסור כלאים נמי האי לחודיה שרי והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי אסור

אלא דאי תרו ליה כולי יומא בחלבא שרי ומבשיל ליה בשולי אסור

ורבי עקיבא נמי בשר בחלב חידוש הוא אלא

דף לז עמוד ב

יליף מגיעולי עובדי כוכבים דאמר רחמנא (במדבר לא, כג) כל דבר אשר יבא באש למימרא דאסירי גיעולי עובדי כוכבים לאו טעמא בעלמא הוא ואסור הכא נמי לא שנא

ולרבנן נמי תיפוק להו מגיעולי עובדי כוכבים אמר ליה התם חידוש הוא דהא בכל התורה כולה נותן טעם לפגם מותר

וגבי גיעולי עובדי כוכבים אסור

ולר״ע נמי הא חידוש הוא אמר רב הונא בר חייא לא אסרה תורה אלא לקדירה בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא

ורבנן קדירה בת יומא נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא

אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי מדרבנן נשמע לרבי עקיבא לאו אמרי רבנן האי משרת ליתן טעם כעיקר ומכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה לרבי עקיבא נמי דקא מוקים ליה להאי משרת להיתר מצטרף לאיסור לימא מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה

א״ל משום דהוי נזיר וחטאת ב׳ כתובין הבאין כאחד וכל ב׳ כתובין הבאין כאחד אין מלמדין נזיר הא דאמרן חטאת מאי היא

דתניא (ויקרא ו, כ) כל אשר יגע בבשרה יקדש יכול אפי׳ שלא בלע ת״ל בבשרה עד שיבלע בבשרה

יקדש להיות כמוה שאם פסולה היא יפסל ואם כשרה תאכל כחמור שבה

ורבנן צריכי דאי כתב רחמנא גבי חטאת ה״א נזיר לא אתי מינה משום דנזיר מקדשים לא ילפינן

ואי כתב רחמנא גבי נזיר הוה אמינא מנזיר לא ילפינן משום דחמיר איסוריה דאפי׳ חרצן אסיר ליה הלכך לא אתיא מיניה

ור״ע אמר לך למאי צריכי בשלמא אי כתב רחמנא חטאת לא גמר נזיר מינה דחולין מקדשים לא גמרינן אלא לכתוב רחמנא בנזיר ותיתי חטאת מיניה דהא כל איסורין שבתורה קא גמרי מנזיר

ורבנן אמרי לך חטאת להיתר מצטרף לאיסור וחולין מקדשים לא גמרינן

ומשרת ליתן טעם כעיקר מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה

ור׳ עקיבא תרוייהו להיתר מצטרף לאיסור והוו להו שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאים כאחד אין מלמדין

א״ל רב אשי לרב כהנא אלא הא דתניא (במדבר ו, ד) מכל אשר יעשה מגפן היין לימד על איסורי נזיר שהן מצטרפין זה עם זה לר״ע השתא י״ל היתר מצטרף לאיסור איסור לאיסור מבעיא

א״ל היתר לאיסור בבת אחת איסור לאיסור אפילו בזה אחר זה

ור״ש

דף לח עמוד א

דלית ליה צירוף מכל אשר יעשה מאי דריש ביה אמר לך ההוא מיבעי ליה לעולם אינו נזיר עד שיזיר מכולן

א״ר אבהו א״ר אלעזר כל רביעיות שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מרביעית שבנזיר שהרי אמרה תורה משרת מאי איכא בין ר׳ יוחנן לר׳ אלעזר

איכא בינייהו דר׳ יוחנן מרבי אפי׳ אוכלין ור״א משקין אין מידי אחרינא לא:

א״ר אלעזר עשר רביעיות הן ונקיט רב כהנא בידיה חמש סומקתא וחמש חיוורתא חמש סומקתא נזיר ועושה פסח שהורו במקדש ומתו

נזיר רביעית יין לנזיר עושה פסח דאמר רב יהודה אמר שמואל ארבע כוסות הללו צריך שיהא בהן כדי רביעית שהורו שתה רביעית יין אל יורה במקדש שתה רביעית יין ונכנס למקדש חייב מיתה

ומתו דתניא מנין לרביעית דם שיוצאה משני מתים שהיא מטמאה באהל שנאמר (ויקרא כא, יא) ועל כל נפשות מת לא יבא

וחמש חיוורתא חלת נזיר ומצורע שנפסלו בשבת חלת רביעית שמן לחלה נזיר רביעית שמן לנזיר מצורע רביעית מים למצורע שנפסלו דתנן ושאר כל המשקין טמאין פוסלין את הגוייה ברביעית

בשבת דתנן ושאר כל המשקין ברביעית ושאר כל השופכים ברביעית

ותו ליכא והאיכא מרביעית נוטלין לידים לאחד ואפילו לשנים בפלוגתא לא קא מיירי

והא איכא היה מביא פיילי של חרס ונותן לתוכה חצי לוג מים מן הכיור ור׳ יהודה אומר רביעית בפלוגתא לא קא מיירי

והאיכא כמה מים נותן לתוכה כל שהוא ר׳ זכאי אומר רביעית בפלוגתא לא קא מיירי והאיכא מקוה בר מההיא דבטלוה רבנן:

דף לח עמוד ב

ואינו חייב אלא עד שיאכל מן הענבים כזית וכו׳: תנא קמא לא מדמי להון לכל איסורי נזיר לשתיה ורבי עקיבא כיון דכתיב (במדבר ו, ג) וענבים לחים ויבשים לא יאכל מה אכילה כזית אף כל איסורין כזית:

[וחייב על היין בפני עצמו וכו׳]: תנו רבנן וענבים לחים ויבשים לא יאכל לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה מה כאן שהוא מין אחד והן שני שמות וחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו אף כל שהוא מין אחד והן שני שמות חייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו

לאיתויי חמרא חדתא ועינבי

אמר אביי אכל חרצן לוקה שתים אכל זג לוקה שתים אכל חרצן וזג לוקה שלש רבא אמר אינו לוקה אלא אחת שאינו לוקה אלאו שבכללות

מתיב רב פפא ר״א אומר נזיר שהיה שותה יין כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשת׳ אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואח׳ אכל ענבים לחים ויבשים חרצנים וזגים וסחט אשכול של ענבים ושתה לוקה חמש אי הכי לילקי שש אחת על (במדבר ו, ד) מכל אשר יעשה

תנא ושייר מאי שייר דהאי שייר שייר (במדבר ל, ג) לא יחל דברו

אי משום האי לאו שיורא הוא כי קתני מידי דלא איתיה בדוכת׳ אחריתי לא יחל דברו איתיה בנדרי׳

א״ל רבינא מפרזקיא לרב אשי והא שייר דבין הביניים אלא אמר רב פפא לא תניא מידי חמש והא

דף לט עמוד א

אותביה חמש ומאחר דלא תניא חמש מ״ט אותביה אמר רב פפא אנא סברי לאו גמרא היא בידיה והדר ביה ולא ידענא דגמרא היא בידיה ולא הדר ביה:

רבי אלעזר בן עזריה אומר כו׳: אמר רב יוסף כמאן מתרגמינן מפורצנין ועד עיצורין כר׳ יוסי:

מתני׳ סתם נזירות ל׳ יום גילח או שגילחוהו לסטים סותר ל׳ יום נזיר שגילח בין בזוג בין בתער או שסיפסף כל שהוא חייב:

גמ׳ איבעיא להו האי מזיא מלתחת רבי או מלעיל למאי נפקא מינה לנזיר שגילחוהו ליסטים ושיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו

אי אמרת מלתחת רבי נזירות הא שקליה אלא אי אמרת מלעיל רבי מאי דאקדיש הא קאים

ת״ש מהא אינבא חיה דקאים בעיקבא דבינתא ואי סלקא דעתך מלתחת רבי ברישא דבינתא בעי למיקם לעולם מלתחת רבי ואגב חיותא נחית ואזיל אינבא

ת״ש אינבא מתה ברישא דבינתא ואי סלקא דעתך מלעיל רבי בעיקבא דבינתא בעי למיקם התם נמי משום דלית בה חילא שרוגי שריגא ואזיל

תא שמע מבלורית דכושיים דבתר דמגדלין לה רפיא מלתחת התם נמי איידי דקמטא היא משיכבא דרפיא

תא שמע מסקרתא דרפי עמרא מלתחת ותניא ותו כד צבעי סביא דיקנהון חוורן

דף לט עמוד ב

עיקבי נימהון ש״מ מלתחת רבי ש״מ

ואלא הא דתניא נזיר שגילחוהו לסטים ושיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו אינו סותר ואי סלקא דעתך מלתחת רבי ליסתור כגון שגילחוהו אחר מלאת ומני רבי אליעזר היא דאמר כל אחר מלאת ז׳ סותר

מ״ט דר״א יליף תגלחת טהרה מתגלחת טומאה מה תגלחת טומאה שבעה אף תגלחת טהרה שבעה

וקים להו לרבנן כל ז׳ יומין אתיא מזייא כדי לכוף ראשו לעיקרו:

נזיר שגילח בין בתער בין בזוג או שסיפסף כל שהוא חייב: ת״ר (במדבר ו, ה) תער אין לי אלא תער תלש מירט סיפסף כל שהוא מנין ת״ל (במדבר ו, ה) קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו דברי ר׳ יאשיה

ר׳ יונתן אומר תער אין לי אלא תער מירט תלש סיפסף כל שהוא פטור והכתיב קדוש יהיה למימרא דאם גילח ליה בתער קאים עליה בעשה ול״ת

תניא אידך תער אין לי אלא תער תלש מירט סיפסף כל שהוא מנין ת״ל (במדבר ו, ה) לא יעבור על ראשו ומאחר שסופינו לרבות כל דבר מה ת״ל תער לא יעבור על ראשו

לפי שלא למדנו לתגלחת האחרונה שיהיה בתער ללמדו ממצורע אי אפשר

דף מ עמוד א

שאין דנין קל מחמור להחמיר עליו

רבי אומר אינו צריך הרי הוא אומר תער לא יעבור על ראשו עד מלאת התורה אמרה אחר מלאת לא תהא תגלחת אלא בתער

והכתיב תער לא יעבור על ראשו

לעבור עליו בשני לאוין

אמר רב חסדא ללקות באחת לעכב בשתים לסתור אינו סותר אלא ברוב ראשו ובתער

בתער אין במידי אחרינא לא והקתני מנין לרבות את כל המעבירין אלא אימא כעין תער

תניא נמי הכי נזיר שתלש מירט סיפסף כל שהוא אינו סותר אלא ברוב ראשו ובתער רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר״ש כשם ששתי שערות מעכבות בו כך שתי שערות סותרות בו

תנן התם שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה נזיר ומצורע ולוים וכולן שגילחו שלא בתער או ששיירו שתי שערות לא עשו ולא כלום

אמר מר שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה פשיטא מ״ד משום עבורי שער הוא ואפילו סך נשא קמ״ל דלא

קתני וכולן שגילחו שלא בתער בשלמא גבי נזיר כתיב תער לא יעבור על ראשו וגבי לוים כתיב (במדבר ח, ז) והעבירו תער על כל בשרם אלא מצורע בתער מנלן

וכ״ת תיתי מלוים מה לוים שכן טעונין תגלחת ואין תגלחתן אלא בתער אף אני אביא את המצורע שהוא טעון תגלחת ואין תגלחתו אלא בתער איכא למיפרך מה ללוים שכן טעונין תנופה בגופם תאמר במצורע דלא

אלא תיתי מנזיר מה לנזיר שכן קרבנו טעון לחם תאמר במצורע דלא אלא מחדא לא אתיא תיתי מתרויהון

מהי תיתי תיתי מלוים מה ללוים שכן טעונין תנופה בגופן נזיר יוכיח מה לנזיר שכן קרבנו טעון לחם לוים יוכיחו

וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהם שהן טעונין תגלחת ותגלחתן בתער אף אני אביא את המצורע שהוא טעון תגלחת ותגלחתו בתער

א״ל רבא מברניש לרב אשי וליפרוך מה להצד השוה שבהן שכן

דף מ עמוד ב

אין קרבנו בדלות תאמר במצורע שקרבנו בדלות

אמר ליה רבא בר משרשיא לרבא האי תנא מעיקרא אמר ללמדו ממצורע אי אפשר שאין דנין קל מחמור להחמיר עליו והדר אמר נילף מדינא ומדינא נמי לא ילף

אמר ליה ההוא אליבא דרבנן הא אליבא דר׳ אליעזר דתנן ואינו חייב עד שילקטנו בתער ר׳ אליעזר אומר אפילו ליקטו במלקט וברהיטני חייב

מאי טעמייהו דרבנן דתניא (ויקרא יד, ט) זקנו מה ת״ל לפי שנאמר (ויקרא כא, ה) ופאת זקנם לא יגלחו יכול אפילו מצורע כן ת״ל זקנו

ומנלן דבתער דתניא ופאת זקנם לא יגלחו יכול אפילו גילחו במספרים יהא חייב ת״ל (ויקרא יט, כז) ולא תשחית

יכול ליקטו במלקט וברהיטני יהא חייב ת״ל ופאת זקנם לא יגלחו הא כיצד איזהו גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער

ממאי דילמא לעולם אפילו ליקטו במלקט וברהיטני נמי מצוה קעביד והא קאתי לאשמועינן דאפילו בתער לא מיחייב עליה

אמרי אי ס״ד כי עביד נמי במלקט וברהיטני שפיר דמי לישתוק קרא מיניה ואנא אמינא ומה גבי נזיר דאיסורא קא עביד אפ״ה מחייב הכא דמצוה לא כל שכן

דף מא עמוד א

ותו אי ס״ד כי עביד במלקט וברהיטני מצוה קא עביד מדלא כתיב תער כר״ל דאמר

כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה

ור״א מאי טעמא יליף מראשו דתניא (ויקרא יד, ט) ראשו מה ת״ל לפי שנאמר גבי נזיר (במדבר ו, ה) תער לא יעבור על ראשו יכול אף נזיר מצורע כן ת״ל ראשו

ממאי דלמא לעולם אפילו ליקטו במלקט וברהיטני מצוה קעביד וכי תימא תער למה לי למימרא דאפילו בתער ס״ד אמינא הואיל וגבי נזיר כי עביד בתער מיחייב גבי מצורע נמי ליחייב קמ״ל דלא

אי סלקא דעתך כי עביד במלקט וברהיטני מצוה קעביד מדלא כתב תער כר״ל

ורבנן האי ראשו מאי דרשי ביה מיבעי להו למידחי לאו דהקפה דתניא (ויקרא יט, כז) לא תקיפו פאת ראשכם יכול אף מצורע כן ת״ל ראשו

למה לי למכתב ראשו ותיפוק ליה מזקנו דתניא (ויקרא יד, ט) זקנו מה ת״ל לפי שנאמר ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף מצורע כן ת״ל זקנו

למה לי למכתב ראשו ולמה לי למכתב זקנו צריכי דאי כתב רחמנא זקנו ולא כתב ראשו הוה אמינא הקפת כל הראש לא שמה הקפה להכי כתב רחמנא ראשו

דף מא עמוד ב

ואי כתב ראשו ולא כתב זקנו הוה אמינא משמע תרתי דאתי עשה ודחי את לא תעשה ומשמע דהקפת כל הראש שמה הקפה ואכתי בתער מנלן להכי כתב רחמנא זקנו

ור״א דאתי עשה ודחי את לא תעשה מנליה יליף מגדילים דתניא (דברים כב, יא) לא תלבש שעטנז

דף מב עמוד א

הא גדילים תעשה לך מהם:

אמר מר וכולם שגילחו שלא בתער או ששיירו שתי שערות לא עשו ולא כלום אמר רב אחא בריה דרב איקא זאת אומרת רובו ככולו מדאורייתא

ממאי מדגלי רחמנא גבי נזיר (במדבר ו, ט) ביום השביעי יגלחנו הכא הוא דעד דאיכא כולו הא בעלמא רובו ככולו

מתקיף לה ר׳ יוסי ברבי חנינא האי בנזיר טמא כתיב מחכו עלה במערבא מכדי נזיר טמא דבתער מנלן מנזיר טהור יליף ליתי נזיר טהור ולילף מנזיר טמא מה טמא כי שייר שתי שערות ולא כלום עבד הכא נמי כי שייר שתי שערות ולא כלום עבד

בעי אביי נזיר שגילח ושייר שתי שערות צמח ראשו וחזר וגילחן מהו מי מעכבי או לא

בעי רבא נזיר שגילח והניח שתי שערות וגילח אחת ונשרה אחת מהו א״ל רב אחא מדיפתי לרבינא גילח שערה שערה קא מיבעי ליה לרבא

אלא אימא נשרה אחת וגילח אחת מהו א״ל גילוח אין כאן שער אין כאן אי שער אין כאן גילוח יש כאן ה״ק אע״פ ששער אין כאן מצות גילוח אין כאן:

מתני׳ נזיר חופף ומפספס אבל לא סורק:

גמ׳ חופף ומפספס מני ר״ש היא דאמר דבר שאין מתכוין מותר אבל לא סורק אתאן לרבנן

רישא ר״ש וסיפא רבנן אמר רבה כולה ר״ש היא כל הסורק להסיר נימין מדולדלות מתכוין:

מתני׳ רבי ישמעאל אומר לא יחוף באדמה מפני שמשרת את השער:

גמ׳ איבעיא להו מפני שהיא משרת את השער תנן או דלמא מפני המשרת תנן למאי נפקא מינה

כגון דאיכא אדמה דלא מתרא אי אמרת מפני שהיא משרת תנן היכא דידעינן דלא מתרא שפיר אלא אי אמרת מפני המשרת כלל כלל לא תיקו:

מתני׳ נזיר שהיה שותה יין כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת היה מגלח כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תגלח אל תגלח והוא מגלח חייב על כל אחת ואחת היה מטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא והוא מטמא חייב על כל אחת ואחת:

דף מב עמוד ב

גמ׳ איתמר אמר רבה אמר רב הונא מקרא מלא דבר הכתוב (במדבר ו, ז) לא יטמא כשהוא אומר (במדבר ו, ו) לא יבא להזהירו על הטומאה להזהירו על הביאה אבל טומאה וטומאה לא

ורב יוסף אמר האלהים אמר רב הונא אפילו טומאה וטומאה דאמר רב הונא נזיר שהיה עומד בבית הקברות והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו חייב אמאי הא מיטמא וקאים אלא לאו ש״מ אמר רב הונא אפילו טומאה וטומאה

איתיביה אביי כהן שהיה לו מת מונח על כתיפו והושיטו לו מתו ומת אחר ונגע בו יכול יהא חייב ת״ל (ויקרא כא, ו) ולא יחלל במי שאינו מחולל יצא זה שהוא מחולל ועומד

א״ל ותיקשי לך מתני׳ דתנן היה מיטמא למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ואמאי הא מיטמא וקאים

אלא קשיא אהדדי לא קשיא כאן בחיבורין כאן שלא בחיבורין

וטומאה בחיבורין דאורייתא הא אמר רב יצחק בר יוסף א״ר ינאי לא אמרו טומאה בחיבורין אלא לתרומה וקדשים אבל לנזיר ועושה פסח לא ואי אמרת דאורייתא מאי שנא

כאן בחיבורי אדם באדם כאן בחיבורי אדם במת

אבל טומאה וטומאה לא דהא מיטמא וקאים

טומאה וביאה נמי הא מיטמא וקאי אמר רבי יוחנן כאן בבית

כאן בשדה

דף מג עמוד א

בבית נמי כיון דאעיל ידיה איסתאב כי עייל כולי האי טמא הוא

אלא אמר ר״א צירף ידו משום טומאה איכא משום ביאה ליכא וצירף גופו טומאה וביאה בהדי הדדי קאתו הא אי אפשר דלא עייל חוטמו ברישא ונחית ליה טומאה

אלא אמר רבא הכניס ידו משום טומאה איכא משום ביאה ליכא הכניס גופו טומאה וביאה בהדי הדדי קא אתיין והא אי אפשר דלא עייל אצבעתא דכרעיה ברישא ונחת להו טומאה

אלא אמר רב פפא כגון שנכנס בשידה תיבה ומגדל ובא חבירו ופרע עליו את המעזיבה דטומאה וביאה בהדי הדדי קאתיין מר בר רב אשי אמר כגון דעייל כשהוא גוסס ונפק נשמתיה אדיתיב דטומאה וביאה בהדי הדדי קאתיין

ת״ר (ויקרא כא, ד) להחלו עד שעה שימות רבי אומר (ויקרא יא, לב) במותם יטמא עד שימות

מאי בינייהו אמר ר' יוחנן משמעות דורשין איכא בינייהו ר"ל אמר גוסס איכא בינייהו למאן דאמר מלהחלו אפילו גוסס למ"ד במותם עד שימות אין גוסס לא

ולמ"ד מלהחלו הכתיב במותם מיבעי ליה לכדרבי דתניא רבי אומר במותם אינו מטמא אבל מטמא בנגעתם ובזיבתם

ולמאן דאמר במותם הא מיבעי ליה להאי סברא א"כ לימא קרא במות מאי במותם שמעת מינה תרתי

ולמ"ד במותם הכתיב להחלו להחלו להכי הוא דאתא במי שאינו מחולל יצא זה שמחולל ועומד

ולמ"ד מלהחלו הא מיבעי ליה להאי סברא א"כ לימא קרא להחל מאי להחלו שמעת מינה תרתי

מיתיבי אדם אינו מטמא אלא עד שתצא נפשו ואפילו מגוייד ואפילו גוסס ולמ"ד מלהחלו הא קתני דאינו מטמא לענין טמויי עד דנפקא נפשיה לענין אתחולי הא איתחיל:

דף מג עמוד ב

אמר רב חסדא אמר רב נקטע ראשו של אביו אינו מטמא לו מ"ט אמר קרא (ויקרא כא, ב) לאביו בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר א"ל רב המנונא אלא מעתה קאזיל בפקתא דערבות ופסקוה גנבי לרישיה הכי נמי דלא ליטמא ליה

אמר ליה מת מצוה קאמרת השתא יש לומר באחריני מיחייב באביו לא כל שכן

והאי מת מצוה הוא והתניא איזהו מת מצוה כל שאין לו קוברין קורא ואחרים עונין אותו אין זה מת מצוה והא אית ליה ברא כיון דקאזיל באורחא כמי שאין לו קוברים דמי

מיתיבי (ויקרא כא, ג) לה יטמא לה הוא מטמא ואינו מטמא לאיבריה לפי שאינו מטמא לאבר מן החי של אביו אבל מחזיר הוא על עצם כשעורה

מאי מחזיר הוא על עצם כשעורה לאו למימרא דאי מיחסר פורתא

לא ההיא ר' יהודה היא דתניא רבי יהודה אומר לה מיטמא ואינו מיטמא לאברי' שאינו מיטמא על אבר מן החי של אביו אבל מיטמא הוא לאבר מן המת של אביו

והתניא רב כהנא בר"א בן יעקב לה מיטמא ואינו מיטמא לאברים פרט לכזית מן המת וכזית נצל ומלא תרווד רקב

יכול לא יטמא לשדרה ולגולגולת ולרוב בניינה ולרוב מניינה כתיב (ויקרא כא, א) ואמרת אליהם הוסיף לך הכתוב טומאה אחרת

דף מד עמוד א

יכול לא יטמא לשדרה ולגולגולת ולרוב בניינו ולרוב מניינו של אחרים אמרת מה אחותו מיוחדת שגופה תלוי בו ומיטמא לשדרה ולגולגולת ולרוב בניינה ולרוב מניינה אף כל שגופו תלוי בו מיטמא לשדרה ולגולגולת ולרוב בניינו ולרוב מניינו

ההיא נמי רבי יהודה היא ורב דאמר כי האי תנא דתניא מעשה שמת אביו של רבי יצחק בגינזק ובאו והודיעוהו לאחר שלש שנים ובא ושאל את ר' יהושע בן אלישע וד' זקנים [שעמו]

ואמרו לאביו בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר:

מתני' שלשה מינין אסורין בנזיר הטומאה והתגלחת והיוצא מן הגפן חומר בטומאה ובתגלחת מביוצא מן הגפן שהטומאה והתגלחת סותרין והיוצא מן הגפן אינו סותר

חומר ביוצא מן הגפן מבטומאה ובתגלחת שהיוצא מן הגפן לא הותר מכללו וטומאה ותגלחת הותרו מכללן בתגלחת מצוה ובמת מצוה

וחומר בטומאה מבתגלחת שהטומאה סותרת את הכל וחייבין עליה קרבן ותגלחת אינה סותרת אלא שלשים ואין חייבין עליה קרבן:

גמ׳ וטומאה לא תותר מכללה ק״ו מיין ומה יין שאינו סותר לא הותר מכללו טומאה שסותרת אינו דין שלא תותר מכללה

ת״ל (ויקרא כא, יא) לאביו ולאמו לא יטמא לאביו ולאמו לא יטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה

ויין יותר מכללו ק״ו מטומאה מה טומאה שהיא סותרת הותרה מכללה יין שאינו סותר אינו דין שיותר מכללו אמר קרא (במדבר ו, ג) מיין ושכר יזיר לאסור יין מצוה כיין רשות

ויין יסתור את הכל ק״ו מטומאה מה טומאה שהותרה מכללה סותרת את הכל יין שלא הותר מכללו לא כ״ש שיסתור

אמר קרא (במדבר ו, יב) והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו טומאה סותרת ואין היין סותר

והתגלחת תסתור את הכל ק״ו מטומאה ומה טומאה שלא עשו בה מטמא כמיטמא סותרת את הכל תגלחת שעשו בה מגלח כמתגלח אינו דין שתסתור את הכל

אמר קרא והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו טומאה סותרת את הכל ואין תגלחת סותרת את הכל

וטומאה נעשה בה מטמא כמיטמא ק״ו מתגלחת ומה תגלחת שאינה סותרת אלא שלשים עשה בה מגלח כמתגלח טומאה שהיא סותרת את הכל אינו דין שנעשה בה מטמא כמיטמא

אמר קרא (במדבר ו, ט) וטמא ראש נזרו למטמא ראש נזרו

ותגלחת לא נעשה בה מגלח כמתגלח ק״ו מטומאה ומה טומאה שהיא סותרת את הכל לא עשו בה מטמא כמיטמא תגלחת שאינה סותרת אלא שלשים יום לא כל שכן שלא נעשה מגלח כמתגלח

אמר קרא (במדבר ו, ה) תער לא יעבור על ראשו קרי ביה לא יעבור הוא ולא יעבור לאחר

ותגלחת לא תותר מכללה ק״ו מיין ומה יין שאינו סותר לא הותר מכללו תגלחת שסותרת אינו דין שלא תותר מכללה אמר רחמנא ראשו ואמר רחמנא זקנו

ותגלחת לא תסתור כלל קל וחומר מיין ומה יין שלא הותר מכללו אינו סותר תגלחת שהותרה מכללה אינו דין שלא תסתור בעינן גידול שער והא ליכא

ויין יסתור שלשים יום ק״ו מתגלחת ומה תגלחת שהותרה מכללה סותרת יין שלא הותר מכללו אינו דין שיסתור מידי הוא טעמא אלא משום גידול שער גבי יין הא קאים שערו:

דף מד עמוד ב

מתני׳ תגלחת טומאה כיצד היה מזה בשלישי ובשביעי ומגלח בשביעי ומביא קרבנותיו בשמיני ואם גילח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום דברי ר״ע

א״ל ר׳ טרפון מה בין זה למצורע

א״ל זה טהרתו תלויה בימיו ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו ואינו מביא קרבן אא״כ היה מעורב שמש:

גמ׳ קיבלה מיניה או לא ת״ש דתני הלל גילח בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי ואי ס״ד קיבלה מיניה ליתי קרבנותיו בשמיני

אמר רבא לא קשיא הא דטבל בשביעי הא דלא טבל בשביעי

אמר אביי אשכחתינהו לחבריה דרב נתן בר הושעיא דיתבין וקאמרין (ויקרא טו, יד) ובא לפני ה׳ אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן אימתי הוא [בא] בזמן שהוא טבל ועשה הערב שמש אין לא טבל ועשה הערב שמש לא

אלמא קסבר טבול יום של זב כזב דמי

אמינא להון אנא אלא מעתה גבי נזיר טמא נמי דכתיב ((במדבר ו, י) והביא אותם) אל הכהן אל פתח אהל מועד אימתי הוא [בא] בזמן שטבל ועשה הערב שמש

דף מה עמוד א

מכדי שערי ניקנור היכא קיימין בשערי לוייה

והתניא טמא מת מותר ליכנס במחנה לוייה ולא טמא מת בלבד אלא אפי׳ מת עצמו שנאמר (שמות יג, יט) ויקח משה את עצמות יוסף עמו מאי עמו עמו במחיצתו עמו במחנה לוייה

אלא (אמר אביי) טבול יום של זב כזב דמי ואפ״ה כיון דמחוסר כפרה לא עייל

ואי במחנה לוייה קאי אמאי קא קרי ליה אהל מועד למימרא מה התם מחוסר כפרה לא עייל אף למחנה לוייה נמי מחוסר כפרה לא עייל

והתם מנלן דתניא (במדבר יט, יג) טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפרה:

מתני׳ תגלחת הטהרה כיצד היה מביא ג׳ בהמות חטאת עולה ושלמים ושוחט את השלמים ומגלח עליהם דברי רבי יהודה רבי אלעזר אומר לא היה מגלח אלא על החטאת שהחטאת קודמת בכל מקום ואם גלח על אחת משלשתן יצא

רשב״ג אומר הביא ג׳ בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים:

גמ׳ ת״ר (במדבר ו, יח) וגלח הנזיר פתח אהל מועד וגו׳ בשלמים הכתוב מדבר שנאמר (ויקרא ג, ב) ושחטו פתח אהל מועד

אתה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו אלא פתח אהל מועד ממש אמרת אם כן דרך בזיון הוא

רבי יאשיה אומר אינו צריך הרי אמרה תורה (שמות כ, כו) לא תעלה במעלות על מזבחי ק״ו לדרך בזיון

[נ״א במדרש בפרשה נשא (ד׳ רמ״ב) וגלח הנזיר רבי יאשיה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו וכו׳ אם כך אמרה תורה לא תעלה וכו׳ ק״ו לדבר שלא יגלח פתח אהל מועד אלא בשלמים הכתוב מדבר]

ר׳ יצחק אומר אינו צריך הרי הוא אומר (במדבר ו, יח) ולקח את שער ראש נזרו ונתן על האש וגו׳ מי שאינו מחוסר אלא לקיחה ונתינה יצא זה שהוא מחוסר לקיחה הבאה ונתינה

איכא דאמרי רבי יצחק אומר בשלמים הכתוב מדבר אתה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו אלא פתח אהל מועד ממש תלמוד לומר ולקח את שער ראש נזרו מקום שהיה מבשל שם היה מגלח

אבא חנן אומר משום רבי אליעזר וגלח הנזיר פתח אהל מועד כל זמן שאין פתח אהל מועד פתוח אינו מגלח

ר״ש שזורי אומר וגלח הנזיר פתח אהל מועד ולא נזירה

דף מה עמוד ב

שמא יתגרו בה פרחי כהונה אמר לו לדבריך סוטה תוכיח דכתיב בה (במדבר ה, יח) והעמידה לפני ה׳ ולא חיישינן שמא יתגרו בה פרחי כהונה

אמר להן זו כוחלת ופוקסת זו אינה כוחלת ופוקסת:

מתני׳ היה נוטל שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד ואם גילח במדינה לא היה משלח תחת הדוד במה דברים אמורים בתגלחת הטהרה אבל בתגלחת הטומאה לא היה משלח תחת הדוד

ר״מ אומר הכל משלחין תחת הדוד חוץ מן הטמא שבמדינה בלבד:

גמ׳ נוטל שער ראש נזרו ת״ר ואח״כ נוטל את הרוטב ונותן על שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד של שלמים ואם שילח תחת הדוד של חטאת ואשם יצא אשם בנזיר [טהור] מי איכא אמר רבא ה״ק ואם נזיר טמא משלח תחת הדוד של אשם יצא

מנה״מ אמר רבא אמר קרא (במדבר ו, יח) אשר תחת זבח השלמים מזבחו יהא תחתיו

ואם שילח תחת הדוד של חטאת יצא מ״ט אמר קרא זבח לרבות את החטאת ואשם והא אפיקתיה להאי זבח מרוטב א״כ לימא קרא מרוטב השלמים מאי זבח ש״מ לרבות חטאת ואשם

ואימא כולה לחטאת ואשם הוא דאתא א״כ לימא שלמים וזבח מאי זבח השלמים שמע מינה תרתי

תנו רבנן הכל היו משלחין תחת הדוד חוץ מטמא שגילח במדינה מפני ששערו נקבר דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר טהורים כאן וכאן היו משלחין טמאים כאן וכאן לא היו משלחין וחכ״א הכל לא היו משלחין תחת הדוד חוץ מן טהור שבמקדש מפני שנעשה כמצותו:

מתני׳ היה מבשל את השלמים או שולקן הכהן נוטל את הזרוע בשלה מן האיל וחלה מצה אחת מן הסל ורקיק מצה אחת ונותן על כפי הנזיר ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים

דף מו עמוד א

רבי שמעון אומר כיון שנזרק עליו אחד מן הדמים הותר הנזיר לשתות ביין ולהיטמא למתים:

גמ׳ ת״ר (במדבר ו, כ) ואחר ישתה הנזיר יין אחר המעשים כולן דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים אחר מעשה יחידי

מאי טעמייהו דרבנן כתיב הכא ואחר ישתה הנזיר יין וכתיב התם (במדבר ו, יט) אחר התגלחו את נזרו מה התם אחר מעשה יחידי אף כאן אחר מעשה יחידי

אימא עד דאיכא תרווייהו אי הכי גז״ש למה לי:

אמר רב תנופה בנזיר מעכבת אליבא דמאן אילימא אליבא דרבנן תגלחת אמרי רבנן לא מעכבא תנופה מיבעיא

אלא אליבא דרבי אליעזר פשיטא האמר ר״א אחר מעשים כולם מהו דתימא כיון דלענין כפרה שירי מצוה היא הכא נמי לא תעכב קמ״ל

דף מו עמוד ב

ומי מעכבא והתניא (במדבר ו, יג) זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים בין שאין לו כפים

ואלא הא דתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו שער בין שאין לו שער הכי נמי דלא מעכבא והתניא נזיר ממורט בש״א אינו צריך להעביר תער על ראשו וב״ה אומרים צריך להעביר תער על ראשו

ואמר רבינא מאי אינו צריך לב״ש אינו צריך אין לו תקנה הא לב״ה יש לו תקנה

והיינו דרבי פדת דאמר ר׳ פדת ב״ש ורבי אליעזר אמרו דבר אחד

מאי ר׳ אליעזר דתניא אין לו בהן יד ורגל אין לו טהרה עולמית דברי רבי אליעזר רבי שמעון אומר יניחנו על מקומו ויצא וחכ״א יניח על של שמאל ויצא

לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב תנופה בנזיר מעכבת אליבא דמאן אילימא אליבא דרבי אליעזר פשיטא האמר רבי אליעזר אחר מעשים כולם אלא אליבא דרבנן השתא יש לומר תגלחת אמרי רבנן לא מעכבא תנופה מיבעיא

ומי לא מעכבא והתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו כפים ובין שאין לו כפים ואלא הא דתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו שער ובין שאין לו שער הכי נמי דמעכבא

והתניא נזיר ממורט בש״א אינו צריך להעביר תער על ראשו וב״ה אומרים צריך אמר רבי אבינא מאי צריך לבית הלל צריך ואין לו תקנה

לב״ש יש לו תקנה ופליגא דרבי פדת:

מתני׳ גילח על הזבח ונמצא פסול תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו גילח על החטאת שלא לשמה ואח״כ הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו גילח על העולה או על השלמים שלא לשמן ואח״כ הביא קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו

רבי שמעון אומר אותו הזבח לא עלה לו אבל שאר זבחים עלו ואם גילח על שלשתן ונמצא אחד מהן כשר תגלחתו כשרה ויביא שאר זבחים:

גמ׳ אמר רב אדא בר אהבה זאת אומרת קסבר ר״ש נזיר שגילח על שלמי נדבה יצא מאי טעמ׳ דאמר קרא (במדבר ו, יח) ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים ולא כתב על שלמיו:

דף מז עמוד א

מתני׳ מי שנזרק עליו אחד מן הדמים ונטמא רבי אליעזר אומר סותר את הכל וחכ״א יביא שאר קרבנותיו ויטהר אמרו לו מעשה במרים התרמודית שנזרק עליה אחד מן הדמים ובאו ואמרו לה על בתה שהיתה מסוכנת והלכה ומצאה שמתה ואמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה ותטהר:

גמ׳ קתני ר׳ אליעזר אומר סותר את הכל והאמר ר׳ אליעזר כל אחר מלאת שבעה סותר אמר רב מאי סותר נמי דקאמר ר׳ אליעזר סותר קרבנותיו

הכי נמי מסתברא דקתני וחכ״א תביא שאר קרבנותיה ותטהר ש״מ

ומעשה נמי במרים התרמודית שנזרק עליה אחד מן הדמים ובאו והודיעוה על בתה שהיתה מסוכנת והלכה ומצאה שמתה ואמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה ותטהר ש״מ:

הדרן עלך שלשה מינין

מתני׳ כהן גדול ונזיר אין מיטמאין לקרוביהן אבל מיטמאין למת מצוה היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה רבי אליעזר אומר יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר וחכמים אומרים יטמא נזיר ואל יטמא כהן הדיוט

אמר להם רבי אליעזר יטמא כהן שאינו מביא קרבן על טומאתו ואל יטמא נזיר שהוא מביא קרבן על טומאתו אמרו לו יטמא נזיר שאין קדושתו קדושת עולם ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם:

גמ׳ בשלמא כהן גדול ונזיר האי סבר כהן גדול עדיף והאי סבר נזיר עדיף

משוח בשמן המשחה

דף מז עמוד ב

ומרובה בגדים משוח בשמן המשחה עדיף דאילו משוח בשמן המשחה מביא פר הבא על כל המצות ואילו מרובה בגדים אין מביא

משוח שעבר ומרובה בגדים מרובה בגדים עדיף דמרובה בגדים עביד עבודה ואילו משוח שעבר לאו בר עבודה הוא

עבר מחמת קירויו ועבר מחמת מומו עבר מחמת קירויו עדיף דאילו האי חזי לעבודה למחר ואילו עבר מחמת מומו לא חזי לעבודה

איבעיא להו משוח מלחמה וסגן הי מינייהו עדיף משוח מלחמה עדיף דחזי למלחמה או דלמא סגן עדיף דחזי לעבודה

ת״ש דתניא אין בין משוח מלחמה לסגן אלא שאם היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה יטמא משוח מלחמה ואל יטמא הסגן

והתני׳ משוח מלחמה קודם לסגן אמר מר זוטרא לענין החיותו משוח מלחמה עדיף מאי טעמ׳ דתלו ביה רבים

ולענין טומאה סגן עדיף דתניא רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר למה תקנו סגן לכהן גדול שאם אירע בו פסול הרי נכנס ומשמש תחתיו

עד כאן לא פליגי אלא בכהן גדול ונזיר כי קא אזלי בהדי הדדי אבל חד חד לחודיה בר איטמויי אינון מנא הני מילי

דת״ר (ויקרא כא, יא) על כל נפשות מת לא יבא במה הכתוב מדבר אי ברחוקים קל וחומר הוא ומה כהן הדיוט שהוא מיטמא לקרובים אינו מיטמא לרחוקים כהן גדול שאינו מיטמא לקרובים אינו דין שאינו מיטמא לרחוקים אלא בקרובים הכתוב מדבר

ולאביו הוא דאינו מיטמא הא מיטמא הוא למת מצוה

דף מח עמוד א

ולאמו לגזירה שוה לכדרבי דתניא רבי אומר גבי נזיר במותם אינו מיטמא אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם ואין לי אלא בנזיר בכהן גדול מנין

אמרת לא יאמר אמו בכ״ג שאין ת״ל שהרי ק״ו הוא ומה אם במקום שכהן הדיוט מיטמא לאחיו מאביו אין כהן גדול מיטמא לאביו מקום שאין כהן הדיוט מיטמא לאחיו מאמו אינו דין שאין כ״ג מיטמא לאמו

אם זכיתה מהדין מה ת״ל אמו בכהן גדול מופנה להקיש ולדון הימנו גזירה שוה נאמר אמו בנזיר ונאמר אמו בכ״ג

מה אמו האמור בנזיר במותם אינו מיטמא אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם אף אמו האמור בכ״ג במותם אינו מיטמא אבל מיטמא לנגעם ולזיבתם

אשכחן כ״ג נזיר מנלן דתניא (במדבר ו, ו) כל ימי הזירו לה׳ על נפש מת לא יבא

שומע אני אפי׳ נפש בהמה במשמע כענין שנאמר (ויקרא כד, יח) מכה נפש בהמה ת״ל על נפש מת לא יבא בנפש אדם הכתוב מדבר ר׳ ישמעאל אומר אינו צריך הרי הוא אומר לא יבא בנפשות המטמאות בביאה הכתוב מדבר

לאביו ולאמו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה

עד שלא יאמר יש לי בדין ומה כ״ג שקדושתו קדושת עולם מיטמא למת מצוה נזיר שאין קדושתו קדושת עולם אינו דין שמיטמא למת מצוה

לא אם אמרת בכ״ג שכן אינו מביא קרבן על טומאתו תאמר בנזיר שמביא קרבן על טומאתו הואיל ומביא קרבן על טומאתו לא יטמא למת מצוה ת״ל לאביו ולאמו לא יטמא אבל מיטמא למת מצוה

או אינו מיטמא לאביו ולאמו אבל יטמא לשאר מתים אמרת ק״ו ומה כהן הדיוט שמיטמא לקרובין אינו מיטמא לשאר מתים נזיר שאינו מיטמא לקרובין אינו דין שלא יטמא לשאר מתי׳

דף מח עמוד ב

הא מה ת״ל לאביו ולאמו לאביו ולאמו הוא דלא מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה

עד שלא יאמר יש לי בדין נאמרו כללות בכ״ג ונאמרו כללות בנזיר מה כללות האמורות בכ״ג לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא למת מצוה אף כללות האמורות בנזיר לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא למת מצוה

או כלך לדרך זו נאמרו כללות בכהן הדיוט ונאמרו כללות בנזיר מה כללות האמורות בכהן הדיוט מיטמא לאביו אף כללות האמורות בנזיר מיטמא לאביו

ת״ל לאביו ולאמו לא יטמא הא למת מצוה מיטמא הא מיבעי ליה לומר שאין מיטמא לאביו

אלא לאביו לומר שאין מיטמא לאביו לאחיו אינו מיטמא הא למת מצוה מיטמא ולאמו לגזרה שוה לכדרבי

ולאחותו לכדתניא דתני׳ לאחותו מה ת״ל

הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת יכול יטמא אמרת לא יטמא

יכול לא יטמא למת מצוה ת״ל לאחותו לאחותו הוא דאינו מיטמא הא למת מצוה מיטמא

ר״ע אומר נפשות אלו הרחוקין מת אלו הקרובין לאביו ולאמו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה

לאחיו שאם היה כ״ג והוא נזיר לאחיו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה לאחותו כדתניא הרי שהיה הולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו כו׳

ולרבי עקיבא גזירה שוה דרבי מנליה

אמר לך כיון דאמר מר אם היה כ״ג ונזיר לאחיו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה מה לי כ״ג לחודיה מה לי נזיר וכ״ג

ולרבי ישמעאל כהן גדול והוא נזיר מנליה כיון דשרא רחמנא חד לאו גבי מת מצוה מה לי חד לאו מה לי תרין לאוין

אחותו למה לי סלקא דעתך אמינא כי שרא רחמנא למת מצוה נזיר וכהן דאיסור לאוי הוא אבל מילה ופסח דכרת לא יטמא למת מצוה קמ״ל

דף מט עמוד א

ולר״ע מכדי לא שנא כהן גדול לחודיה ולא שנא כ״ג והוא נזיר נפקא מלאחיו לאביו ולאמו למה לי

צריכי דאי כתב אביו הוה אמינא היינו טעמא דלא מיטמא ליה משום דחזקה בעלמא הוא אבל אמו דידעין דילידתיה ליטמא לה

ואי כתב רחמנא אמו הוה אמינא אמו לא ליטמא לה דלאו אזיל זרעה בתרה אבל אביו כיון דאמר מר (במדבר א, ב) למשפחותם לבית אבותם אימא ליטמא ליה קא משמע לן

(ויקרא כא, יא) ועל כל נפשות מת לא יבא למה לי

דף מט עמוד ב

על כל לאפוקי רחוקים מת לאפוקי קרובים נפשות לאפוקי רביעית דם שיצא משני מתים שמטמא באהל שנאמר על כל נפשות מת לא יבא:

מתני׳ על אלו טומאות הנזיר מגלח על המת ועל כזית מן המת ועל כזית נצל ועל מלא תרווד רקב על השדרה ועל הגולגולת ועל אבר מן המת ועל אבר מן החי שיש עליו בשר כראוי ועל חצי קב עצמות ועל חצי לוג דם

ועל מגען ועל משאן ועל אהילן ועל עצם כשעורה על מגעו ועל משאו

על אלו הנזיר מגלח ומזה בשלישי ובשביעי וסותר את הקודמין ואינו מתחיל למנות אלא עד שיטהר ומביא את קרבנותיו:

גמ׳ תנו רבנן אחר פטירתו של רבי מאיר אמר להן רבי יהודה לתלמידיו אל יכנסו תלמידי רבי מאיר לכאן מפני שקנתרנין הן ולא ללמוד תורה הן באין אלא לקפחני בהלכות הן באין דחק סומכוס ונכנס

אמר להם כך שנה לי רבי מאיר על אלו טומאות הנזיר מגלח על המת ועל כזית מן המת כעס רבי יהודה ואמר להן לא כך אמרתי לכם אל יכנסו תלמידי רבי מאיר לכאן מפני שקנתרנין הן על כזית מן המת מגלח על המת לא כ״ש

דף נ עמוד א

אמר ר׳ יוסי יאמרו מאיר שכב יהודה כעס יוסי שתק תורה מה תהא עליה א״ר יוסי לא נצרכה אלא למת שאין עליו כזית בשר ועדיין יאמר על אבר ממנו מגלח על כולו לא כל שכן

אלא כדאמר רבי יוחנן לא נצרכה אלא לנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין הכא נמי בנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין

רבא אמר לא נצרכה אלא לרוב בניינו ולרוב מניינו שאין בהן רובע עצמות

על כזית מת ועל כזית נצל: ואיזהו נצל בשר המת שקרש ומוהל שהרתיח

היכי דמי אילימא דלא ידעינן דדידיה הוא כי קרש מאי הוי אלא דידעינן דדידיה הוא אף על גב דלא קרש

אמר ר׳ ירמיה בסתם אי קרש מוהל הוא לא קרש דלמא כיחו וניעו הוא

בעא מיניה אביי מרבה יש נצל לבהמה או אין נצל לבהמה מי אמרינן גמירי נצל דאתי מאדם אבל דאתי מבהמה לא או דלמא לא שנא

הניחא למאן דאמר טומאה חמורה עד לגר וטומאה קלה עד לכלב שפיר

אלא למ״ד טומאה חמורה עד לכלב מאי איכא למימר

תא שמע המחוהו באור טמא בחמה טהור ואי ס״ד עד לכלב אפי׳ בחמה נמי

אימת ממחי ליה בתר דאסרוח בחמה כיון דאסרח הוה ליה עפר

תנן כל הנצוק טהור

חוץ מדבש הזיפים והצפיחית

דף נ עמוד ב

ב״ש אומרים אף המקפה של גריסין ושל פול מפני שהיא סולדת לאחוריה

בעי רמי בר חמא יש נצוק לאוכלין או אין נצוק לאוכלין מי אמרינן משום דאית בהו רירי והני לית בהו רירי או דלמא משום דסמיכין הוא והכא הא סמיכין

אמר רבא ת״ש חלב המת שהוא שלם והתיכו טמא היה מפורד והתיכו טהור ואי סלקא דעתך אין נצוק לאוכלין שלם והתיכו נמי ליטהר

א״ר זירא אנא ומר בריה דרבינא תרגימנא הכא במאי עסקינן כגון דבהדי דמרתח ליה סליק עמודא דנורא לפומיה דמנא וקרש דאיתיה כולא גבי הדדי

א״ל רבינא לרב אשי ת״ש ב״ש אומרים אף המקפה של גריסין ושל פול מפני שהן סולדין לאחוריהן מידי איריא התם משום דסמיכין הכא משום רירי:

ועל מלא תרווד רקב: וכמה שיעורו חזקיה אמר מלא פיסת היד רבי יוחנן אמר מלא חפניו תנן מלא תרווד רקב שאמרו ישנן מעיקר אצבעות ולמעלה דברי ר״מ וחכ״א מלא חפניו

בשלמא ר׳ יוחנן הוא דאמר כרבנן אלא חזקיה כמאן לא כר״מ ולא כרבנן אמרי מלא פיסת היד ומלא קשרי אצבעותיו למעלה חד שיעורא הוא

אמר ליה רב שימי בר אדא לרב פפא ממאי דהאי מקשרי אצבעותיו ולמעלה לראש דלמא למטה מדידיה דהוה לי׳ מלא פיסת היד תיקו:

דף נא עמוד א

ת״ר איזהו מת שיש לו רקב מת שנקבר ערום בארון של שיש או על גבי רצפה של אבנים זהו מת שיש לו רקב נקבר בכסותו בארון של עץ או על גבי רצפה של לבנים זהו מת שאין לו רקב

אמר עולא אין רקב אלא הבא מן הבשר ומן הגידים ומן העצמות איתיביה רבא לעולא רקב הבא מן הבשר טהור הא מן העצם טמא ואע״ג דליכא בשר אימא הכי רקב הבא מן הבשר טהור עד שיש עצם בבשר

הא ליכא גידים אי אפשר לבשר ולעצמות בלא גידים

אמר רב שמואל בר אבא א״ר יוחנן שני מתים שקברן זה עם זה נעשו גלגלין זה לזה מתיב רב נתן רקב הבא מב׳ מתים טמא

אמר רבא שקברו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו והרקיבו ועמדו על מלא תרווד רקב

אמר רבה בר בר חנה א״ר יוחנן גזז שערו וקברו עמו נעשה לו גלגלין תנן התם כל שבמת טמא חוץ מן השינים והשער והצפורן ובשעת חיבורן כולן טמאין

בעי חזקיה שערו העומד לגלח צפורן העומד ליגזז מאי מי אמרינן כל העומד ליגזז כגזוז דמי או דלמא השתא מיהא הא מחוברין

וניפשוט ליה מדרבה בר בר חנה טעמא משום דגזז הא לא גזז לא הכי קאמר גזז הרי זה גלגלים לא גזז מיבעי ליה

בעי ר׳ ירמיה רקב הבא מן העקב מהו כי גמרינן רקב הבא מכוליה מת אבל דאתי מן עקב לא או דלמא לא שנא

ת״ש דתני ר׳ נתן ברבי אושעיא רקב הבא משני מתים טמא ואי ס״ד הבא מן העקב לא זיל הכא דלמא דרך עקב קאתי והכא דלמא דרך עקב קאתי

אי דאירקיב כוליה מת וקאתי דרך עקב הכי נמי אלא הכא כגון דאירקיב חד אבר וקאתי דרך עקב מאי תיקו

בעי רבי ירמיה עובר במעי אשה הוי גלגלים או לא כיון דאמר מר עובר ירך אמו הלכך גופה הוא ולא הוי גלגלין או דלמא כיון דסופו לצאת מיפרש פריש מינה ואת״ל עובר דסופו לצאת מיפרש פריש מינה

דף נא עמוד ב

שכבת זרע במעי אשה מהו מי אמרי׳ כיון דלא איתצר כי גופה דמי או דלמא כיון דמעלמא קאתי לא

בעי רב פפא פירשה מהו כיון דלא מקיימא בדלא אכלה חיותא הוא או דלמא הא נמי מעלמא אתי בעי רב אחא בריה דרב איקא עורו מהו בעי רב הונא בר מנוח כיחו וניעו מהו

א״ל רב שמואל בר אחא לרב פפא ואי ס״ד כל הני דקאמר הוי גלגלין רקב דמטמא היכי משכחת לה דאשקייה מי דקלים וסכיא נשא ושלקו במי טבריא

אמר אביי נקטינן מת שטחנו אין לו רקב איבעיא להו טחנו וחזר והרקיב מהו מידי הוא טעמא אלא דאיכא בשר וגידים ועצמות והאיכא או דלמא כבררייתו בעינן וליכא תיקו

תני עולא בר חנינא מת שחסר אין לו רקב ולא תפוסה ולא שכונת קברות

מיתיבי לא אם אמרת במת שיש לו רוב ורובע או מלא תרווד רקב תאמר בחי שאין לו לא רוב ולא רובע ולא מלא תרווד רקב

היכי דמי דארקיב חד אבר דכוותיה גבי מת אפי׳ חד אבר איכא רקב מי קתני הא מת הא קמ״ל שום מת יש לו רקב שום חי אין לו רקב

בעי רבא הרקיב כשהוא חי וחזר ומת מהו כי גמירי רקב דאירקיב כשהוא מת או דלמא השתא מיהא הא מיית

ת״ש לא אם אמרת במת שיש לו רוב ורובע ומלא תרווד רקב תאמר בחי כו׳

טעמא משום חי הא מת יש לו רקב מי קתני הא מת הא קא משמע לן דשום מת יש לו רקב שום חי אין לו רקב

בעי רבא נמלה שחסרה מהו שיעורא גמירין לה והא חסר או בריה גמירי לה והאיכא

דף נב עמוד א

אמר רב יהודה מדיסקרתא ת״ש (ויקרא יא, לא) בהם יכול בכולן ת״ל מהם אי מהם יכול מקצתן ת״ל בהם

הא כיצד עד שיגע במקצתן שהוא ככולן ושיערו חכמים בכעדשה שכן החומט תחלת ברייתו בכעדשה ש״מ שיעורא גמירי לה

אמר רב שמעיה כי בעינן שיעורא דבדלא הויא כעדשה לא מטמא דלא נפלה בה נשמה אבל נפלה בה נשמה לא תיבעי לך:

השדרה והגולגולת: איבעיא להו שדרה וגולגולת תנן או דלמא או שדרה או גולגולת אמר רבא ת״ש שדרה שגירד רוב עילעין שבה טהורה ובקבר אפילו משוברת או מפורקת טמאה מפני הקבר

טעמא משום דגירד הא לא גירד טמא ש״מ או שדרה או גולגולת קתני הא לא קתני הא קמ״ל דכי גירד טהורה אידך תיבעי לך

תא שמע רבי יהודה אומר ששה דברים ר׳ עקיבא מטמא וחכמים מטהרין וחזר בו ר׳ עקיבא ומעשה שהביאו קופה מלאה עצמות לבהכ״נ של טרסיים והניחוה באויר ונכנס תודוס הרופא וכל הרופאים [עמו] ואמרו אין כאן שדרה ממת אחד

טעמא דליכא שדרה דמחדא האיכא או שדרה או גולגולת דמחדא נזיר מגלח עליה ש״מ או שדרה או גולגולת תנן לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא שדרה וגולגולת דממת אחד ליכא אלא אפי׳ או שדרה ממת אחד או גולגולת ממת אחד ליכא

תא שמע ממניינא ומה הן ששה דברים שרבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרין על אבר מן המת שבא משני מתים ועל אבר מן החי שבא משני בני אדם ועל חצי קב עצמות שבא משני מתים ועל רביעית דם הבא משנים ועל עצם כשעורה שנחלק לשנים והשדרה והגולגולת

דף נב עמוד ב

ואי ס״ד או שדרה או גולגולת הני שבעה הויין כי קתני (סימן יחיד שהוא גילח ואחד)

כל היכא דפליגי עליה רבים לאפוקי עצם כשעורה דיחיד הוא דפליג עליה דתני׳ עצם כשעורה שנחלק לשנים ר״ע מטמא ורבי יוחנן בן נורי מטהר

ואי בעית אימא כי קתני אבר מן המת אבר מן החי לא קתני

ואיבעית אימא כי קתני כל היכא דנזיר מגלח על אהילו לאפוקי עצם כשעורה דלא

ואיבעית אימא כי קתני כל היכא דהדר ביה לאפוקי רביעית דם דלא הדר ביה דאמר ליה רבי לבר קפרא לא תשנה רביעית דם בחזרה שהרי למודו של ר׳ עקיבא בידו

ועוד המקרא מסייעו ועל כל נפשות מת לא יבא ר״ש אומר עד ימיו היה מטמא אם משמת חזר בו איני יודע תנא הושחרו שיניו מפני תעניותיו

ת״ש דתניא בש״א רובע עצמות מן העצמים או משנים או משלשה ובה״א רובע מן הגויה מרוב הבנין או מרוב המנין אמר רבי יהושע יכולני לעשות דברי ב״ש ודברי ב״ה כאחד

שב״ש אומרים משנים או משלשה או משני שוקיים וירך אחד או משני ירכיים ושוק אחד הואיל ורוב גובהו של אדם מגובה וב״ה אומרים מן הגויה או מרוב בנין או מרוב מנין הואיל וישנן במפרקי ידים ורגלים שמאי אומר אפילו עצם מן השדרה או מן הגולגולת

שאני שמאי דמחמיר ליפשוט מינה טעמא דבית שמאי דמחמיר הא רבנן עד דאיכא שדרה וגולגולת לא עד כאן לא פליגי רבנן עליה דשמאי אלא בעצם אחד דאתי מן השדרה ומן הגולגולת אבל היכא דאיתיה בעיניה אפילו חדא מינהון

בעי רמי בר חמא רובע עצמות מן שדרה וגולגולת מאי כי קתני חצי קב עצמות היכא דאיכא משאר אבריו אבל מן שדרה וגולגולת דחמירי אפי׳ רובע עצמות או דלמא לא שנא

אמר רבא ת״ש השדרה והגולגולת ואי סלקא דעתך רובע עצמות דאתי מן שדרה וגולגולת חמיר ליתני על רובע עצמות הבא מן השדרה כו׳

דף נג עמוד א

והא רבא הוא דאמר לא נצרכה אלא לשדרה וגולגולת שאין בהן רובע עצמות בתר דשמעה מר״ע

ת״ש שמאי אומר עצם אחד מן שדרה או מן גולגולת שאני שמאי דמחמיר טפי

ליפשוט מינה טעמא דשמאי דמחמי׳ הא לרבנן עד דאיכא חצי קב עצמו׳

דילמא עד כאן לא פליגי רבנן עליה דשמאי אלא בעצם אחד אבל ברובע עצמות אפילו רבנן מודו

אמר רבי אליעזר זקנים הראשונים מקצתן היו אומרים חצי קב עצמות וחצי לוג דם לכל רובע עצמות ורביעית דם לא לכל ומקצתן היו אומרים אף רובע עצמות ורביעית דם לכל

ב״ד שלאחריהם אמרו חצי קב עצמות וחצי לוג דם לכל רובע עצמות ורביעית דם לתרומה וקדשים אבל לא לנזיר ועושה פסח

מכדי אין הכרעת שלישית מכרעת אמר רבי יעקב בר אידי מפי שמועה אמרו מפי חגי זכריה ומלאכי:

על אלו הנזיר מגלח: על אלו דרישא למעוטי עצם כשעורה דעל מגעו ועל משאו אין ועל אהילו לא ועל אלו דסיפא למעוטי אבן הסכוכית:

וחצי קב עצמות:

דף נג עמוד ב

חצי קב עצמות אין רובע עצמות לא היכי דמי אילימא דאית בהון עצמות כשעורה תיפוק ליה משום עצם כשעורה אלא דאקמח אקמוחי.

על אבר מן המת ועל אבר מן החי שיש עליהן בשר כראוי: אין עליהן בשר כראוי מאי רבי יוחנן אמר אין הנזיר מגלח עליהן ריש לקיש אמר הנזיר מגלח עליהן

רבי יוחנן אמר אין הנזיר מגלח עליהן דהא קתני ברישא על אבר מן המת ועל אבר מן החי וכו׳ שיש עליהן כזית בשר אין אבל אין עליהם לא

ור׳ שמעון בן לקיש אומר מגלח מדלא קתני בסיפא

ורבי יוחנן אמר לך כל היכא דמשמע מכללא לא קתני בסיפא

והא חצי קב עצמות דמשמע חצי קב עצמות אין רובע עצמות לא וקתני בסיפא רובע עצמות

התם אי לאו רובע עצמות הוה אמינא אפי׳ על מגעו ועל משאו לא להכי איצטריך למיתני רובע עצמות דעל אהילן הוא דאין הנזיר מגלח

והא חצי לוג דם דשמעת מינה חצי לוג דם אין רביעית דם לא וקתני בסיפא רביעית דם התם לאפוקי מדרבי עקיבא דאמר רבי עקיבא רביעית דם הבא משני מתים מטמא באהל

האי אבר מן המת היכי דמי אי דאית ביה עצם כשעורה מ״ט דרבי יוחנן ואי דלית ביה עצם כשעורה מ״ט דריש לקיש אמר לך ריש לקיש לעולם דלית ביה עצם כשעורה ואפ״ה רחמנא רבייה

דתניא (במדבר יט, טז) וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או במת על פני השדה זה המאהיל על פני המת בחלל זה אבר מן החי ויש לו להעלות ארוכה

חרב ה״ז כחלל או במת זה אבר הנחלל מן המת או בעצם אדם זה רובע עצמות או בקבר זה קבר סתום

דף נד עמוד א

דאמר מר טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ואילו גבי נגיעה אמר רב יהודה תניא (במדבר יט, טז) (וכל) הנוגע בעצם או בחלל בעצם זה עצם כשעורה או בחלל זה אבר הנחלל מן החי ואין בו להעלות ארוכה

או במת זה אבר הנחלל מן המת או בקבר אמר ר״ל זה קבר שלפני הדיבור

האי אבר מן המת היכי דמי אי דאית ביה עצם כשעורה היינו הנוגע בעצם אלא דלית ביה עצם כשעורה ואפי׳ הכי רחמנא רבייה

אמר לך ר׳ יוחנן לעולם דאית ביה ואם אינו ענין למגעו תנהו ענין למשאו:

ומזה בשלישי ובשביעי וסותר וכו׳:

איבעיא להו הא דקתני עד שיטהר בשביעי קאי עד דעביד הערב שמש ומני ר״א היא או דילמא בשמיני קאי ומאי עד שיטהר עד שיביא קרבנותיו ומני רבנן היא

תא שמע מדקתני סיפא מתחיל ומונה מיד הא רישא מאי עד שיטהר עד שיביא קרבנותיו ומני רבנן היא דאמרי נזירות דטהרה עד שמיני לא חיילא:

מתני׳ אבל הסככות והפרעות ובית הפרס

וארץ העמים והגולל והדופק ורביעית דם ואהל ורובע עצמות וכלים הנוגעים במת ובימי ספרו ובימי גמרו על אלו אין הנזיר מגלח

ומזה בשלישי ובשביעי

דף נד עמוד ב

ואינו סותר את הקודמים ומתחיל ומונה מיד וקרבן אין לו באמת אמרו ימי הזב והזבה וימי הסגרו של מצורע הרי אלו עולין לו:

גמ׳ ואלו הן הסככות אילן המיסך על הארץ ופרעות היוצאות מן הגדר:

וארץ העמים: איבעיא להו ארץ העמים משום אוירא גזרו עליה או דילמא משום גושא גזרו עליה

ת״ש ומזה בשלישי ובשביעי ואי אמרת משום אוירא הזאה למה לי

אלא לאו משום גושא לא לעולם אימא לך משום אוירא וכי קתני אשארא

הכי נמי מסתברא מדקתני וכלים הנוגעים במת הני כלים בני הזאה אינון אלא שמע מינה אשארא

דף נה עמוד א

לימא כתנאי הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל רבי מטמא ורבי יוסי ברבי יהודה מטהר מאי לאו רבי סבר משום אוירא ור׳ יוסי בר׳ יהודה סבר משום גושא

לא דכולי עלמא משום גושא מר סבר אהל זרוק שמיה אהל ומר סבר לא שמיה אהל

והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר תיבה שהיא מלאה כלים וזרקה על פני המת באהל טמאה ואם היתה מונחת טהורה

אלא דכולי עלמא משום אוירא ומר סבר כיון דלא שכיחא לא גזרו ביה רבנן ומר סבר אע״ג דלא שכיחא גזרו ביה רבנן

והתניא הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טהור בקרון ובספינה ובאיסקריא טמא

ואיבעית אימא הכא שמא יוציא ראשו ורובו לשם פליגי

והתניא ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומר הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טהור עד שיוציא לשם ראשו או רובו:

ומתחיל ומונה: אמר רב חסדא ל״ש אלא בנזירות מועטת אבל בנזירות מרובה מיסלק נמי סלקין ליה

מתיב רב שרביא מתחיל ומונה מיד ואין מבטל בהן את הקודמין במאי אילימא בנזירות מועטת קבעי גידול שיער

דף נה עמוד ב

אלא לאו בנזירות מרובה וקתני מתחיל ומונה מיד הוא מותיב לה והוא מפרק לה בנזירות בת חמשים יום דיתיב עשרין ואיתילידא ביה צרעת מגלח צרעתו והדר יתיב תלתין יומין דנזיר דהא אית ליה גידול שער

מתיב רמי בר חמא נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק

דף נו עמוד א

אוכל בקדשים לאחר ששים יום

ושותה יין ומיטמא למתים לאחר מאה ועשרים יום

ותני עלה במה דברים אמורים בנזירות מועטת אבל בנזירות בת שנה אוכל בקדשים לאחר שתי שנים

ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבע שנים

ואי סלקא דעתך סלקין ליה יומי תיסגי ליה בשלש שנים ושלשים יום

ועוד מתיב רב אשי אין לי אלא ימי טומאה שאין עולין לו מן המנין ימי חלוטו מנין ודין הוא ימי טומאה מגלח ומביא קרבן וימי חלוטו מגלח ומביא קרבן מה ימי טומאתו אין עולין לו מן המנין אף ימי חלוטו אין עולין לו מן המנין

לא אם אמרת בימי טומאתו שכן מבטל בהן את הקודמים תאמר בימי חלוטו שאין מבטל בהן את הקודמין

אמרת קל וחומר הוא ומה נזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת נזירות אין עולין לו מן המנין ימי חלוטו שאין שערו ראוי לתגלחת נזירות לא כל שכן

ואין לי אלא ימי חלוטו ימי ספרו מנין ודין הוא

דף נו עמוד ב

מה ימי חלוטו טעון תגלחת אף ימי ספרו ומה ימי חלוטו אין עולין לו מן המנין אף ימי ספרו

יכול אף ימי הסגרו כן והדין נותן חלוט מטמא משכב ומושב וימי הסגרו מטמא משכב ומושב אם למדת לימי חלוטו שאין עולין לו מן המנין אף ימי הסגרו אין עולין לו מן המנין

אמרת לא אם אמרת בימי חלוטו שכן חלוטו טעון תגלחת ומביא קרבן לפיכך אין עולין תאמר בימי הסגרו שאין טעון תגלחת ואינו מביא קרבן לפיכך יעלו למנין

מכאן אמרו ימי ספרו וימי גמרו אין עולין לו מן המנין אבל ימי הזב והזבה והסגרו של מצורע הרי אלו עולין לו

קתני מיהת לא אם אמרת בימי טומאה שכן מבטל בהן את הקודמין תאמר בימי חלוטו במאי אילימא בנזירות מועטת הא בעינן גידול שער

אלא לאו בנזירות מרובה וקתני שאין עולין לו מן המנין אלמא לא סלקין ליה ש״מ:

מתני׳ אמר רבי אליעזר משום ר׳ יהושע כל טומאה מן המת שנזיר מגלח עליה חייבין עליה על ביאת מקדש וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה אין חייבין עליה על ביאת מקדש

א״ר מאיר לא תהא זו קלה מן השרץ:

גמ׳ ורבי אליעזר משום רבי יהושע גמר לה והא משום רבי יהושע בר ממל גמר לה דתניא אמר רבי אליעזר כשהלכתי לערדסקיא מצאתי את ר׳ יהושע בן פתר ראש שהיה יושב ודן לפני ר״מ בהלכה כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה חייבין עליה משום ביאת מקדש וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה אין חייבין עליה משום ביאת מקדש אמר לו אל תהא זו קלה משרץ

אמרתי לו כלום אתה בקי ברבי יהושע בר ממל אמר לי הן כך אמר לי רבי יהושע בר ממל משום רבי יהושע כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה חייב עליה משום ביאת מקדש וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה אין חייבין עליה משום ביאת מקדש הוי משום רבי יהושע בר ממל גמיר לה

אמרו שמע מינה כל שמעתתא דמתאמרה בבי תלתא קדמאי ובתראי אמרינן מציעאי לא אמרינן

אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא אמר נחום הלבלר כך מקובלני מרבי מיאשא שקיבל מאבא שקבל מן הזוגות שקבלו מן הנביאים הלכה למשה מסיני בזורע שבת וחרדל בשנים ושלשה מקומות שנותן פאה מכל אחד ואחד

ואילו יהושע וכלב לא קחשיב ש״מ:

מתני׳ אר״ע דנתי לפני רבי אליעזר מה אם עצם כשעורה שאינו מטמא אדם באהל הנזיר מגלח על מגעו ועל משאו רביעית דם שהוא מטמא אדם באהל אינו דין שיהא הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה

אמר לי מה זה עקיבא אין דנין כאן מק״ו וכשבאתי והרציתי דברים לפני רבי יהושע אמר לי יפה אמרת אלא כן אמרו הלכה:

דף נז עמוד א

גמ׳ איבעיא להו עצם כשעורה הלכה ורביעית דם קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה

או דלמא רביעית דם הלכה ועצם כשעורה קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה ת״ש עצם כשעורה הלכה ורביעית דם קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה:

הדרן עלך כהן גדול

מתני׳ **שני** נזירים שאמר להן אחד ראיתי אחד מכם שנטמא ואיני יודע איזה מכם מגלחין ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ואומר אם אני הוא טמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך

וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר אם אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך וזה קרבן טהרתי ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך וזה קרבן טהרתך:

גמ׳ קתני שני נזירים שאמר להם ראיתי אחד מכם שנטמא ואיני יודע איזה מכם ואמאי כל ספק טומאה ברשות היחיד מהיכא ילפינן לה מסוטה

מה סוטה בועל ונבעלת אף כל ספק טומאה ברה״י כגון דאיכא בי תרי אבל הכא שני נזירים והאי דקאי גביהון הא תלתא הוה ליה ספק טומאה ברשות הרבים וכל ספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור

אמר רבה בר רב הונא באומר ראיתי טומאה שנזרקה ביניכם אמר רב אשי דיקא נמי

דף נז עמוד ב

דקתני ואיני יודע איזה מכם שמע מינה:

מגלחין ומביאין: ואמאי דילמא לאו טמאין אינון וקעביד הקפה אמר שמואל באשה וקטן

ולוקמא בגדול והקפת כל הראש לא שמה הקפה מדלא מוקים לה הכי שמע מינה קסבר שמואל הקפת כל הראש שמה הקפה

מר זוטרא מתני לה להא שמעתא דשמואל אסיפא נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים לאחר ששים יום ומגלח ד׳ תגלחות והא קעביד הקפה אמר שמואל באשה וקטן

אמר רב הונא המקיף את הקטן הרי הוא חייב א״ל רב אדא בר אהבה לרב הונא ודידך מאן מגלח להון אמר ליה חובה תקברינון חובה לבניה כולהו שני דרב אדא בר אהבה לא אקיים ליה זרעא לרב הונא

מכדי תרוייהו סבירא הקפת כל הראש שמה הקפה במאי קמיפלגי רב הונא סבר (ויקרא יט, כז) לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית [את] פאת זקנך כל שיש לו השחתה יש לו הקפה והני נשי הואיל וליתנהו בהשחתה ליתנהו נמי בהקפה

ורב אדא בר אהבה סבר אחד המקיף ואחד הניקף במשמע ואיתקש מקיף לניקף כל היכא דניקף מיחייב מקיף נמי מיחייב והאי קטן הואיל והוא גופיה לאו בר עונשין הוא דמיחייב מקיף נמי לא מיחייב

לימא הקפת כל הראש תנאי היא דתנו רבנן (ויקרא יד, ט) ראשו מה תלמוד לומר לפי שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם

דף נח עמוד א

יכול אף מצורע כן ת״ל ראשו ותניא אידך ראשו מה ת״ל לפי שנאמר גבי נזיר (במדבר ו, ה) תער לא יעבור על ראשו יכול אף נזיר מצורע כן ת״ל ראשו

מאי לאו תנאי היא למ״ד מנזיר קסבר הקפת כל הראש לא שמה הקפה וכי אתא קרא למידחי את לא תעשה ועשה ואידך סבר הקפת כל הראש שמה הקפה וכי אתא קרא למידחי לאו גרידא

אמר רבא דכ״ע הקפת כל הראש לא שמה הקפה וכי אתא קרא כגון שהקיף ולבסוף גילח כיון דאילו גלחיה בחד זימנא לא מיחייב כי הקיף ולבסוף גילח נמי לא מיחייב

ומי כתב קרא והאמר ריש לקיש כל מקום שאתה מוצא עשה ול״ת אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבוא עשה וידחה את ל״ת

אלא דכ״ע הקפת כל הראש שמה הקפה ומאן דמוקים לקרא למידחי ל״ת ועשה לאו גרידא מנליה

יליף מגדילים דאמר קרא (דברים כב, יא) לא תלבש שעטנז ותניא לא תלבש שעטנז הא גדילים תעשה לך מהם

ומאן דנפקא ליה מראשו מ״ט לא נפקא ליה מגדילים אמר לך לכדרבא הוא דאתא

דרבא רמי כתיב (במדבר טו, לח) ונתנו על ציצית הכנף מין כנף פתיל תכלת וכתיב (דברים כב, יא) צמר ופשתים יחדו

הא כיצד צמר ופשתים פוטרים בין במינן בין שלא במינן שאר מינין במינן פוטרין שלא במינן אין פוטרין

והאי תנא דמפיק לראשו ללאו גרידא דאתי עשה ודחי את לא תעשה ועשה מנלן נפקא ליה מזקנו

דתניא זקנו מה ת״ל לפי שנא׳ (ויקרא כא, ה) ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף כהן מצורע כן ת״ל זקנו

ומאן דמפיק ליה לראשו לעשה ולא תעשה לילף מזקנו וליטעמיך דקיימא לן בעלמא

דף נח עמוד ב

דלא אתי עשה ודחי את ל״ת ועשה לילף מכהן דדחי

אלא מכהן לא ילפינן מה לכהן שכן לאו שאינו שוה בכל נזיר מכהן נמי לא יליף שכן לאו שאינו שוה בכל

ומאן דמוקים להאי ראשו בנזיר למה לי זקנו

מיבעי ליה לכדתניא זקנו מה ת״ל לפי שנאמר ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף כהן מצורע כן ת״ל זקנו

ומנלן דבתער דתניא ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף גילחו במספרים יהא חייב ת״ל ולא תשחית אי לא תשחית יכול ליקטן במלקט וברהיטני חייב

ת״ל ופאת זקנם לא יגלחו איזו גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער

ומאן דמפיק ליה להאי ראשו ללאו גרידא למה לי למיכתב ראשו ולמה לי למיכתב זקנו

משמע למידחי לאו גרידא ומשמע למידחי ל״ת ועשה הילכך שקול הוא ויבואו שניהן

כהן מנזיר לא יליף שכן ישנו בשאלה נזיר מכהן לא יליף שכן לאו שאינו שוה בכל ובעלמא לא ילפינן מינייהו משום דאיכא למיפרך כדאמרן:

אמר רב מיקל אדם כל גופו בתער מיתיבי המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה לוקה

הא בתער הא במספרים והא רב נמי בתער קאמר כעין תער

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה לוקה מיתיבי העברת שיער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים מאי לוקה נמי דקאמר מדרבנן

דף נט עמוד א

איכא דאמרי אמר ר׳ חייא בר אבא אמר ר׳ יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה לוקה משום (דברים כב, ה) לא ילבש גבר שמלת אשה מיתיבי העברת שיער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים הוא דאמר כי האי תנא דתניא המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה עובר משום לא ילבש גבר שמלת

אשה

ותנא קמא האי לא ילבש גבר מאי דריש ביה מיבעי ליה לכדתניא (דברים כב, ה) לא יהיה כלי גבר על אשה מאי תלמוד לומר אם שלא ילבש איש שמלת אשה ואשה שמלת איש הרי כבר נאמר תועבה היא ואין כאן תועבה

אלא שלא ילבש איש שמלת אשה וישב בין הנשים ואשה שמלת איש ותשב בין האנשים רבי אליעזר בן יעקב אומר מנין שלא תצא אשה בכלי זיין למלחמה ת״ל לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה שלא יתקן איש בתיקוני אשה

אמר רב נחמן בנזיר מותר ולית הילכתא כוותיה אמרו ליה רבנן לר״ש בר אבא חזינא ליה לרבי יוחנן דלית ליה אמר להון מחמת זקנה נשרו

ההוא דאיתחייב נגידא קמיה דרבי אמי. איגלאי בית השחי חזייה דלא מגלח אמר להון רבי אמי שיבקוה דין מן חבריא הוא

בעא מיניה רב מרבי חייא מהו לגלח אמר ליה אסור אמר ליה והא קא גדל א״ל בר פחתי זמן יש לו כל זמן שהוא גדל נושר

בעא מיניה רב מרבי חייא מהו לחוך אמר ליה אסור בבגדו מהו א״ל מותר איכא דאמרי בעא מיניה בתפלה בבגדו מאי א״ל אסור ולית הילכתא כוותיה:

דף נט עמוד ב

מתני׳ מת אחד מהן אמר ר׳ יהושע יבקש אחד מן השוק שידור כנגדו בנזיר

ואומר אם טמא הייתי הרי אתה נזיר מיד ואם טהור הייתי הרי אתה נזיר אחר שלשים יום וסופרין שלשים ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ואומר אם אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק

וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר אם אני הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך וזה קרבן טהרתי ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק וזהו קרבן טהרתך

אמר לו בן זומא ומי שומע לו שידור כנגדו בנזיר אלא מביא חטאת העוף ועולת בהמה ואומר אם טמא הייתי החטאת מחובתי והעולה נדבה ואם טהור הייתי העולה מחובתי והחטאת מספק

וסופר שלשים יום ומביא קרבן טהרה ואומר אם טמא הייתי העולה הראשונה נדבה וזו חובה ואם טהור הייתי העולה הראשונה חובה וזו נדבה וזו שאר קרבני

אמר רבי יהושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאים אבל הודו לו חכמים לבן זומא:

גמ׳ ולייתי אמר רב יהודה אמר שמואל לא אמר ר׳ יהושע אלא לחדד בה את התלמידים

אמר רב נחמן מאי ליעביד ליה רבי יהושע לדקיה דלא ליסרו:

מתני׳ נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים אחר ששים יום

ושותה יין ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום

שתגלחת הנגע דוחה תגלחת הנזיר בזמן שהוא ודאי אבל בזמן שהוא ספק אינו דוחה:

דף ס עמוד א

גמ׳ תנא בד״א בנזירות מועטת אבל בנזירות בת שנה אוכל בקדשים לאחר שתי שנים

ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבע שנים

ותני עלה ומגלח ארבע תגלחיות תגלחת ראשונה מביא צפורים

וחטאת העוף ועולת בהמה שניה מביא חטאת העוף ועולת בהמה שלישית מביא חטאת העוף ועולת בהמה רביעית מביא קרבן טהרה:

אמרת תגלחת ראשון מביא וכו׳ ממה נפשך שפיר קמייתי דאי ודאי מצורע הוא ולאו טמא הוא ציפורין חובתו וחטאת העוף ספק אזלא לקבורה ועולה הויא נדבה

ולגלחו תוך שבעה אי אפשר דדילמא לאו מוחלט הוא ורחמנא אמר (במדבר ו, ה) תער לא יעבור על ראשו עד מלאת

ואי לאו מצורע ודאי הוי והוא טמא חטאת העוף חובתו וציפורין אבראי קא מתעבדין ולא הוי חולין בעזרה ועולת בהמה הויא נדבה

ואי לאו מצורע הוא ולאו טמא הוא ציפורין אבראי קא מתעבדין חטאת העוף לקבורה עולת בהמה הויא חובתו והא בעי אשם רבי שמעון היא דאמר מייתי ומתני

תגלחת שניה ושלישית ציפורין לא צריך דהא עביד מאי איכא דילמא ודאי מוחלט הוא חדא לספק ספרו

וחדא לספק טומאתו תגלחת רביעית מביא קרבן טהרה ומתני

דף ס עמוד ב

ואי ודאי נזיר הוא עולה הראשונה חובה וזו נדבה ואם טמא ומוחלט הוא עולה הראשונה נדבה וזו חובה וזה שאר קרבנו

טמא ספק ומוחלט ודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ששים ושבעה ימים

מוחלט ספק וטמא ודאי אוכל בקדשים לאחר שלשים ושבעה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר שבעים וארבעה ימים

טמא ודאי ומוחלט ודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעים וארבעה ימים

שאלו תלמידיו את ר׳ שמעון בן יוחי נזיר טהור ומצורע מהו שיגלח תגלחת אחת ועולה לו לכאן ולכאן אמר להן אינו מגלח

אמרו לו למה אמר להן אילו זה לגדל וזה לגדל וזה להעביר וזה להעביר יפה אתם אומרים עכשיו נזיר להעביר ומצורע לגדל

ולא תעלה לו לימי חלוטו ותעלה לו לימי ספרו ואמר להן אילו זה לפני זריקת דמים וזה לפני זריקת דמים יפה אתם אומרים אלא מצורע לפני זריקת דמים ונזיר לאחר זריקת דמים

ולא תעלה לו לימי צרעתו ונזירותו ותעלה לו לימי צרעתו וטומאתו אמר להן אילו זה לפני ביאת מים וזה לפני ביאת מים יפה אתם אומרים אלא טמא לאחר ביאת מים מצורע לפני ביאת מים

אמרו לו יפה אמרת שלא תעלה לו לימי ספרו ולנזירותו ותעלה לו לימי חלוטו וטומאתו דזה לגדל וזה לגדל הוא

אמר להן נזיר טהור והוא מצורע זה לגדל וזה להעביר ואם נזיר טמא והוא מצורע זה לפני ביאת מים וזה לאחר ביאת מים

דף סא עמוד א

תני רבי חייא זה לפני ביאת מים (חיים) וזה לאחר ביאת מים זה לפני זריקת דמים וזה לאחר זריקת דמים:

שתגלחת הנגע וכו׳: בעי רמי בר חמא הני ארבע תגלחיות דקאמר משום מצוה או משום אעבורי שיער טומאה

למאי נפקא מינה לעבורי בנשא אי אמרת משום מצוה לעבורי בנשא לא ואי אמרת משום אעבורי שיער טומאה אפילו סכיה נשא נמי

מאי אמר רבא ת״ש ומגלח ארבע תגלחיות אי סלקא דעתך משום עבורי שיער טומאה אפילו בשלש נמי סגיא ליה שמע מינה משום מצוה שמע מינה:

הדרן עלך שני נזירים

מתני׳ הכותים אין להם נזירות נשים ועבדים יש להן נזירות חומר בנשים מבעבדים שהוא כופה את עבדו ואינו כופה את אשתו:

גמ׳ קתני הכותים אין להם נזירות מנא הני מילי דתנו רבנן (במדבר ו, ב) דבר אל בני ישראל ולא לעובדי כוכבים ואמרת אליהם לרבות את העבדים למה לי קרא האמרת כל מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב בה

אמר רבא שאני הכא דאמר קרא (במדבר ל, ג) לאסור איסר על נפשו במי שנפשו קנויה לו יצא עבד שאין נפשו קנויה לו הואיל ואין נפשו קנויה לו אימא גבי נזיר נמי לא קמשמע לן

אמר מר דבר אל בני ישראל ולא לעובדי כוכבים וכל היכא דכתיב ישראל עובדי כוכבים לא והא גבי ערכין דכתיב (ויקרא כז, ב) דבר אל בני ישראל ותניא בני ישראל מעריכין ואין העובדי כוכבים מעריכין

יכול לא יהו נערכין ת״ל איש

שאני הכא דאמר קרא (במדבר ו, ז) לאביו ולאמו לא יטמא במי שיש לו אב יצא עובד כוכבים שאין לו אב למאי אילימא לענין ירושה והא״ר חייא בר אבין א״ר יוחנן עובד כוכבים יורש את אביו דבר תורה שנאמר (דברים ב, ה) כי ירושה לעשו נתתי את הר שעיר

אלא במי שמוזהר על כיבוד אביו מי כתיב כבד אביך גבי נזיר אלא אמר קרא לאביו ולאמו לא יטמא במי שיש לו טומאה

דף סא עמוד ב

יצא עובד כוכבים שאין לו טומאה מנלן דלית להו טומאה דאמר קרא (במדבר יט, כ) ואיש אשר יטמא ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההיא מתוך הקהל במי שיש לו קהל יצא זה שאין לו קהל

ממאי דלמא כרת הוא דלא מיחייב אבל איטמויי מיטמו אמר קרא (במדבר יט, יט) והזה הטהור על הטמא כל שיש לו טהרה יש לו טומאה וכל שאין לו טהרה אין לו טומאה

ואימא טהרה הוא דלא הויא ליה טומאה הויא ליה א״ק ואיש אשר יטמא ולא יתחטא

רב אחא בר יעקב אמר שאני הכא דא״ק (ויקרא כה, מו) והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם

כל שיש לו נחלה יש לו טומאה וכל שאין לו נחלה אין לו טומאה אי הכי עבדים נמי לא

אלא אמר רבא בשלמא גבי ערכין שנאמר (ויקרא כז, ב) בני ישראל בני ישראל מעריכין ואין העובדי כוכבים מעריכין יכול לא יהו נערכין ת״ל איש [איש]

הכא בני ישראל נוזרין ומביאין קרבן ואין העובדי כוכבים נוזרין ומביאין קרבן יכול אף לא יהו נזירין כלל ת״ל איש

אמרי אי משום קרבן לאו מהכא נפקא ליה אלא מהתם לעולה פרט לנזירות דברי ר׳ יוסי הגלילי

אימא בני ישראל נוזרין נזירות עולם ואין העובדי כוכבים נוזרים נזירות עולם יכול לא יהו נזירים תלמוד לומר איש א״ר יוחנן מי כתיב נזיר עולם

אימא בני ישראל מדירין בניהם בנזיר ואין העובדי כוכבים מדירין בניהם בנזיר יכול לא יהו נזירים ת״ל איש האמר רבי יוחנן הלכה היא בנזיר

אימא בני ישראל מגלחין על נזירות אביהן ואין העובדי כוכבים מגלחין על נזירות אביהן

דף סב עמוד א

יכול לא יהו נזירין ת״ל איש האיתמר א״ר יוחנן הלכה היא בנזיר

אי הכי (ויקרא כז, ב) איש כי יפליא נדר בערכך בערכין למה לי מכדי האיתקש ערכין לנדרים דאמר קרא איש כי יפליא נדר בערכך והתניא גבי נדרים איש מה ת״ל (ויקרא כב, ד) איש איש לרבות את העובדי כוכבים שהן נודרים נדרים ונדבות כישראל

איש כי יפליא בערכין למה לי אלא האי איש מיבעי ליה לאיתויי מופלא סמוך לאיש

הניחא למ״ד מופלא סמוך לאיש דאורייתא אלא למ״ד דרבנן איש כי יפליא למה לי לאיתויי מופלא סמוך לאיש דעובד כוכבים

הניחא למאן דאמר בני ישראל נערכין ואין העובדי כוכבים נערכין יכול לא יהו מעריכין תלמוד לומר איש שפיר

אלא למ״ד בני ישראל מעריכין ואין העובדי כוכבים מעריכין יכול לא יהו נערכין תלמוד לומר איש אפי׳ תינוק בן חדש בר עירוכי הוא כי יפליא למה לי

א״ר אדא בר אהבה לאיתויי עובד כוכבים גדול דאע״ג דגדול הוא אינו יודע להפלות

אלא כי יפליא דכתב רחמנא גבי נזירות למה לי מכדי האיתקש נזירות לנדרים כי יפליא למה לי

לאיתויי ידים שאינן מוכיחות דאיתמר ידים שאינן מוכיחות אביי אמר הויין ידים רבא אמר לא הויין ידים לאביי ניחא אלא לרבא מאי איכא למימר

אלא כי יפליא מיבעי ליה לכדרבי טרפון דתניא רבי יהודה אומר משום רבי טרפון אין אחד מהן נזיר לפי שלא ניתנה נזירות אלא להפלאה הניחא לרבי טרפון אלא לרבנן מאי איכא למימר

אלא מיבעי ליה לכדתניא היתר נדרים פורחין באויר ואין להן על מה שיסמוכו

רבי אליעזר אומר יש להם על מה שיסמוכו שנא׳ (ויקרא כז, ב) איש כי יפליא (במדבר ו, ב) כי יפליא שתי פעמים אחד הפלאה לאיסור ואחד הפלאה להיתר:

דף סב עמוד ב

מתני׳ חומר בעבדים מבנשים שהוא מפר נדרי אשתו ואינו מפר נדרי עבדו הפר לאשתו הפר עולמית הפר לעבדו יצא לחירות ומשלים נזירותו:

גמ׳ ת״ר למה רבו כופו לנזירות אבל לא לנדרים ולערכין

מאי שנא גבי נזיר דאמר רחמנא (במדבר ל, ג) לאסור איסר על נפשו במי שנפשו קנויה לו יצא עבד שאין נפשו קנויה לו אי הכי אפילו גבי נדרים נמי

אמר רב ששת הכא במאי עסקינן כגון שהיה אשכול של ענבים מונח לפניו גבי נדרים דכי מיתסר בהאי לא מיתסר באחריני לא מצי כפי ליה

גבי נזירות דכי מיתסר בהאי איתסר בכולהו מצי כפי ליה וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי אשכול דאי לא אכיל ליה חליש

אלא אמר רבא כגון שהיה חרצן מונח לפניו גבי נדרים בהאי הוא דמיתסר לא מצי כפי ליה גבי נזיר דאיתסר נמי באחריני מצי כפי ליה

וגבי נדרים מי לא עסקינן דליכא אלא האי חרצן דאי לא אכיל ליה חליש

אלא אמר אביי למה רבו צריך לכפותו לנזירות ואין צריך לכפותו לנדרים ואינו צריך לכפותו לשבועה

מ״ט דאמר קרא (ויקרא ה, ד) להרע או להיטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות יצא להרע לאחרים שאין הרשות בידו:

מתני׳ עבר מכנגד פניו ר״מ אומר לא ישתה ורבי יוסי אומר ישתה:

גמ׳ לימא בדשמואל קמיפלגי דאמר שמואל המפקיר עבדו יצא לחירות וא״צ גט שיחרור

ר״מ אית ליה דשמואל רבי יוסי לית ליה דשמואל

לא דכולי עלמא אית להו דשמואל אלא מאן דאמר ישתה סבר סוף סוף מיהדר הדר ואתי גביה לישתי חמרא כי היכי דלא ליכחוש ולמאן דאמר לא ישתה סבר ליהוי ליה צערא כי היכי דליהדר גביה:

דף סג עמוד א

מתני׳ נזיר שגילח ונודע לו שהוא טמא אם טומאה ידועה סותר ואם טומאת תהום אינו סותר אם עד שלא גילח בין כך ובין כך סותר

כיצד ירד לטבול במערה ונמצא מת צף על פי המערה טמא נמצא משוקע בקרקע המערה

ירד להקר טהור ליטהר מטומאת מת טמא שחזקת טמא טמא וחזקת טהור טהור שרגלים לדבר:

גמ׳ מנא הני מילי אמר ר״א דאמר קרא (במדבר ו, ט) וכי ימות מת עליו בפתע פתאום עליו במחוורת לו

ריש לקיש אמר אמר קרא (במדבר ט, י) כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה כי דרך מה דרך בגלוי אף כל בגלוי

ואלא הדתנן איזוהי טומאת התהום כל שאינו מכירה אחד בסוף העולם אבל מכירה אחד בסוף העולם אין זו טומאת התהום

בשלמא למ״ד כי דרך שפיר אלא למאן דאמר במחוורת לו כי מכירה אחד בסוף העולם מאי הוי

ותו הא דתניא המוצא מת מושכב לרחבה של דרך בתרומה טמא בנזיר ובעשיית פסח טהור מאי שנא אלא טומאת התהום גמרא גמירי לה:

אם עד שלא גילח וכו׳: מאן תנא א״ר יוחנן ר״א היא דאמר תגלחת מעכבת

בעי רמי בר חמא נטמא בתוך מלאת ונודע לו לאחר מלאת מהו בתר ידיעה אזלינן וידיעה אחר מלאת היא או לא ולמאי למיסתר

דף סג עמוד ב

אמר רבא ת״ש אם עד שלא גילח בין כך ובין כך סותר היכי דמי אי דאיתידע ליה בתוך מלאת צריכא למימר אלא לאו לאחר מלאת ש״מ

ועדיין תיבעי לך כולו סותר או שבעה סותר למאן אילימא לרבנן פשיטא דכולו סותר ואי לר״א כל אחר מלאת שבעה סותר

אמר לך ה״מ כי נטמא אחר מלאת והאי לפני מלאת הוא או דילמא שאני הכא דידיעה אחר מלאת היא

ומינה קתני בין כך ובין כך סותר ולא קמיפלגי

ת״ר המוצא מת מוטל לרחבה של דרך לתרומה טמא ובנזיר ובעושה פסח טהור בד״א שאין לו מקום לעבור

אבל יש לו מקום לעבור אף לתרומה טהור

בד״א שמצאו שלם אבל משובר או מפורק אפילו אין מקום לעבור חיישינן שמא בין פרקין עבר ובקבר אפילו משובר ומפורק טמא מפני שקבר מצרפו

בד״א במהלך ברגליו אבל טעון או רכוב טמא לפי שמהלך ברגליו אפשר לו שלא יגע ושלא יסיט ושלא יאהיל טעון או רכוב אי אפשר שלא יגע ושלא יסיט ושלא יאהיל

בד״א בטומאת התהום אבל טומאה ידועה שלשתן טמאים

ואיזו היא טומאת התהום כל שאין מכירה אחד בסוף העולם מכירה אחד בסוף העולם אין זו טומאת התהום

היה טמון בתבן או בצרורות הרי זו טומאת התהום בימים ובאפילה ובנקיקי הסלעים אין זו טומאת התהום

ולא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד:

כיצד ירד: צפה אינה מטמאה לענין שרץ דתניא ספק טומאה צפה בין בכלים בין בקרקע טהורה ר״ש אומר בכלים טמאה בקרקע טהורה

דף סד עמוד א

מאי טעמא דת״ק א״ר יצחק בר אבודימי כתיב (ויקרא יא, מג) בכל השרץ השורץ כל מקום שהוא שורץ וכתיב על הארץ הא כיצד ודאי מגעו טמא ספק מגעו טהור

ורבי שמעון מ״ט אמר עולא כתיב (ויקרא יא, לו) אך מעין וכתיב יטמא (עד הערב) הא כיצד צפה בכלים טמא בקרקע טהור:

ת״ר כל הניטלין והנגררין ספיקן טמא מפני שהן כמונחין והנזרקין ספיקן טהור

חוץ מן כזית המת והמאהיל על פני טומאה וכל דבר שמטמא מלמעלה כלמטה לאיתויי זב וזבה

בעי רמי בר חמא מת בכלי וכלי צף על פני המים מהו בתר כלי אזלינן או בתר מיתא אזלינן

את״ל בתר כלי אזלינן מת על גבי שרץ מהו כיון דהאי טומאת ערב והאי טומאת שבעה כמאן דמחתא טומאה בכלי דמיא או דילמא טומאה סמיכתא היא

ואת״ל כמאן דמחתא טומאה בכלי דמיא וטמא ודאי שרץ על גבי נבלה ונבלה צפה מהו כיון דתרוייהו טומאת ערב אינון טומאה סמיכתא היא או דילמא האי כזית והאי כעדשה

שרץ על גבי שרץ מהו הני ודאי חד שיעורא נינהו או דילמא כיון דמפסקי מהדדי לא

ואת״ל שרץ על גבי שרץ כיון דמפסקי מהדדי כמאן דמנחא בכלי דמי שרץ על גבי נבלה שנימוחה מהו כיון דנימוחה הויא ליה משקה או דלמא האי אוכלא הוא

ואת״ל דאוכלא הוא שרץ ע״ג שכבת זרע מהו ואת״ל כיון דמיתעקרא ה״ל כי אוכלא שרץ ע״ג מי חטאת ומי חטאת צפין על גבי המים מהו לא ידעינן תיקו:

דף סד עמוד ב

אמר רב המנונא נזיר ועושה פסח שהלכו בקבר התהום בשביעי שלהן טהורים מ״ט דלא אלימא טומאת התהום למיסתר

מתיב רבא ירד ליטהר מטומאת המת טמא שחזקת טמא טמא שחזקת טהור טהור

א״ל מודינא לך בנזיר שמחוסר תגלחת

א״ל רבא אף אנא מודינא לך בעושה פסח דלא מחוסר ולא כלום א״ל אביי והא מחוסר הערב שמש א״ל שימשא ממילא ערבא

ואף אביי הדר ביה דתניא

יום מלאת תביא תוך מלאת לא תביא

יכול לא תביא על לידה שלפני מלאת אבל תביא על לידה שלאחר מלאת ותיפטר משתיהן

ת״ל (ויקרא יב, ו) ובמלאת ימי טהרה ביום מלאת תביא תוך מלאת לא תביא

אמר רב כהנא שאני הכא דמחסרא קרבן התם נמי מחסרא הערב שמש

א״ל אביי שימשא ממילא ערבא:

מתני׳ המוצא מת בתחילה מושכב כדרכו נוטלו ואת תפוסתו

שנים נוטלן ואת תפוסתן מצא שלשה אם יש בין זה לזה מד׳ אמות ועד שמונה הרי זו שכונת קברות

דף סה עמוד א

בודק הימנו ולהלן עשרים אמה מצא אחד בסוף עשרים אמה בודק הימנו ולהלן עשרים אמה שרגלים לדבר שאילו תחילה מצאו נוטלו ואת תפוסתו:

גמ׳ אמר רב יהודה מצא פרט למצוי מת פרט להרוג מושכב פרט ליושב כדרכו פרט לשראשו מונח בין ירכותיו

תני עולא בר חנינא מת שחסר אין לו תפוסה ולא שכונת קברות וכל הני מ״ט לא אמרינן דילמא עובד כוכבים הוא:

מצא שנים ראשו של זה בצד מרגלותיו של זה וראשו של זה בצד מרגלותיו של זה אין להן תפוסה ולא שכונת קברות מצא שלשה האחד ידוע ושנים תחילה או שנים תחילה ושנים ידועים אין להם תפוסה ואין להם שכונת קברות

מעשה ברבי ישבב שבדק ומצא שנים ידועין ואחד תחילה וביקש לעשותן שכונת קברות אמר לו ר״ע כל שיגעת לריק יגעת לא אמרו שכונת קברות אלא לג׳ ידועין או לשלשה תחילה:

נוטלן ואת תפוסתן: היכי דמי תפוסה אמר רב יהודה אמר קרא (בראשית מז, ל) ונשאתני ממצרים טול עמי

וכמה שיעור תפוסה פירש רבי אלעזר (ברבי צדוק) נוטל עפר תיחוח וחופר בבתולה ג׳ אצבעות

מיתיבי וכמה שיעור תפוסה פירש רבי אלעזר ברבי צדוק נוטל את הקיסמין ואת הקססות

וזורק את הוודאין ומניח את הספיקות והשאר מצטרף לרוב בנינו של מת ולרובע עצמות למלא תרווד רקב

הוא דאמר כי האי תנא דתניא וכמה שיעור תפוסה א״ר יוחנן משום בן עזאי נוטל עפר תיחוח וחופר בבתולה שלש אצבעות:

בודק הימנו:

דף סה עמוד ב

אמר רבא בדק ופנה בדק ופנה בדק ואשכח לא האי מפני ליה גבי הנך תרי ולא הני תרי לגבי האי חד

איכא דאמרי אמר רבא כיון שנתנה רשות לפנות מפנה להון ולישוינהו שכונת קברות אמר ריש לקיש עילא מצאו וטיהרו ארץ ישראל:

בדק מעשרים אמה ולא מצא מאי אמר רב מנשיא בר ירמיה אמר רב שכונת קברות מאי טעמא אמר ר״ל עילא מצאו וטיהרו את ארץ ישראל:

מתני׳ כל ספק נגעים בתחילה טהור עד שלא נזקק לטומאה משנזקק לטומאה ספקו טמא:

גמ׳ מנא הני מילי אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא (ויקרא יג, נט) לטהרו או לטמאו הואיל ופתח [בו] הכתוב בטהרה תחילה אי הכי אפילו משנזקק לטומאה נמי ספקו טהור

אלא כי איתמר דרב יהודה אמר רב אהא איתמר אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק טמא ור׳ יהושע אמר כיהה

מאי כיהה אמר רב יהודה כיהה וטהור ודילמא כיהה וטמא אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחילה:

מתני׳ בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל ובמשתה במשא ובקפיצה ובחולי ובמראה ובהירהור

משנזקק לזיבה אין בודקין אותו אונסו וספיקו ושכבת זרעו טמאים שרגלים לדבר

המכה את חבירו ואמדוהו למיתה והקל ממה שהיה לאחר מכאן הכביד ומת חייב ר׳ נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר:

גמ׳ מנא הני מילי אמר רבי נתן אמר קרא (ויקרא טו, לג) והזב את זובו לראיה שלישית איתקש לנקיבה

והתניא רבי אלעזר אומר בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו אלא באתים קמיפלגי רבי אליעזר דריש אתים ורבנן לא דרשי אתים:

אונסו וספיקו:

דף סו עמוד א

אמר רבא לא תימא ספק חזא ספק לא חזא אלא ודאי חזא ספק מחמת שכבת זרע ספק מחמת ראייה כיון שנזקק לטומאה ספיקו טמא:

שכבת זרעו טמאה: למאי אילימא למגע מי גרע משכבת זרע דטהור אלא זרעו של זב מטמא במשא

מאן שמעת להא דאמר שכבת זרע של זב מטמא במשא אילימא האי תנא דתניא רבי אליעזר אומר שכבת זרעו של זב אינו מטמא במשא ורבי יהושע אומר מטמא במשא לפי שאי אפשר לה בלא ציחצוחי זיבה אפי׳ רבי יהושע לא אמר אלא משום ציחצוחי זיבה אבל בעיניה לא אמר

אלא אמר רב אדא בר אהבה לומר שאין תולין בה

סבר רב פפא קמיה דרבא למימר איידי חולשא הוא דחזי א״ל רבא והתנן גר שנתגייר מטמא מיד בזיבה א״ל אין לך חולי גדול מזה

אלא תנאי היא דתניא שכבת זרע של זב מטמא במשא כל מעת לעת ור׳ יוסי אומר יומו

במאי קמיפלגי בדשמואל דשמואל רמי כתיב (דברים כג, יא) כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה וכתיב לפנות ערב ירחץ במים

מ״ד מעת לעת דייק מלפנות ערב ואידך דייק מקרה לילה

ומ״ד מלפנות ערב הכתיב מקרה לילה א״ל אורחא דקרי למתיא בליליא:

מתני׳ נזיר היה שמואל כדברי ר׳ נהוראי שנא׳ (שמואל א א, יא) ומורה לא יעלה על ראשו נאמר בשמשון (שופטים יג, ה) ומורה ונאמר בשמואל ומורה מה מורה האמורה בשמשון נזיר אף מורה האמורה בשמואל נזיר

א״ר יוסי והלא אין מורה אלא של בשר ודם א״ל רבי נהוראי והלא כבר נאמר (שמואל א טז, ב) ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני שכבר היה עליו מורא של בשר ודם:

גמ׳ א״ל רב לחייא בריה

דף סו עמוד ב

חטוף ובריך וכן א״ל רב הונא לרבה בריה חטוף ובריך

למימרא דמברך עדיף והתניא רבי יוסי אומר גדול העונה אמן יותר מן המברך וא״ל רבי נהוראי השמים כך הוא תדע שהרי גולליירים מתגרין במלחמה וגבורים נוצחין

תנאי היא דתניא אחד המברך ואחד העונה אמן במשמע אלא שממהרין למברך תחילה

אמר רבי אלעזר א״ר חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר (ישעיהו נד, יג) וכל בניך למודי ה׳ ורב שלום בניך:

הדרן עלך הכותים אין להם נזירות וסליקא לה מסכת נזיר